

EUROPOS KOMISIJA
GENERALINIS DIREKTORATAS
MOKESČIAI IR MUITŲ SĄJUNGA
Netiesioginiai mokesčiai ir mokesčių administravimas
PADKM, energetika ir ekologiniai mokesčiai

Briuselis, 2024 m. gegužės 30 d.

REKOMENDACINIS DOKUMENTAS DĖL PADKM TAIKymo PREKIŲ Į ES IMPORTUOTOJAMS

Šiame rekomendaciniame dokumente pateikiama Europos Komisijos tarnybų nuomonė šio dokumento paskelbimo metu. Šis dokumentas nėra teisiškai privalomas.

VERSIJOS ISTORIJA

Data	Pastabos dėl versijos
2023 m. rugpjūčio 17 d.	Paskelbta pirmą kartą
2023 m. spalio 27 d.	Atlikti šie pataisymai: • atnaujintas 6.3 skirsnis (ataskaitos šablonas); • ištaisytos įvairios korektūros klaidos ir nuorodos.
2023 m. lapkričio 21 d.	Pataisyta <i>de minimis</i> taisyklė.
2023 m. gruodžio 8 d.	Atlikti šie pataisymai: • įtraukti paaiškinimai į 4.3 skirsnį („Pereinamasis laikotarpis“), tiksliau, į 4.3.4 skirsnį („Ataskaitiniai laikotarpiai“) ir į 4.3.6 skirsnį („Laikinas įvežimas perdirbti“); • įtraukti paaiškinimai į 5.4.3 skirsnį (vandenilis): į 5-6 diagrama. diagramą („Sukepintoji rūda“) ir į 5-11 diagrama. diagramą („Neapdorotas plienas – deguoninis konverteris“) įtraukti kiti gamybos būdai; • į 6.1.4 skirsnį įtraukti lygčių eilės numeriai, atitinkantys Įgyvendinimo reglamente (ES) 2023/1773 pateiktus lygčių numerius; • įtrauktas paaiškinimas į 6.2.2 skirsnį („Informavimas apie tam tikrų importuojamų prekių kokybę“); • 7 skirsnyje pataisyta ELPA išimties taisyklė; • išbrauktas priedas apie numatytąsias vertes, nes šią informaciją galima rasti specialioje PADKM skirtoje Europos Komisijos interneto svetainėje.
2024 m. kovo 26 d.	Atlikti šie pataisymai: • Paaiškinimas dėl ataskaitų teikimo pareigų 3 skirsnyje, 5 išnašoje. • Pataisyta nuoroda 6.2 skirsnyje (Įgyvendinimo reglamento nuorodos). • Pataisyta nuoroda (Direktyva 2003/87/EB) 6.2.3 skirsnyje, 64 išnaša. • Pataisyta „faktinio išmetamo ŠESD kiekio“ apibrėžties nuoroda (įgyvendinimo reglamento III priedas) B priedo apibrėžčių sąrašė. • B priedo apibrėžčių sąrašė pataisytos „ataskaitą teikiančio deklaranto“ apibrėžties korektūros klaidos. • B priede išbrauktas pasikartojantis įrašas „rekomenduojami patobulinimai“.

TURINYS

1	SANTRAUKA	5
2	ĮVADAS	6
2.1	Apie šį dokumentą	6
2.2	Kaip naudotis šiuo dokumentu	7
2.3	Kur rasti daugiau informacijos	7
3	GLAUSTAS VADOVAS IMPORTUOTOJAMS	10
4	PASIENIO ANGLIES DIOKSIDO KOREKCINIS MECHANIZMAS	15
4.1	Įvadas apie PADKM	15
4.2	Išmetamo ŠESD kiekio, kuriam taikomas PADKM, apibrėžtys ir taikymo sritis	16
4.3	Pereinamasis laikotarpis	17
4.3.1	Pagrindiniai informaciją teikiantys subjektai ir jų pareigos	18
4.3.2	Kokią stebėseną turi vykdyti veiklos vykdytojai	20
4.3.3	Kokius duomenis turi teikti ataskaitas teikiantys deklarantai	20
4.3.4	Veiklos vykdytojų ir importuotojų ataskaitiniai laikotarpiai	21
4.3.5	PADKM valdymas	24
4.3.6	Laikinasis įvežimas perdirbti	25
5	PADKM PREKĖS IR GAMYBOS BŪDAI	27
5.1	Skirsnių apie konkrečius sektorius įvadas	27
5.2	PADKM prekių identifikavimas	27
5.2.1	Produktų specifikacijos	28
5.2.2	Prekių, kurioms taikomas PADKM reglamentas, identifikavimas	28
5.3	Cemento sektorius	29
5.3.1	Gamybos vienetas ir pramonės sektoriaus būdingasis išmetamas ŠESD kiekis	29
5.3.2	Įtraukiamų prekių apibrėžtis ir paaiškinimas	30
5.3.3	Atitinkamų gamybos procesų ir būdų apibrėžtis ir paaiškinimas	32
5.3.4	Papildomi ataskaitose nurodytini parametrai	34
5.4	Cheminių medžiagų sektorius. Vandenilis	35
5.4.1	Gamybos vienetas ir būdingasis išmetamas ŠESD kiekis	35
5.4.2	Įtraukiamų sektoriaus PADKM prekių apibrėžtis ir paaiškinimas	36
5.4.3	Atitinkamų gamybos procesų ir būdų apibrėžtis ir paaiškinimas	37
5.4.4	Papildomi ataskaitose nurodytini parametrai	38

5.5	Trąšų sektorius	39
5.5.1	Gamybos vienetas ir būdingasis išmetamas ŠESD kiekis	39
5.5.2	Įtraukiamų sektoriaus PADKM prekių apibrėžtis ir paaiškinimas	40
5.5.3	Atitinkamų gamybos procesų ir būdų apibrėžtis ir paaiškinimas	42
5.5.4	Papildomi ataskaitose nurodytini parametrai	44
5.6	Geležies ir plieno sektorius	45
5.6.1	Gamybos vienetas ir būdingasis išmetamas ŠESD kiekis	45
5.6.2	Įtraukiamų sektoriaus PADKM prekių apibrėžtis ir paaiškinimas	46
5.6.3	Atitinkamų gamybos procesų apibrėžtis ir paaiškinimas bei įtraukiamos išmetamos ŠESD	52
5.6.4	Papildomi ataskaitose nurodytini parametrai	61
5.7	Aliuminio sektorius	62
5.7.1	Gamybos vienetas ir būdingasis išmetamas ŠESD kiekis	63
5.7.2	Įtraukiamų sektoriaus prekių apibrėžtis ir paaiškinimas	64
5.7.3	Atitinkamų gamybos procesų ir būdų apibrėžtis ir paaiškinimas	66
5.7.4	Papildomi ataskaitose nurodytini parametrai	70
6	PAREIGOS TEIKTI ATASKAITAS	71
6.1.1	Informacijos apie būdingąjį tiesiogiai ir netiesiogiai išmetamą ŠESD kiekį teikimas	71
6.1.2	Būdingojo išmetamo ŠESD kiekio vienetai informacijai teikti	71
6.1.3	Būdingasis išmetamas ŠESD kiekis	72
6.1.4	Netiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis	73
6.1.5	Sumavimas su pirmtakų išmetamu ŠESD kiekiu	74
6.1.6	Pirmtakų numatytieji išmetamųjų teršalų faktoriai	75
6.2	Ataskaitų teikimo reikalavimai	76
6.2.1	Informacijos apie importuotų prekių kiekį teikimas	76
6.2.2	Informacijos apie tam tikrų importuotų prekių kokybę teikimas	76
6.2.3	Informacijos apie būdingąjį tiesiogiai ir netiesiogiai išmetamą ŠESD kiekį teikimas	77
6.2.4	Būdingojo išmetamo ŠESD kiekio vienetai informacijai teikti	78
6.2.5	Faktinės mokėtinos anglies dioksido kainos nurodymas ataskaitose	78
6.2.6	Importuotojams svarbi informacija	80
6.3	Ataskaitos šablonas	81
6.3.1	Veiklos vykdytojų teikiami duomenys apie išmetamą ŠESD kiekį	81
6.3.2	Deklarantų teikiamos ataskaitos	85
7	PADKM IŠIMTYS	90
A PRIEDAS	SANTRUMPŲ SĄRAŠAS	91
B PRIEDAS	APIBRĖŽTYS	93

1 SANTRAUKA

Pasienio anglies dioksido korekcinis mechanizmas (PADKM) yra aplinkos politikos priemonė, sukurta siekiant, kad importuojamų produktų išlaidos dėl išmetamo anglies dioksido būtų lygiavertės išlaidoms, kurios būtų patiriamos Europos Sąjungoje (ES) veikiančiuose įrenginiuose. Tokiu būdu PADKM mažina riziką, kad dėl gamybos perkėlimo į šalis, kuriose vykdoma mažesnio užmojo priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo politika (dėl vadinamojo anglies dioksido nutekėjimo), bus kenkiama ES klimato srities tikslams.

Galutiniu PADKM taikymo laikotarpiu (pasibaigus pereinamajam laikotarpiui) ES įgaliojimai deklarantai, atstovaujantys tam tikrų prekių importuotojams, pirs PADKM sertifikatus ir jų atsisakys pagal savo importuojamų prekių būdingąjį išmetamą ŠESD kiekį. Kadangi šių sertifikatų kaina bus nustatoma pagal ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos (ES ATLPS) leidimų kainą, o stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo (SATT) taisyklės buvo parengtos remiantis ES ATLPS SATT sistema, importuojamų prekių ir ES ATLPS dalyvaujančiuose įrenginiuose pagamintų prekių anglies dioksido kaina suvienodės.

Šis rekomendacinis dokumentas yra vienas iš rekomendacinių dokumentų ir elektroninių šablonų serijos dokumentų, kuriuos Europos Komisija parengė siekdama padėti darniai įgyvendinti PADKM jo **pereinamuoju laikotarpiu (2023 m. spalio 1 d. – 2025 m. gruodžio 31 d.)**. Jame supažindinama su PADKM ir sąvokomis, vartotinomis ataskaitose dėl į ES importuojamų prekių būdingojo išmetamo ŠESD kiekio. Šiame rekomendaciniame dokumente nėra nustatomi papildomi privalomi PADKM reikalavimai – jo paskirtis veikiau yra padėti šiuos reikalavimus tinkamai suprasti, kad juos įgyvendinti būtų paprasčiau.

Šiame rekomendaciniame dokumente pateikiama Europos Komisijos tarnybų nuomonė šio dokumento paskelbimo metu. Šis dokumentas nėra teisiškai privalomas.

2 ĮVADAS

2.1 Apie šį dokumentą

Šis dokumentas yra suinteresuotiesiems subjektams skirta pagalbinė priemonė – jame PADKM reglamento reikalavimai paaiškinami neteisine kalba. Šiame rekomendaciniame dokumente daugiausia aptariami **reikalavimai, taikomi PADKM prekių importuotojams į ES pereinamuoju laikotarpiu, t. y. nuo 2023 m. spalio 1 d. iki 2025 m. gruodžio 31 d.**, kuriuo pagal PADKM importuotojai dar neturi vykdyti finansinės prievolės ir kuriuo PADKM taikomas tik duomenų rinkimo tikslais.

- **3 skyriuje** glaustai paaiškinama, kokia informacija pateikiama šiame dokumente jo skaitytojams, kuriems jis yra skirtas, PADKM prekių importuotojams ir (arba) ataskaitas teikiantiems deklarantams. Paaiškinamos svarbiausios PADKM ataskaitų sąvokos ir nurodoma, kuriose šio dokumento dalyse rasti daugiau informacijos.
- **4 skyriuje** supažindinama su PADKM, apžvelgiamas reikalavimų laikymosi ciklas, funkcijos, atsakomybės sritys, pereinamuoju laikotarpiu ataskaitas teikiantiems deklarantams taikomi tarpiniai ir galutiniai terminai.
- **5 skyriuje** apžvelgiamos į PADKM taikymo sritį įtrauktos prekės ir sektorių bei prekių vertės grandinės.
- **6 skyriuje** išdėstytos pareigos teikti ataskaitas ir rekomendacijos, kurios gali būti aktualios visiems suinteresuotiesiems PADKM prekių importuotojams.
- **7 skyriuje** paaiškinamos bendrosios PADKM išimtys.

Europos Komisija yra parengusi atskirą rekomendacinį dokumentą, skirtą trečiųjų valstybių įrenginių, gaminančių PADKM prekes, veiklos vykdytojams (toliau – veiklos vykdytojai). Prie rekomendacinių dokumentų pridėdamas elektroninis informacijos teikimo šablonas, kurį įrenginių veiklos vykdytojai gali naudoti informacijai apie jų prekių būdingąjį išmetamą ŠESD kiekį teikti ataskaitas teikiantiems deklarantams.

Skaičių rašymas ES dokumentuose

Laikantis ES teisiniuose dokumentuose taikomos tvarkos, šiame rekomendaciniame dokumente skaičiai rašomi pagal šiuos principus:

trupmeninė skaičiaus dalis nuo sveikojo skaičiaus atskiriama kableliu, pvz.: 0,890

Tūkstančiai ir tūkstantosios dalys atskiriami tarpais, pvz.:

- penkiolika tūkstančių – 15 000
- penkiolika milijonų – 15 000 000

2.2 Kaip naudotis šiuo dokumentu

Šiame dokumente be papildomų paaiškinimų nurodomi straipsnių numeriai visada yra PADKM reglamento¹ straipsnio numeriai. Jeigu nurodomas „Įgyvendinimo reglamentas“, tai – Reglamentas², kuriame nustatomos išsamios pereinamuoju laikotarpiu taikomos stebėsenos ir ataskaitų teikimo taisyklės. Šiame dokumente vartojami akronimai ir sąvokos paaiškinti Annex A ir Annex B prieduose.

Kad skaitytojui būtų paprasčiau, visame dokumente naudojamos įvairios piktogramos:

Piktograma	Kada naudojama
	Žymima importuotojams ir ataskaitas teikiantiems deklarantams ypač svarbi informacija
	Atkreipiamas dėmesys į PADKM bendrųjų reikalavimų supaprastinimus
	Žymimi rekomenduojami patobulinimai
	Naudojama, kai kituose šaltiniuose esama kitų dokumentų, šablonų ar elektroninių priemonių
	Žymimi greta išdėstyta tekste aptariamų dalykų pavyzdžiai
	Žymimi skirsniai, kuriuose kalbama apie PADKM galutinį, ne pereinamąjį laikotarpį

2.3 Kur rasti daugiau informacijos

Toliau pateiktame intarpe nurodomi pagrindiniai PADKM reglamento ir Įgyvendinimo reglamento skirsniai, **aktualūs PADKM prekių importuotojams pereinamuoju laikotarpiu**.

¹ 2023 m. gegužės 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/956, kuriuo nustatomas pasienio anglies dioksido korekcinis mechanizmas; pateikiamas <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/956/oj>.

² 2023 m. rugpjūčio 17 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2023/1773, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2023/956 taikymo taisyklės, pagal kurias pereinamuoju laikotarpiu vykdoma pareiga teikti pasienio anglies dioksido korekcinio mechanizmo ataskaitas; pateikiamas http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2023/1773/oj.

PADKM reglamentas

2023 m. gegužės 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/956, kuriuo nustatomas pasienio anglies dioksido korekcinis mechanizmas.

Pateikiamas <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/956/oj>

- **2 straipsnyje** paaiškinta PADKM taikymo sritis, paminimas I priedas.
- **3 straipsnyje ir IV priede** pateikiamos bendrų PADKM vartojamų sąvokų apibrėžtys.
- **5 ir 17 straipsniuose** išdėstyti reikalavimai importuotojų arba jų netiesioginių atstovų muitinėje prašymams dėl įgaliojoto PADKM deklaranto statuso suteikimo, prekių importo ir atitinkamos valstybės narės leidimo (*taikoma nuo 2024 m. gruodžio 31 d.*).
- **10 straipsnyje** išdėstyti reikalavimai dėl veiklos vykdytojo registracijos pagal PADKM (*nuo 2024 m. gruodžio 31 d.*).
- **11 straipsnyje** nustatytas reikalavimas valstybėms narėms paskirti kompetentingą instituciją, o Europos Komisijai – paskelbti kompetentingų institucijų sąrašą ir įtraukti jį į PADKM registrą.
- **14 ir 16 straipsniuose** reikalaujama, kad Europos Komisija sukurtų įgaliotųjų PADKM deklarantų PADKM registrą ir kiekvienam įgaliotajam deklarantui priskirtų paskyrą (*taikoma nuo 2024 m. gruodžio 31 d.*).
- **30 straipsnyje** reikalaujama, kad Europos Komisija iki 2024 m. gruodžio 31 d. peržiūrėtų PADKM taikymo sritį.
- **32–35 straipsniuose** ES importuotojai įpareigojami teikti ataskaitas pereinamuoju laikotarpiu.
- **36 straipsnyje** nustatyta, nuo kada pradedami taikyti kiti straipsniai.
- **I priede** pateikiamas PADKM prekių sąrašas pagal pramonės sektorius, nurodomi prekių KN kodai ir atitinkamos šiltnamio efektą sukeliančios dujos.
- **III priede** nurodomos ES nepriklausančios valstybės ir teritorijos, kurioms PADKM netaikomas.
- **IV priede** aprašomi bendri prekių būdingojo išmetamo ŠESD kiekio apskaičiavimo metodai; 2 skirsnyje – paprastų prekių, 3 skirsnyje – sudėtingų prekių.

Įgyvendinimo reglamentas (ES) 2023/1773: Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2023/1773, pateikiamas adresu

http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2023/1773/oj.

- **2 straipsnyje ir II priedo 1 skirsnyje** pateikiamos PADKM ir SATT taisyklėse vartojamų bendrų sąvokų apibrėžtys.
 - **3 straipsnyje** nustatytos ataskaitas teikiančių deklarantų pareigos teikti ataskaitas ir nurodoma, kokie duomenys turi būti teikiami.
 - **4 ir 5 straipsniuose** nustatyti būdingojo išmetamo ŠESD kiekio apskaičiavimo metodai ir numatytųjų verčių naudojimo sąlygos.
-

-
- **6 straipsnyje** pateikiami informacijos apie laikinąjį įvežimą perdirbti teikimo reikalavimai.
 - **7 straipsnyje** nurodoma, kokia informacija turi būti teikiama apie mokėtiną anglies dioksido kainą.
 - **8, 9 ir 13 straipsniuose** aprašomos ataskaitas teikiančio deklaranto pareigos teikti ir taisyti PADKM ataskaitas.
 - **16 straipsnyje** nurodomos valstybių narių skiriamos baudos, jeigu ataskaitą teikiantis deklarantas netinkamai vykdo savo pareigas teikti ataskaitas.
 - **19 ir 22 straipsniuose** nurodyti PADKM pereinamojo laikotarpio registro techniniai elementai.
 - I priedas: 1 lentelė „PADKM ataskaitos struktūra“, 2 lentelė „PADKM ataskaitos išsamios informacijos reikalavimai“.
 - **II priedas:** 2 skirsnio 1 lentelė „KN kodų priskyrimas prie apibendrintų PADKM prekių kategorijų“; 3 skirsnyje aprašomi tam tikrų kategorijų PADKM prekių gamybos procesai, įskaitant gamybos būdų sistemos ribas, ir nurodomi atitinkami pirmtakai.
 - **IV priedas:** nurodomi būtiniausi duomenys, kuriuos prekių gamintojai (veiklos vykdytojai) turi pateikti importuotojams (arba ataskaitas teikiantiems deklarantams).
 - **V–VII priedai:** pateikiamos lentelės, kuriose nurodoma, kokie duomenys turi būti pateikti kitose ataskaitose, įskaitant ataskaitas dėl laikinojo įvežimo perdirbti (teikiamas importuotojų), EORI ir Nacionalinės importo sistemos ataskaitas.
 - **VIII priedas:** nurodomi standartiniai faktoriai, kuriuos galima naudoti vykdant tiesiogiai išmetamo ŠESD kiekio stebėseną.
-

Visus ES teisės aktus galima rasti internete adresu eur-lex.europa.eu/homepage.html

Kiti Europos Komisijos parengti rekomendaciniai dokumentai ir mokomoji medžiaga, skirti veiklos vykdytojams ir importuotojams:

- Europos Komisija parengė atskirą rekomendacinį dokumentą ne ES įrenginių, gaminančių PADKM prekes, veiklos vykdytojams;
- gairės importuotojams, kaip pildyti ketvirčio ataskaitas PADKM verslininkų portale;
- veiklos vykdytojams skirtas šablonas „Excel“ formatu, kuriame galima automatiškai apskaičiuoti būdingąjį išmetamą ŠESD kiekį ir aiškiai perduoti šiuos duomenis prekių importuotojams;
- mokomieji vaizdo įrašai.

Rekomendaciniai dokumentai ir šablonas paskelbti specialioje PADKM skirtoje Europos Komisijos interneto svetainėje: https://taxation-customs.ec.europa.eu/carbon-border-adjustment-mechanism_en.

Šiame skirsnyje nuosekliai apžvelgiamos pereinamuoju laikotarpiu svarbios sąvokos, taisyklės ir pareigos.

Esate PADKM prekių importuotojas? PADKM prekės – tai šiuo metu į ES importuojamos prekės iš cemento, geležies, plieno, aliuminio, kai kurios chemijos pramonės prekės (trašos ir vandenilis) ir elektros energija. Kad galėtumėte atsakyti į šį klausimą, turite palyginti savo importuojamų produktų KN kodus³ su PADKM reglamento I priede pateiktu prekių sąrašu. Daugiau informacijos, kaip tai padaryti, pateikiama šio dokumento 5.2 skirsnyje ir tolesniuose 5.3–5.7 skirsniuose, kuriuose išsamiau aptariamas kiekvienas sektorius.

Jei tokių prekių neimportuojate, jums šio dokumento skaityti nereikia. Tačiau jį rengiant siekta pateikti naudingos informacijos ir kitiems šia sritimi besidomintiems subjektams (akademinėi bendruomenei, ŠESD tikrintojams, kompetentingoms institucijoms, konsultantams ir kt.). **Jei norite tik suprasti, kaip apskritai veikia PADKM**, skaitykite 4 skirsnyje pateiktą įvadinę informaciją apie PADKM.

Kas yra būdingasis išmetamas ŠESD kiekis? Kuriant šią koncepciją buvo siekiama, kad ji kuo tiksliau atitiktų tai, kaip išmetamam ŠESD kiekiui taikoma ES ATLPS, t. y. taikyti ją taip, tarsi PADKM prekės būtų gaminamos ES. Pagal ES ATLPS reikalaujama, kad veiklos vykdytojai sumokėtų tam tikrą kainą už savo (tiesiogiai) išmetamą ŠESD kiekį. Tačiau, jei jie vartoja elektros energiją, jie taip pat patiria išlaidų dėl išmetamo CO₂ kiekio, įtrauktų į perkamos elektros energijos kainą⁴ (netiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis). Tą patį galima pasakyti apie jų gamybos procese naudojamas žaliavines medžiagas, kurias galbūt tiekia ES ATLPS įrenginys. Todėl ES ATLPS įrenginiuose patiriamų išlaidų dėl išmetamo CO₂ kiekio dalis tenka ir šiems vadinamiesiems pirmtakams. Sąvoka „būdingasis išmetamas kiekis“ apibrėžiama panašiai kaip išmetamieji teršalai, dėl kurių pagal ES ATLPS patiriamos išlaidos dėl išmetamo CO₂ kiekio: joje atsižvelgiama į tiesiogiai ir netiesiogiai⁵ gamybos procese išmetamą ŠESD kiekį ir į pirmtakų būdingąjį išmetamą ŠESD kiekį. PADKM taikymo sritis iš esmės yra susijusi su ES ATLPS taisyklėmis, todėl PADKM metodai skiriasi nuo kitų produktų anglies dioksido išmetimo rodiklio apskaičiavimo metodų, pavyzdžiui, „ŠESD protokolo“ arba ISO 14067. Būdingojo išmetamo ŠESD kiekio sąvoka ir apskaičiavimo metodas išsamiai aptariami 6.1.3 skirsnyje.

Kokios informacijos turite prašyti iš įrenginio, gaminančio jūsų importuojamas prekes, veiklos vykdytojo, kad galėtumėte pateikti iš jūsų reikalaujamą informaciją? Kad galėtumėte atsakyti į šį klausimą, turite atlikti toliau išvardytus veiksmus.

- 1 veiksmas. Apibrėžkite importuojamas PADKM prekes ir įsitikinkite, jog suprantate, kaip jos yra susijusios su kiekviena „apibendrinta prekių kategorija“ (t. y. grupe PADKM prekių, kurių KN kodai yra skirtingi, bet kurioms gali būti taikomos tos pačios stebėsenos taisyklės).

³ KN (kombinuotosios nomenklatūros) kodai yra tarptautinei prekybai skirtų SS (Suderintos sistemos) kodų ES versija. KN kodus paprastai sudaro 8 skaitmenys (pirmieji 6 skaitmenys sutampa su SS kodu). Jeigu PADKM reglamento I priede nurodyta mažiau skaitmenų, tai reiškia, kad jis taikomas visiems šiais skaitmenimis prasidedantiems KN kodams.

⁴ Jei ES įrenginys pats gamina elektros energiją, jis iš karto patiria išlaidas dėl išmetamo CO₂ kiekio.

⁵ Pereinamuoju laikotarpiu turi būti pranešama apie *visų* PADKM prekių netiesiogiai išmetamą ŠESD kiekį.

- 2 veiksmas. Išskirkite visus **parametrus, apie kuriuos jums reikia prašyti duomenų iš veiklos vykdytojo ir apie kuriuos turite pateikti informaciją, tai:**
 - Įrenginio **tiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis**. Veiklos vykdytojas turi dvi galimybes
 - a) taikyti skaičiavimu grindžiamą metodą, pagal kurį naudojami **visų rūšių sunaudoto kuro ir atitinkamų sunaudotų medžiagų kiekiai**⁶ ir atitinkami „apskaičiavimo faktoriai“ (visų pirma vadinamasis **išmetamųjų teršalų faktorius**, grindžiamas kuro arba medžiagos sudėtyje esančiu anglies kiekiu);
 - b) taikyti matavimu grindžiamą metodą, pagal kurį matuojama **šiltnamio efektą sukeliančių dujų koncentracija** ir **dūmų dujų srautas** iš kiekvieno taršos šaltinio (kamino).

Tačiau atkreipkite dėmesį, kad **pradiniu laikotarpiu iki 2024 m. liepos 31 d. veiklos vykdytojai gali taikyti kitus jų jurisdikcijoje leidžiamus taikyti išmetamo ŠESD kiekio stebėsenos metodus**, jei pagal šiuos metodus yra panašiai atsižvelgiama į išmetamą ŠESD kiekį ir jų tikslumas yra panašus. Pagal šiuos kitus metodus gali būti naudojamos Europos Komisijos pereinamajam laikotarpiui nustatytos ir paskelbtos numatytosios vertės arba bet kurios kitos numatytosios vertės. Tačiau tie metodai gali būti naudojami su sąlyga, kad ataskaitas teikiantis deklarantas PADKM ataskaitose nurodys toms vertėms nustatyti taikytą metodiką. Pirminio aliuminio gamybos metu išmetamam PFC⁷ kiekiui turi būti taikomas specialus viršįtampio matavimu grindžiamas metodas. Azoto rūgšties gamybos metu išmetamam N₂O privaloma taikyti matavimu grindžiamą metodą. Visais kitais atvejais veiklos vykdytojas gali pasirinkti jo įrenginiui labiausiai tinkantį metodą.

- **Netiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis**. Tai – ŠESD kiekis, išmetamas gaminant jūsų tiekėjo įrenginyje suvartotą elektros energiją, neatsižvelgiant į tai, ar ši elektros energija buvo pagaminta įrenginyje, ar importuota iš išorės. Turite nurodyti kiekvienam importuotam produktui **suvartotą elektros energijos kiekį** ir jį padauginti iš atitinkamo elektros energijos išmetamųjų teršalų faktoriaus. Galimi šie minėto faktoriaus variantai:
 - a) jei elektros energija gaunama iš tinklo, galite naudoti:
 - Europos Komisijos pagal TEA⁸ duomenis paskelbtą numatytąjį išmetamųjų teršalų faktorių arba
 - bet kurį kitą kilmės valstybės elektros energijos tinklo išmetamųjų teršalų faktorių, paremtą viešai prieinamais duomenimis, kuris yra vidutinis išmetamųjų teršalų faktorius arba išmetamo CO₂ faktorius;
 - b) jei veiklos vykdytojas gamina elektros energiją ir įrenginyje (yra gamintojas savoms reikmėms). Šiuo atveju veiklos vykdytojas turi stebėti jėgainės arba kogeneracijos įrenginio⁹ išmetamą ŠESD kiekį taip pat, kaip stebi kitus tiesiogiai iš įrenginio išmetamus teršalus ir **pagal specialias taisykles**

⁶ Į sąvoką „sukėlėklis“ įeina ir kuras, ir kitos žaliavos ar pagaminamos medžiagos, kurios turi įtakos išmetamam ŠESD kiekiui.

⁷ Perfluorangliavandeniliai.

⁸ Tarptautinė energetikos agentūra.

⁹ Bendra šilumos ir elektros energijos gamyba, dar vadinama kogeneracija.

apskaičiuoti kuro rūšių derinio išmetamųjų teršalų faktorių, jei taikoma, atsižvelgdamas į kogeneracijos procese pagaminamą šilumos kiekį;

- c) jei veiklos vykdytojas gauna elektros energiją iš konkretaus įrenginio pagal elektros energijos pirkimo sutartį. Jei šioje jėgainėje išmetamas teršalų kiekis yra stebimas pagal tokias pačias taisykles, kokios taikomos savoms reikmėms pagamintai elektros energijai, ir ši informacija perduodama veiklos vykdytojui ir jums, tada tai elektros energijai galite taikyti tokiu būdu nustatytą faktinį išmetamųjų teršalų faktorių.

Išsamūs paaiškinimai pateikiami šio dokumento 6.1.4 skirsnyje.

- o **Pirmtakai (neprivaloma)**. Veiklos vykdytojas jums, kaip ataskaitas teikiančiam deklarantui, neprivalo teikti išsamių duomenų apie pirmtakus, nes PADKM ataskaitoje šios informacijos atskirai pateikti nereikia. Tačiau į teikiamus duomenis apie PADKM prekę reikia įtraukti su pirmtaku (pirmtakais) susijusio išmetamo ŠESD kiekio duomenis, todėl duomenų apie pirmtaką pateikimas, kad būtų lengviau patikrinti pateiktus duomenis, yra laikomas gera praktika.

Būdingasis išmetamas ŠESD kiekis apima¹⁰ tam tikrų gamybos procese naudojamų medžiagų, vadinamųjų pirmtakų, būdingąjį išmetamą ŠESD kiekį. Kiekvieno gamybos proceso **atitinkami pirmtakai** nurodyti Įgyvendinimo reglamento II priedo 3 skirsnyje ir aptariami šio dokumento 5 skirsnyje pagal kiekvieną aprašomą sektorių.

- b) **Jei pirmtakas gaminamas tame pačiame įrenginyje kaip PADKM prekė**, veiklos vykdytojas, apskaičiuodamas prekių būdingąjį išmetamą ŠESD kiekį, turi įtraukti pirmtako būdingąjį išmetamą ŠESD kiekį.
- c) **Jei pirmtakas perkamas** iš kitų įrenginių, PADKM prekės gamintojas turi prašyti atitinkamų pirmtako tiekėjų pateikti duomenis tokia pačia tvarka, kaip prašote duomenų apie į ES importuojamas prekes. Atitinkamą informaciją apie kiekvieną pirmtaką sudaro ši informacija (**atskirai pagal kiekvieną pirmtako gamybos įrenginį**):
 - įrenginio, kuriame jis buvo pagamintas, identifikavimo duomenys;
 - pirmtako savitasis¹¹ būdingasis tiesiogiai ir netiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis;
 - gamybos būdas ir papildomi parametrai, apie kuriuos importuotojas turi pranešti, kai galutinė prekė importuojama į ES pagal PADKM. Šie papildomi parametrai išvardyti Įgyvendinimo reglamento IV priedo 2 skirsnyje ir aptariami šio dokumento 5 skirsnyje pagal kiekvieną aprašomą sektorių;
 - pirmtako tiekėjo taikytas ataskaitinis laikotarpis;
 - jei taikoma, informacija apie pirmtako tiekėjo mokėtiną anglies dioksido kainą atitinkamoje jurisdikcijoje (žr. toliau 5 punktą).

¹⁰ Atkreipkite dėmesį į skirtumą tarp pirmtakų ir įprastų žaliavinių medžiagų: nustatant tiesiogiai išmetamą ŠESD kiekį atsižvelgiama į tai, kad medžiagos sudėtyje esantys anglies atomai gali būti oksiduojami į CO₂ ir išmetami. Tačiau jei naudojami *pirmtakai*, dar reikia pridėti anksčiau (jų gamybos metu) išmestą ŠESD kiekį, t. y. pirmtako būdingąjį išmetamą ŠESD kiekį.

¹¹ Savitasis (būdingasis) išmetamas ŠESD kiekis – iš vienos tonos aptariamų medžiagų išmetamas ŠESD kiekis.

- d) Abiem atvejais, t. y. kai pirmtakai perkami arba pasigaminami, veiklos vykdytojas ataskaitiniu laikotarpiu turi stebėti **kiekvieno** per kiekvieną savo gamybos procesą **sunaudojamo pirmtako kiekį**.

Su pirmtakais susijusių duomenų stebėsenos taisyklės pateiktos Įgyvendinimo reglamento III priedo E skirsnyje. Išsamesni paaiškinimai pateikiami šio dokumento 6.1.5 skirsnyje.

- o Galiausiai pažymėtina, kad yra keli **papildomi reikalavimų atitikties parametrai**, kurių duomenis jūs, kaip ES importuotojas, turėsite teikti pagal PADKM. Jie priklauso nuo gaminamų prekių. Pavyzdžiui, kai importuojamas cementas, reikia nurodyti bendrą klinkerio kiekį, o kai mišrios trąšos – įvairių formų azoto kiekį ir pan. Atitinkami parametrai išvardyti Įgyvendinimo reglamento IV priedo 2 skirsnyje. Turite užtikrinti, kad veiklos vykdytojai pateiktų reikiamą informaciją apie šiuos savo prekių parametrus.

3 veiksmas. **Ar anglies dioksido kaina turi būti mokama toje jurisdikcijoje, kurioje gaminamos prekės arba kaip pirmtakai naudojamos prekės?** Siekiant užtikrinti, kad įrenginiams, kuriems taikoma ES ATLPS, ir kitų šalių įrenginiams būtų taikomos vienodos sąlygos, anglies dioksido kainą sumokėjus PADKM prekės ir jos pirmtakų gamybos šalyje ar subnacionaliniame regione, galutiniu laikotarpiu nuo 2026 m. PADKM prievolę bus galima sumažinti. Pereinamuoju laikotarpiu (t. y. iki 2025 m. pabaigos) apie tai irgi reikia pranešti. Ši informacija apie anglies dioksido kainas pereinamuoju laikotarpiu yra svarbi Europos Komisijai, jai svarstant bet kokius būsimus PADKM teisės aktų patobulinimus.

Atkreipkite dėmesį, kad tuo atveju, jei anglies dioksido kaina taikoma pirmtako kilmės šalyje, turite surinkti **informaciją apie kiekvieną tokį įsigytą pirmtaką**. Jei pirmtako gamintojas nepateikia reikiamos informacijos, turite daryti prielaidą, kad už pirmtaką mokėtina anglies dioksido kaina yra lygi nuliui.

Informacijos apie mokėtiną anglies dioksido kainą teikimo taisyklės išdėstytos Įgyvendinimo reglamento 7 straipsnyje. Išsamūs paaiškinimai pateikti šio dokumento 6.2.5 skirsnyje.

4 veiksmas. Išsiaiškinkite, koks yra veiklos vykdytojo **ataskaitinis laikotarpis**. Numatytasis ataskaitinis laikotarpis – (Europos) kalendoriniai metai. Tačiau jei gamybos įrenginys yra šalyje, taikančioje kitokį kalendorių, arba jei yra kitų pagrįstų priežasčių taikyti kitokį laikotarpį, tas laikotarpis taip pat gali būti naudojamas, jeigu apima bent tris mėnesius. Tinkami alternatyvūs laikotarpiai pirmiausia yra anglies dioksido apmokestinimo sistemos arba privalomos išmetamųjų teršalų stebėsenos sistemos, taikomos jūsų įrenginio šalyje, ataskaitiniai laikotarpiai arba naudojami finansiniai metai. Pagrindinė priežastis, dėl kurios gali būti pasirenkami kiti laikotarpiai, yra tai, kad tuo tikslu galbūt yra atliekamas papildomas tikrinimas, pavyzdžiui, inventorizacija ir metinių finansinių ataskaitų finansinis auditas, arba trečioji šalis atlieka išmetamųjų teršalų kiekio patikrinimą, o tai užtikrina didesnę jūsų duomenų kokybės patikimumą ir tada, kai jie naudojami PADKM tikslais. Išsamesni paaiškinimai apie ataskaitinius laikotarpius pateikti 4.3.4 skirsnyje.

5 veiksmas. **Veiklos vykdytojas** privalo pateikti **jums, ES importuotojui (-ams), turinčiam (-iems) pareigą teikti ataskaitas pagal PADKM reglamentą, duomenis apie būdingąjį išmetamą ŠESD kiekį**. Kadangi prekes galbūt perkate iš daugelio tiekėjų, informacijos galbūt taip pat teks prašyti iš didelio skaičiaus veiklos vykdytojų. Kad ši komunikacija būtų kuo veiksmingesnė, Europos Komisija parengė bendrą šablono, kurį galima naudoti šiuo tikslu.

Nors naudoti šį šabloną neprivaloma, reikia pabrėžti, kad **bendro šablono naudojimas labai supaprastina komunikaciją** abiem šalims. Gali būti, kad jūsų tiekėjai įsisteigę skirtingose šalyse ir vartoja skirtingas kalbas. Kai naudojamas bendras šablonas, užtikrinama, kad informacija būtų teikiama vienodu formatu, tad tam tikros rūšies informaciją visada bus galima rasti tame pačiame šablono laukelyje. Be to, taip visada bus aiški kiekvieno laukelio reikšmė.

Kiekvieno ataskaitinio laikotarpio pabaigoje veiklos vykdytojas turi **surinkti viso ataskaitinio laikotarpio stebėsenos duomenis**, nustatyti kiekvienam gamybos procesui priskirtą išmetamą ŠESD kiekį ir padalyti jį iš atitinkamo „veiklos lygio“ (t. y. bendro per ataskaitinį laikotarpį pagamintų atitinkamos kategorijos PADKM prekių tonų skaičiaus). Taip apskaičiuojamas **prekės savitasis būdingasis ŠESD kiekis**. Tai yra pagrindinis parametras, kurio duomenis kartu su 2 ir 3 veiksmuose paminėtų papildomų reikalavimų atitikties parametru duomenimis turite gauti iš veiklos vykdytojo.

Šablonas paskelbtas specialioje PADKM skirtoje Europos Komisijos interneto svetainėje. Jis parengtas remiantis Įgyvendinimo reglamento IV priede išdėstytomis taisyklėmis dėl rekomenduojamo veiklos vykdytojų pranešimų ataskaitas teikiantiems deklarantams turinio. Daugiau importuotojams skirtų paaiškinimų apie atitinkamos informacijos pateikimą ir šablono naudojimą pateikta šio dokumento 6.3 skirsnyje ir pačiame šablone.

Kas bus pasibaigus pereinamajam laikotarpiui.

Nuo 2026 m. prasidės PADKM galutinis laikotarpis. Tai reiškia, kad nuo 2026 m. sausio 1 d. importuotojai turės vykdyti „PADKM prievolę“ – kiekvienai į ES importuojamai prekei pirkti sertifikatus už vidutinę ES ATLPS leidimų kainą. Nuo 2026 m. PADKM prievolė bus įvedama laipsniškai plečiant būdingojo išmetamo ŠESD kiekio aprėptį. Visas būdingasis išmetamas ŠESD kiekis bus įtrauktas tik nuo 2034 m.¹²

¹² Išsamią skaičiavimo formulę Europos Komisija parengs ir paskelbs vėliau.

4 PASIENIO ANGLIES DIOKSIDO KOREKCINIS MECHANIZMAS

4.1 Įvadas apie PADKM

Pasienio anglies dioksido korekcinis mechanizmas (PADKM) yra aplinkos politikos priemonė, kuria siekiama padėti įgyvendinti ES klimato srities užmojus, t. y. iki 2030 m. grynąjį išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) kiekį sumažinti bent 55 proc. ir ne vėliau kaip iki 2050 m. neutralizuoti poveikį klimatui.

PADKM papildo ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą (ES ATLPS), kuri neseniai buvo sustiprinta pagal ES pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkinį. Pagal ES ATLPS įrenginių, gaminančių dideliu taršos intensyvumu pasižyminčias prekes, veiklos vykdytojai už kiekvieną toną išmetamo CO₂e atsisako apyvartinių taršos leidimų. Kadangi tam tikras (vis didesnis) kiekis šių apyvartinių taršos leidimų perkamas aukcionuose arba antrinėje rinkoje, gamintojai turi mokėti tam tikrą „anglies dioksido kainą“¹³ už savo išmetamą ŠESD kiekį. Tačiau daugelio ES nepriklausančių šalių gamintojai tokios prievolės neturi, todėl toks jų konkurencinis pranašumas kelia Europos produktų anglies dioksido nutekėjimo riziką, t. y. riziką, kad gamyba gali būti perkelta už ES ribų.

Kol nebuvo PADKM, siekiant sumažinti anglies dioksido nutekėjimo riziką, atitinkami pramonės sektoriai dalį savo apyvartinių taršos leidimų pagal ES ATLPS gaudavo nemokamai (nemokamai suteikiami apyvartiniai taršos leidimai). Sukūrus ir laipsniškai įvedant PADKM, nemokamų apyvartinių taršos leidimų bus pamažu atsisakoma. Pagal PADKM ES gamintojams tenkanti išlaidų dėl išmetamo anglies dioksido našta nėra palengvinama, veikiau užtikrinama, kad prekes iš ES nepriklausančių šalių įvežantiems importuotojams tektų dengti panašias išlaidas dėl išmetamo anglies dioksido – importuojamų prekių „būdingojo išmetamo ŠESD kiekio“. Šiuo bendru pagrindiniu tiek ES ATLPS, tiek PADKM principu siekiama vienodai skatinti ir ES gamintojus, ir į ES eksportuojančius ne ES gamintojus mažinti išmetamą ŠESD kiekį.

PADKM taikomas ne šalims, bet tam tikrų sektorių, patenkančių į ES ATLPS taikymo sritį ir pasižyminčių didžiausia anglies dioksido nutekėjimo rizika, į ES importuojamų produktų būdingajam išmetamam ŠESD kiekiui. Tai – cemento, geležies ir plieno, aliuminio, trąšų, vandenilio ir elektros energijos sektoriai. PADKM taip pat taikomas kai kuriems pirmtakams ir kai kuriems minėtų sektorių galutinės grandies produktams (jie toliau vadinami PADKM prekėmis). Išsamus PADKM prekių sąrašas pagal sektorius pateikiamas šio dokumento 5 skirsnyje.

PADKM bus įvedamas etapais, tai:

- **pereinamasis laikotarpis** (2023 m. spalio 1 d. – 2025 m. gruodžio 31 d.): suplanuota, kad tai bus „mokomasis etapas“, per kurį PADKM importuotojai teiks tam tikrus duomenis, įskaitant duomenis apie jų prekių būdingąjį išmetamą ŠESD kiekį, bet už būdingąjį išmetamą ŠESD kiekį nemokės *finansinės korekcijos mokesčio*. Tačiau jiems galės būti skiriamos baudos, pavyzdžiui, už tai, kad nepateikė reikalaujamų *ketvirtinių PADKM ataskaitų*.

¹³ Tiksliau, kainą už išmetamą CO₂ ar kitas lygiavertes šiltnamio efektą sukeliančias dujas.

- **galutinis laikotarpis** (nuo 2026 m. sausio 1 d.):

- nuo 2026 iki 2033 m. PADKM prekių būdingajam išmetamam ŠESD kiekiui bus laipsniškai pradėta taikyti PADKM prievolė, o nemokamų apyvartinių taršos leidimų pagal ES ATLPS bus pamažu atsisakoma.
- Nuo 2034 m. 100 proc. PADKM prekių būdingajam išmetamam ŠESD kiekiui bus taikomi PADKM sertifikatai, o pagal ES ATLPS šioms prekėms nemokami apyvartiniai taršos leidimai nebebus suteikiami.

PADKM suplanuotas taip, kad galutiniu laikotarpiu pagal jį reikėtų dengti tokias pačias išlaidas dėl išmetamo anglies dioksido, kokias reikia dengti pagal ES ATLPS:

- ES veiklos vykdytojai mokės CO₂ kainą už savo išmetamą ŠESD kiekį ir atsisakys apyvartinių taršos leidimų (ATL) pagal ES ATLPS,
- PADKM prekių importuotojai į ES atsisakys PADKM sertifikatų, kurie bus labai panašūs į ES ATLPS tiek pagal SATT taisykles, tiek pagal sertifikatų kainą.

PADKM sukurtas laikantis Pasaulio prekybos organizacijos (PPO) taisyklių ir kitų tarptautinių ES įsipareigojimų ir bus vienodai taikomas importui iš visų ES nepriklausančių šalių¹⁴.

Šiame dokumente aptariami tik pereinamojo laikotarpio reikalavimai.

Šis laikotarpis skirtas mokytis taikyti ir nustatyti atitinkamus SATT metodus už ES ribų, taip pat mokytis naudoti ir diegti informacinių technologijų sistemas bei steigti institucijas ES.

4.2 Išmetamo ŠESD kiekio, kuriam taikomas PADKM, apibrėžtis ir taikymo sritis

Toliau pateiktame intarpe pažymėti pagrindiniai Įgyvendinimo reglamento skirsniai, kuriuose apibrėžiamos PADKM vartojamos sąvokos.

Įgyvendinimo reglamento nuostatos:

PADKM reglamento (ES) 2023/956 I skyriaus 3 straipsnis „Terminų apibrėžtis“ ir IV priedas „Terminų apibrėžtis“

II priedo 1 skirsnis „Apibrėžtis“.

Vartojamų santrumpų ir apibrėžčių sąrašas taip pat pateikiamas šio rekomendacinio dokumento prieduose.

Šiame rekomendaciniame dokumente dažnai vartojami šie terminai:

- **CO₂e tona** – viena anglies dioksido (CO₂) metrinė tona arba bet kurių kitų I priede išvardytų ŠESD kiekis, galintis kelti lygiavertį visuotinį atšilimą kaip CO₂;

¹⁴ Vienintelė išimtis taikoma prekėms iš šalių, kurios taiko ES ATLPS (šiuo metu tai yra Islandija, Norvegija ir Lichtenšteinas) arba kurių ATLPS yra visapusiškai susieta su ES ATLPS (šiuo metu tai – Šveicarija). Todėl šių šalių gamintojų mokama anglies dioksido kaina yra tokia pati kaip ES.

- **tiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis** – vykstant prekių gamybos procesams išmetamas ŠESD kiekis, įskaitant gaminant šildymo ir aušinimo energiją, kuri suvartojama vykstant gamybos procesams, išmetamą ŠESD kiekį, neatsižvelgiant į šildymo ir aušinimo energijos gamybos vietą;
- **netiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis** – ŠESD kiekis, išmetamas gaminant elektros energiją, kuri suvartojama prekių gamybos procesų metu, neatsižvelgiant į suvartotos elektros energijos gamybos vietą;
- **būdingasis išmetamas ŠESD kiekis** – gaminant prekes išmetamas ŠESD kiekis, įskaitant gamybos procese naudojamų atitinkamų pirmtakų būdingąjį išmetamą ŠESD kiekį;
- **atitinkamas pirmtakas** – paprasta arba sudėtinga prekė, kuriai būdingas išmetamas ŠESD kiekis nėra lygus nuliui ir kuri sudėtingai prekei būdingo išmetamo ŠESD kiekio apskaičiavimo tikslais yra įvertinta kaip patenkanti į sistemos ribas;
- **paprastos prekės** – prekės, kurių gamybos procese naudojamos tik tokios žaliavinės medžiagos (pirmtakai) ir kuras, kuriems būdingas išmetamas ŠESD kiekis yra nulinis;
- **sudėtingos prekės** – prekės, kurios nėra paprastos prekės;
- **savitasis būdingasis išmetamas ŠESD kiekis** – vienai tonai prekių būdingas išmetamas ŠESD kiekis, išreiškiamas išmetamo CO₂e tonomis vienai prekių tonai;
- **savitasis būdingasis išmetamas ŠESD kiekis** – vienai tonai prekių būdingas išmetamas ŠESD kiekis, išreiškiamas išmetamo CO₂e tonomis vienai prekių tonai;
- **gamybos procesas** – įrenginio dalyse vykdomi cheminiai arba fiziniai procesai prekėms, priskiriamoms prie Įgyvendinimo reglamento II priedo 2 skirsnio 1 lentelėje apibrėžtos apibendrintos prekių kategorijos, gaminti, ir nustatytos sistemos ribos, susijusios su gamybos priemonėmis, produkcija ir atitinkamais išmetamaisiais teršalais;
- sąvoka „**apibendrinta prekių kategorija**“ apibrėžta Įgyvendinimo reglamente *netiesiogiai*, šio reglamento II priedo 2 skirsnio 1 lentelėje išvardijant atitinkamas apibendrintas prekių kategorijas ir visas prekes bei jų KN kodus;
- **gamybos būdas** – konkreti technologija, naudojama gamybos procese prekėms, priskiriamoms prie apibendrintos prekių kategorijos, gaminti. Vienas gamybos procesas paprastai būna susijęs su viena gaminamų PADKM prekių grupe (apibendrinta prekių kategorija). Tačiau kai kuriais atvejais šios prekės gali būti gaminamos daugiau negu vienu gamybos būdu.

4.3 Pereinamasis laikotarpis

Pagrindinių pereinamojo laikotarpio ypatumų santrauka pateikiama 4-1 lentelė. lentelėje.

4-1 lentelė. Pagrindiniai pereinamojo laikotarpio ypatumai

Trukmė	2023 m. spalio 1 d. – 2025 m. gruodžio 31 d.
--------	--

SATT taisyklės	Įgyvendinimo reglamentas (ES) 2023/1773
Informacijos apie netiesiogiai išmetamą ŠESD kiekį teikimas	Privaloma teikti apie visas PADKM prekes
Numatytosios vertės informacijai apie būdingąjį išmetamą ŠESD kiekį teikti	Visuotinės vertės (išskyrus elektros energiją) Gali būti naudojamos sudėtingų prekių pirmtakams, sudarantiems iki 20 proc. visos sudėtingos prekės. Privalo būti naudojamos importuojamai elektros energijai ir netiesiogiai išmetamam ŠESD kiekiui, išskyrus atvejus, kai vykdomi tam tikri kriterijai.
SATT taisyklių taikymo lankstumas	Veiklos vykdytojai iki 2024 m. pabaigos gali taikyti kitų (ne ES) anglies dioksido apmokestinimo ar atskaitomybės sistemų taisykles, jei tos sistemos taikomos tokiems patiems išmetamiesiems teršalams ir jose užtikrinamas panašus tikslumas. Importuotojai gali naudoti kitus (įverčių) metodus iki 2024 m. liepos 31 d.
Ataskaitų teikimo dažnumas	Kas ketvirtį (importuotojams)
Ataskaitos duomenų tikrinimas	Nereikalaujama. Veiklos vykdytojai turėtų siekti, kad ataskaitos būtų kuo tikslesnės ir išsamesnės. Jei buvo atliktas patikrinimas, teikiamoje ataskaitoje tai reikėtų pažymėti.
PADKM sertifikatų atsisakymas	Nereikalaujama.

4.3.1 Pagrindiniai informaciją teikiantys subjektai ir jų pareigos

Ataskaitas teikiantis deklarantas¹⁵ yra subjektas, atsakingas už ataskaitų dėl importuojamų prekių būdingojo išmetamo ŠESD kiekio teikimą. Iš esmės ataskaitas teikiantis deklarantas yra **importuotojas**. Tačiau praktiškai, priklausomai nuo muitinės deklaraciją teikiančio asmens, variantų gali būti įvairių. Tais atvejais, kai importo procese dalyvauja įvairūs subjektai, svarbu nepamiršti, kad už kiekvieną importuojamos prekės toną *atsako būtent vienas ataskaitas teikiantis deklarantas*, t. y. kad nė viena prekės tona nebūtų įtraukta dukart ar praleista.

¹⁵ Įgyvendinimo reglamente ši sąvoka vartojama abiem atvejais: ir tada, kai importuotojas, ir tada, kai netiesioginis atstovas muitinėje yra atsakingas už PADKM ataskaitų teikimą.

Atsižvelgiant į Sąjungos muitinės kodekse (SMK¹⁶) numatytas galimybes, ataskaitas teikiantis deklarantas gali būti¹⁷:

- **importuotojas, kuris pateikia muitinės deklaraciją** dėl prekių išleidimo į laisvą apyvartą savo vardu ir savo interesais;
- **asmuo, turintis leidimą** pateikti muitinės deklaraciją, nurodytą SMK 182 straipsnio 1 dalyje, ir deklaruojantis prekių importą, arba
- **netiesioginis atstovas muitinėje**, kai muitinės deklaraciją pateikia pagal SMK 18 straipsnį paskirtas netiesioginis atstovas muitinėje ir kai importuotojas yra įsisteigęs už Sąjungos ribų arba jeigu netiesioginis atstovas muitinėje pagal PADKM reglamento 32 straipsnį sutiko su pareiga teikti ataskaitas.

Ataskaitas teikiantis deklarantas PADKM ataskaitą privalo pateikti Europos Komisijai per **PADKM pereinamojo laikotarpio registrą** kas ketvirtį¹⁸, ne vėliau kaip iki mėnesio, einančio po to ketvirčio, pabaigos. Ataskaitoje turi būti pateikiama 6.3.2 skirsnyje nurodyta informacija apie per tą ketvirtį į ES importuotas prekes. Atkreipkite dėmesį į konkrečius reikalavimus, įskaitant reikalavimus dėl importo datos, kai taikoma vadinamoji laikinojo įvežimo perdirbti muitinės procedūra (žr. 4.3.6 skirsnį).

Numatoma, kad dėl PADKM administracinių reikalavimų daugelis importuotojų turbūt naudosis atstovų muitinėje paslaugomis, t. y. importuotojai turbūt deleguos savo pareigas. Jei importuotojas yra įsisteigęs ne ES valstybėje narėje, pareiga teikti PADKM ataskaitas tenka netiesioginiam atstovui muitinėje. Jei ES įsisteigęs importuotojas paskiria netiesioginį atstovą muitinėje, pareigą teikti ataskaitas gali vykdyti netiesioginis atstovas muitinėje.

Įrenginio, gaminančio PADKM prekes už ES ribų, **veiklos vykdytojas** yra dar vienas PADKM sistemos veikimui svarbus subjektas. Įrenginių veiklos vykdytojai turi tiesioginę prieigą prie informacijos apie jų įrenginio išmetamą ŠESD kiekį. Todėl jie yra atsakingi už savo gaminamų ir į ES eksportuojamų prekių **būdingojo išmetamo ŠESD kiekio stebėseną ir informacijos apie tai teikimą**.

Galutiniu laikotarpiu svarbus vaidmuo teks **nepriklausomiems tikrintojams**. Tačiau pereinamuoju laikotarpiu tikrinimas yra visiškai savanoriška priemonė, kurią įrenginių veiklos vykdytojai gali pasirinkti taikyti tam, kad pagerintų savo duomenų kokybę ir pasirengtų galutinio laikotarpio reikalavimams.

Svarbų vaidmenį taip pat atlieka **ES valstybės narės**, kurioje įsisteigęs ataskaitas teikiantis deklarantas, **kompetentinga institucija**. Tokia institucija yra atsakinga už tam tikrų PADKM reglamento nuostatų vykdymo užtikrinimą, pavyzdžiui, už PADKM ataskaitų peržiūrą siekiant užtikrinti, kad ataskaitas teikiančių deklarantų ketvirtinės ataskaitos būtų išsamios ir tikslios. Prireikus ji taip pat skiria baudas pagal Įgyvendinimo reglamentą.

Europos Komisija (šiam dokumente taip pat vadinama **Komisija**) yra atsakinga už PADKM pereinamojo laikotarpio registro tvarkymą, bendro PADKM įgyvendinimo pereinamuoju laikotarpiu vertinimą tikrinant PADKM ketvirtinėse ataskaitose pateiktą

¹⁶ Reglamentas (ES) Nr. 952/2013, suvestinė redakcija: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/952/2022-12-12>.

¹⁷ Įgyvendinimo reglamento 2 straipsnio 1 dalis.

¹⁸ PADKM reglamento 35 straipsnis.

informaciją, už tolesnį teisės aktų rengimą rengiantis galutiniam laikotarpiui ir už ES valstybių narių kompetentingų institucijų veiksmų bendrą koordinavimą. Be to, Europos Komisija tvarko specialią PADKM skirtą interneto svetainę, kurioje skelbiami ir kiti rekomendaciniai dokumentai, ataskaitų šablonai bei mokomoji medžiaga, ir PADKM pereinamojo laikotarpio registro portalą (jis bus vėliau atnaujintas ir galutiniu laikotarpiu veiks kaip PADKM registras).

4.3.2 *Kokią stebėseną turi vykdyti veiklos vykdytojai*

Pirma, iš įrenginio **tiesiogiai išmetamo ŠESD kiekio** stebėseną. Jeigu įrenginyje gaminami keli skirtingi produktai, išmetamas ŠESD kiekis taip pat turi būti **tinkamai priskirtas konkrečioms produktams**.

Veiklos vykdytojai taip pat turi stebėti gamybos procese sunaudojamų konkrečių žaliavinių medžiagų, kurioms pačioms būdingas tam tikras išmetamas ŠESD kiekis (vadinamųjų atitinkamų pirmtakų, kurie patys yra PADKM prekės), kiekius, **nustatyti šių pirmtakų būdingąjį išmetamą ŠESD kiekį** bei teikti šią informaciją ataskaitas teikiančiam (-iems) deklarantui (-ams). Jeigu veiklos vykdytojai perka pirmtakus kitoms PADKM prekėms gaminti, jie turi iš šių pirmtakų tiekėjo gauti duomenis apie tų pirmtakų būdingąjį išmetamą ŠESD kiekį.

Netiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis, susidarantis gaminant elektros energiją, kuri vartojama gaminant visas PADKM prekes, turi būti stebimas PADKM tikslais¹⁹ ir priskiriamas pagamintoms prekėms. Jei reikia, pirmtakų būdingasis išmetamas ŠESD kiekis irgi turi būti įtraukiamas.

Atkreipkite dėmesį, kad elektros energijos, kuri importuojama į ES kaip atskira prekė, atveju aktualus tik tiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis. Tai, kokia tvarka taikoma elektros energijai, kai ji yra PADKM prekė, išsamiau aptariama veiklos vykdytojams skirtame rekomendaciniame dokumente.

Paaškinimai, kaip nustatyti šį būdingąjį išmetamą ŠESD kiekį ir apibrėžti sistemos ribas, išsamiai išdėstyti veiklos vykdytojams skirtame rekomendaciniame dokumente. Atitinkami kiekvieno sektoriaus pirmtakai nurodyti 5 skirsnyje.

Galiausiai reikėtų paminėti, kad veiklos vykdytojai privalo **pranešti importuotojui (-ams) anglies dioksido kainą, mokėtiną už prekęs gamybą jų jurisdikcijoje, jei ji mokama**. Į ją įeina anglies dioksido kaina už išmetamą CO₂e toną ir nemokamų apyvartinių taršos leidimų ar bet kokios kitos finansinės paramos, kompensacijos ar korekcijos mechanizmų, taikytų PADKM svarbiame produktui pagal jo kiekį tonomis, suma. Reikėtų pažymėti, kad sudėtingų prekių atveju taip pat reikėtų atsižvelgti į išlaidas dėl išmetamo CO₂, kurias turi dengti pirmtakų gamintojai.

4.3.3 *Kokius duomenis turi teikti ataskaitas teikiantys deklarantai*

Pereinamuoju laikotarpiu **importuotojai turi kas ketvirtį pateikti ataskaitą dėl per tą kalendorinių metų ketvirtį importuotų prekių būdingojo išmetamo ŠESD kiekio**,

¹⁹ Pereinamuoju laikotarpiu turi būti stebimas *visų* PADKM prekių netiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis, įskaitant pirmtakams būdingą netiesiogiai išmetamą ŠESD kiekį, ir apie jį turi būti pranešama. Tačiau galutiniu laikotarpiu bus įtraukiamas tik tam tikrų produktų (nurodytų PADKM reglamento II priede) netiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis.

išsamiai nurodydami tiesiogiai ir netiesiogiai išmetą ŠESD kiekį, taip pat bet kokią užsienyje faktiškai mokėtiną anglies dioksido kainą.

Kadangi importuotojas naudoja tik iš kitur gautus duomenis apie išmetamą ŠESD kiekį, **pagrindinė užduotis – užtikrinti importuojamų prekių sąrašo ir kitų svarbių veiksmų**, kurie turi būti nurodyti PADKM ataskaitoje, **išsamumą**.

Paprasčiau!

Informacija, kurią importuotojai privalo pateikti PADKM ataskaitose:

- bendras **kiekvienos rūšies prekių kiekis**, elektros energijos atveju išreiškiamas megavatvalandėmis (MWh), kitų prekių atveju – tonomis ir nurodomas pagal kiekvieną kilmės šalyje prekes gaminantį įrenginį;
- faktinis **bendras būdingasis išmetamas ŠESD kiekis**, išreiškiamas išmetamo CO₂e tonomis, tenkančiomis vienai MWh elektros energijos, o kitų prekių atveju – išmetamo CO₂e tonomis, tenkančiomis vienai kiekvienos rūšies prekių tonai;
- bendras **netiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis**, įskaitant suvartotos elektros energijos kiekį ir taikytiną išmetamųjų teršalų faktorių;
- **kilmės šalyje mokėtina anglies dioksido kaina už importuojamų prekių būdingąjį išmetamą ŠESD kiekį**, atsižvelgiant į atitinkamus korekcijos mechanizmus ar kitokios formos kompensacijas.

Norint gauti šią informaciją, būtina nustatyti aiškias importo stebėsenos procedūras. Pavyzdžiui, siūloma laikytis tokios geriausios praktikos:

- Jei importuojamos prekės KN kodas yra PADKM reglamento I priede pateiktame prekių sąrašė, turi atsirasti pareiga teikti PADKM ataskaitas. Veiksmingiausias būdas, kaip importuotojai galėtų laikytis PADKM reikalavimų, galėtų būti įdiegti priemonę, kurią naudojant būtų sudaromas visų importuojamų prekių, patenkančių į PADKM taikymo sritį, sąrašas. Pavyzdžiui, tai galėtų būti atliekama automatiškai, naudojant apskaitos programinę įrangą.
- Importuotojas taip pat galėtų specialią nuostatą dėl informacijos atskleidimo įtraukti į pirkimo sutartį su importuojamų prekių gamintoju.

Jei rengdamas savo PADM deklaraciją veiklos vykdytojas naudos pateiktą paprastą skaičiuoklės formato šabloną, tuomet ataskaitas teikiančiam deklarantui reikės įdėti visai nedaug pastangų ataskaitai PADKM pereinamojo laikotarpio registre užpildyti, tik svarbu prižiūrėti, kad importuojamų prekių sąrašas būtų tikslus ir būtų žinomas vienai produkto tonai tenkantis būdingasis išmetamas ŠESD kiekis. Tačiau naudoti šį šabloną nėra privaloma, tad importuotojai gali surinkti reikiamus duomenis iš veiklos vykdytojų kitais formatais. Dėl to yra svarbu, kad ataskaitas teikiantys deklarantai žinotų, kokie parametrai turi būti nurodomi ataskaitoje, ir taip galėtų užtikrinti, kad reikalingi duomenys būtų gauti iš veiklos vykdytojų. PADKM ataskaitos turinys nustatytas Įgyvendinimo reglamento I priede.

4.3.4 Veiklos vykdytojų ir importuotojų ataskaitiniai laikotarpiai

Ataskaitinis laikotarpis yra atskaitos laikotarpis, pagal kurį nustatomas būdingasis išmetamas ŠESD kiekis. Veiklos vykdytojų ir importuotojų ataskaitiniai laikotarpiai skiriasi.

Įrenginių veiklos vykdytojai

Numatytasis veiklos vykdytojų ataskaitinis laikotarpis yra dvylika mėnesių, kad jie galėtų surinkti reprezentatyvius duomenis apie tų metų įrenginio operacijas.

Dvylikos mėnesių ataskaitinis laikotarpis gali būti:

- **kalendoriniai metai** – tai numatytasis ataskaitinis laikotarpis; arba
- **finansiniai metai**, jei galima pagrįsti, kad finansinių ataskaitinių metų duomenys yra tikslesni, arba jei taip siekiama išvengti nepagrįstų išlaidų; pavyzdžiui, kai finansinių metų pabaiga sutampa su metine kuro ir medžiagų inventORIZACIJA.

Dvylikos mėnesių laikotarpis laikomas reprezentatyviu, nes apima sezoninius įrenginio operacijų pokyčius, taip pat visas proceso pertraukas dėl planinio kasmetinio įrenginio sustabdymo (pvz., dėl techninės priežiūros) ir paleidimo. Kai ataskaitinį laikotarpį sudaro ištisi metai, taip pat lengviau sumažinti duomenų spragas, pvz., surenkant skaitiklio rodmenis prieš laikotarpį, kuriuo trūksta duomenų, ir po jo.

Tačiau veiklos vykdytojai gali pasirinkti ir alternatyvų ataskaitinį laikotarpį (jį turi sudaryti bent trys mėnesiai), jei įrenginys yra įtrauktas į reikalavimus atitinkančią SATT sistemą, o ataskaitinis laikotarpis atitinka tos SATT sistemos reikalavimus. Pavyzdžiui:

- laikotarpį pagal privalomojo anglies dioksido apmokestinimo sistemą (apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą arba anglies dioksido mokesčių, rinkliavų ar įmokų sistemą) arba pagal ŠESD atskaitomybės sistemą, kurios reikalavimų privaloma laikytis. Tokiu atveju tos sistemos ataskaitinis laikotarpis gali būti naudojamas, jei apima bent tris mėnesius, arba
- stebėsenos ir atskaitomybės laikotarpį pagal kitą stebėsenos sistemą (pvz., išmetamo ŠESD kiekio mažinimo projektą, pagal kurį numatytas akredituoto tikrintojo atliekamas tikrinimas). Šiuo atveju gali būti naudojamas taikomose SATT taisyklėse numatytas ataskaitinis laikotarpis, jei jis yra ne trumpesnis kaip trys mėnesiai.

Visais pirmiau nurodytais atvejais apskaičiuojant prekių būdingąjį tiesiogiai ir netiesiogiai išmetamą ŠESD kiekį, turėtų būti apskaičiuojamas pasirinkto **ataskaitinio laikotarpio vidurkis**.

Tam, kad teikiami duomenys būtų reprezentatyvūs nuo pat pereinamojo laikotarpio pradžios, veiklos vykdytojai turėtų siekti 2024 m. sausio mėn. pateikti importuotojams pirmajai ketvirtinei ataskaitai parengti visų 2023 m. duomenis. Tam veiklos vykdytojai turėtų:

- rinkti duomenis apie išmetamą ŠESD kiekį nuo pat pereinamojo laikotarpio pradžios iki kuo tolesnės 2023 m. datos. Laikotarpiui iki faktinės išmetamo ŠESD kiekio stebėsenos pradžios²⁰ veiklos vykdytojai turės naudoti įvėčius, paremtus tiksliausiais turimais duomenimis (pvz., gamybos protokolais, atgaliniu skaičiavimu, remiantis žinomomis koreliacijomis tarp žinomų duomenų ir atitinkamo išmetamo ŠESD kiekio ir kt.);
- pradėti rinkti 2023 m. paskutinio ketvirčio duomenis 2024 m. sausio mėn. pradžioje, kad importuotojams galėtų parengti visų metų duomenis.

²⁰ Šis atvejis bus dažniausias, nebent jau yra įdiegta reikalavimus atitinkanti SATT sistema.

Todėl, atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta pirmiau, veiklos vykdytojai turėtų pradėti rengti savo stebėsenos metodiką kuo greičiau ir siekti, kad faktinė stebėseną būtų pradėta po 2023 m. spalio 1 d. kuo anksčiau. Jie turėtų pateikti savo būdingojo išmetamo ŠESD kiekio duomenis importuotojams vos tik juos gauna pasibaigus kiekvienam ketvirčiui.

Importuotojai

Pereinamuoju laikotarpiu importuotojų (ataskaitas teikiančių deklarantų) ataskaitinis laikotarpis yra vienas ketvirtis, o ataskaitos turi būti pateikiamos per vieną mėnesį.

- Pirmoji ketvirtinė ataskaita rengiama apie 2023 m. spalio–gruodžio mėn. laikotarpį, o PADKM pereinamojo laikotarpio registre turi būti pateikta ne vėliau kaip 2024 m. sausio 31 d.
- Paskutinė ketvirtinė ataskaita bus rengiama apie 2025 m. spalio–gruodžio mėn. laikotarpį, o PADKM pereinamojo laikotarpio registre turės būti pateikta iki 2026 m. sausio 31 d.

Ketvirtinėje ataskaitoje turėtų būti apibendrinami duomenys apie praėjusį kalendorinių metų ketvirtį importuotų prekių būdingąjį išmetamą ŠESD kiekį, juos išskaidžius pagal tiesiogiai ir netiesiogiai išmestą ŠESD kiekį, taip pat turėtų būti nurodyta bet kokia užsienyje mokėtina anglies dioksido kaina. Sprendžiant, kada prekė buvo importuota, imama **išleidimo į rinką** (t. y. muitinės atlikto muitinio įforminimo) data. Tai ypač svarbu prekėms, įvežamoms pagal **laikinojo įvežimo perdirbti** procedūrą (žr. 4.3.6 skirsnį).

Kadangi veiklos vykdytojų ir importuotojų ataskaitiniai laikotarpiai skiriasi, importuotojai savo ketvirtinėse PADKM ataskaitose turės nurodyti naujausius įrenginių veiklos vykdytojų jiems pateiktus būdingojo išmetamo ŠESD kiekio duomenis. Pavyzdžiui, jeigu veiklos vykdytojo ataskaitinis laikotarpis yra kalendoriniai metai, importuotojas, pildantis bet kurio 2025 m. I–IV ketv. ketvirtinę PADKM ataskaitą, ataskaitoje turės naudoti 2024 kalendorinių metų duomenis apie konkrečios prekės savitąjį būdingąjį išmetamą ŠESD kiekį, kuriuos jam pateikė veiklos vykdytojas. T. y. jei prekę veiklos vykdytojas pagamino 2024 m. gruodžio mėn., o importuotojas ją importavo į ES 2025 m. sausio mėn., importuotojo I ketv. PADKM ataskaitoje bus naudojami duomenys apie tos prekės 2024 kalendorinių metų savitąjį būdingąjį išmetamą ŠESD kiekį. Jei 2024 m. duomenys iki 2025 m. sausio mėn. pabaigos dar nebus gauti, rengiant I ketv. PADKM ataskaitą galės būti naudojami duomenys apie 2023 m. savitąjį būdingąjį išmetamą ŠESD kiekį.

Kitaip būtų tuo atveju, jeigu veiklos vykdytojas privalėtų laikytis reikalavimus atitinkančios SATT sistemos reikalavimų, o ataskaitinis laikotarpis būtų trumpesnis negu kalendoriniai metai, bet ne trumpesnis kaip trys mėnesiai. Pavyzdžiui, jeigu ataskaitinis laikotarpis yra trys mėnesiai, importuotojas II ketv. PADKM ataskaitoje gali naudoti veiklos vykdytojo I ketv. duomenis ir t. t.

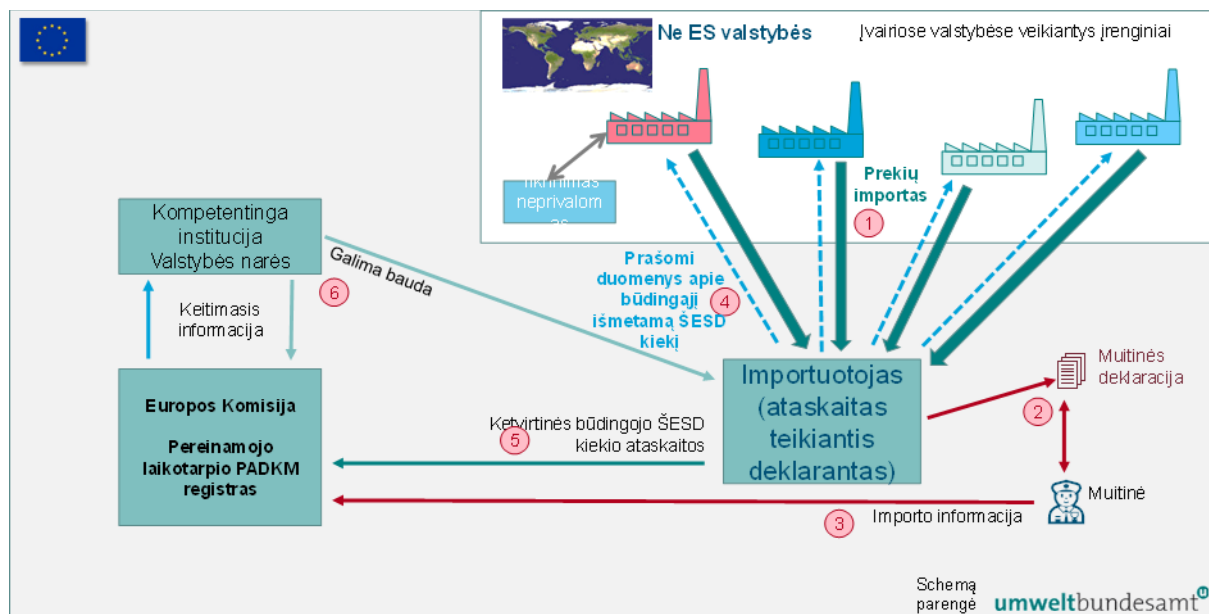
Atkreipkite dėmesį, kad jau pateiktą PADKM ataskaitą dar bus galima taisyti²¹ du mėnesius nuo ataskaitinio ketvirčio pabaigos. Ataskaitą taisyti gali prireikti, pavyzdžiui, jeigu ataskaitiniam terminui pasibaigus importuotojas gauna tikslesnius duomenis apie būdingąjį išmetamą ŠESD kiekį. Įgyvendinimo reglamente pripažįstama, kad SATT sistemas įdiegti laiku gali būti sudėtinga, todėl pirmųjų dviejų ketvirčių ataskaitoms numatytas ilgesnis taisymo laikotarpis, t. y. jas bus galima taisyti iki trečiosios ketvirtinės

²¹ Įgyvendinimo reglamento 9 straipsnis.

ataskaitos pateikimo termino. Vadinasi, ataskaitas, kurios turi būti pateiktos iki 2024 m. sausio 31 d. ir balandžio 30 d., vėliau dar bus galima taisyti iki 2024 m. liepos 31 d.

4.3.5 PADKM valdymas

4-1 diagrama. Ataskaitų teikimo pareigų PADKM pereinamuoju laikotarpiu apžvalga

Skaičiai (susiję su darbo procesais) paaiškinami toliau, pagrindiniame tekste.

Kaip parodyta 4-1 diagrama. diagramoje, PADKM pereinamuoju laikotarpiu valdymo sistema veikia ir darbo procesai vykdomi nuosekliais etapais (pastraipų eilės numeriai atitinka diagramoje raudona spalva pažymėtus skaičius):

1. Importuotojas (ataskaitas teikiantis deklarantas) gauna PADKM prekes iš įvairių įrenginių, galbūt iš skirtingų ES nepriklausančių valstybių.
2. Kaskart, kai importuoja prekes, importuotojas pateikia įprastą muitinės deklaraciją. Atitinkamos ES valstybės narės muitinė įprasta tvarka patikrina ir įformina importą.
3. Muitinė (arba naudojama IT sistema) siunčia informaciją apie šį importą Europos Komisijai (tam naudojamas PADKM pereinamojo laikotarpio registras). Tada ši informacija gali būti naudojama ketvirtinių PADKM ataskaitų išsamumui ir tikslumui patikrinti.
4. Ataskaitas teikiantis deklarantas prašo veiklos vykdytojų pateikti atitinkamus duomenis apie importuojamų PADKM prekių savitąjį būdingąjį išmetamą ŠESD kiekį (praktiškai šiame procese gali būti tarpinių komercinės veiklos subjektų; jie turėtų persiųsti prašymą PADKM prekes pagaminusio įrenginio veiklos vykdytojui). Gavęs prašymą, įrenginio veiklos vykdytojas išsiunčia prašomus duomenis, jei įmanoma, naudodamas Komisijos tam tikslui parengtą šabloną. Duomenys gali būti savanoriškai pateikti patikrinti nepriklausomam tikrintojui.

5. Tada ataskaitas teikiantis deklarantas gali pateikti ketvirtinę PADKM ataskaitą PADKM pereinamojo laikotarpio registre.
6. Komisija ir ES valstybių narių kompetentingos institucijos keičiasi informacija. Komisija informuoja (remdamasi muitinės duomenimis), kurie ataskaitas teikiantys deklarantai turėtų pateikti PADKM ataskaitas. Komisija taip pat gali atlikti konkrečių ataskaitų patikras vietoje ir patikrinti jų išsamumą pagal muitinės duomenis. Nustačiusi pažeidimų, Komisija apie tai praneša kompetentingai institucijai. Tada kompetentinga institucija imsis tolesnių veiksmų – paprastai kreipsis į importuotoją ir prašys ištaisyti pažeidimą arba pateikti trūkstamą PADKM ataskaitą. Jei ataskaitas teikiantis deklarantas klaidų neištaiso, kompetentinga institucija galiausiai gali skirti (finansinę) baudą.
7. (Diagramoje tai neparodyta ir teisės aktuose nereikalaujama, bet pažymima importuotojo labui): ateityje norėdamas išvengti panašių problemų, importuotojas, kuriam skirta bauda, turėtų informuoti veiklos vykdytoją apie Komisijos arba kompetentingos institucijos nustatytą (-as) problemą (-as), kad ateityje teikdamas informaciją jis tą problemą (-as) pašalintų.

4.3.6 *Laikinasis įvežimas perdirbti*

Sąjungos muitinės kodekse apibrėžtos kelios specialiosios procedūros. Laikinasis įvežimas perdirbti²² reiškia, kad prekė importuojama į ES perdirbti ir kad importo maito bei PVM mokėjimas jos atžvilgiu yra sustabdytas. Po perdirbimo operacijų perdirbti produktai arba pirminės importuotos prekės gali būti reeksportuoti arba išleisti į laisvą apyvartą ES. Antruoju atveju atsirastų prievolė sumokėti importo maitą ir mokesčius, taip pat būtų taikomos prekybos politikos priemonės.

Šis principas taikomas ir pagal PADKM, t. y. prekių, įformintų pagal laikinojo įvežimo perdirbti procedūrą, reeksporto atveju pareigos teikti PADKM ataskaitas nėra. Tačiau, jei PADKM prekė po laikinojo įvežimo perdirbti išleidžiama į ES rinką kaip pirminė prekė arba pakeista prekė, pareiga teikti PADKM ataskaitas atsiranda.

Laikotarpis, kada į PADKM ataskaitą turi būti įtrauktos prekės, kurios faktiškai importuojamos po laikinojo įvežimo perdirbti, nustatomas pagal prekių išleidimo į laisvą apyvartą ES datą. Dėl šios priežasties kai kuriais atvejais apie prekes pagal PADKM gali reikėti pranešti, nors iki 2023 m. spalio 1 d. jos buvo įformintos pagal laikinojo įvežimo perdirbti procedūrą.

Įgyvendinimo reglamento 6 straipsnyje nustatyti tam tikri specialūs ketvirtinių PADKM ataskaitų teikimo reikalavimai, taikomi prekėms, išleistoms į laisvą apyvartą po laikinojo įvežimo perdirbti:

- jei laikinojo įvežimo perdirbti laikotarpiu prekė nebuvo pakeista, ataskaitoje nurodomas išleistos PADKM prekės kiekis ir to kiekio būdingasis išmetamas ŠESD kiekis; vertės yra tokios pačios kaip ir prekių, įformintų pagal laikinojo įvežimo perdirbti procedūrą. Ataskaitoje taip pat nurodoma kilmės šalis ir įrenginiai, kuriuose prekės buvo pagamintos, jei jie žinomi;

²² Žr. https://taxation-customs.ec.europa.eu/customs-4/customs-procedures-import-and-export-0/what-importation/inward-processing_en.

- jei prekė buvo pakeista ir produktas, kuris buvo laikinai įvežtas perdirbti, nebelaikomas PADKM preke, ataskaitoje vis tiek reikia nurodyti pirminės prekės kiekius ir tiems pirminiams kiekiam tenkantį būdingąjį išmetamą ŠESD kiekį. Ataskaitoje taip pat nurodoma kilmės šalis ir įrenginiai, kuriuose prekės buvo pagamintos, jei jie žinomi;
- jei prekė buvo pakeista, o produktas, kuris buvo laikinai įvežtas perdirbti, yra PADKM prekė, ataskaitoje nurodomas į rinką išleistos prekės kiekis ir jam tenkantis būdingasis išmetamas ŠESD kiekis. Jei perdirbimas vykdomas ES ATLPŠ įrenginyje, taip pat turi būti nurodyta mokėtina anglies dioksido kaina. Ataskaitoje taip pat nurodoma kilmės šalis ir įrenginiai, kuriuose prekės buvo pagamintos, jei jie žinomi;
- jeigu prekės, laikinai įvežtos perdirbti, kilmės nustatyti neįmanoma, būdingasis išmetamas ŠESD kiekis apskaičiuojamas remiantis visų tos pačios apibendrintos prekių kategorijos prekių, kurioms įforminta laikinojo įvežimo perdirbti procedūra, būdingojo išmetamo ŠESD kiekio svertiniu vidurkiu.

5 PADKM PREKĖS IR GAMYBOS BŪDAI

5.1 Skirsnių apie konkrečius sektorius įvadas

Tolesniuose skirsniuose apžvelgiami įvairūs PADKM reglamento I priede išvardytų cemento, vandenilio, trąšų, geležies ir plieno bei aliuminio sektorių prekių gamybos būdai. Šiame skirsnyje aptariamos produktų, kuriems taikomas PADKM, specifikacijos ir jų atitinkami gamybos būdai. Jeigu esate ataskaitas teikiantis deklarantas, ši informacija turėtų padėti jums identifikuoti, kurios importuotos prekės yra PADKM prekės ir kuo remdamasis gamintojas jums nurodė tų prekių savitąjį būdingąjį išmetamą ŠESD kiekį.

Tolesniuose skirsniuose pateikiamos diagramos.

Tolesniuose skirsniuose pateiktuose **sistemos ribų schemose** laikomasi šių bendrų taisyklių:

- Gamybos procesai (per kuriuos būtų vykdoma tiesiogiai išmetamo ŠESD kiekio stebėseną) nurodomi stačiakampiuose; medžiagos nurodomos langeliuose su suapvalintais kampais.
- Neprivalomi procesai (pvz., CCS / CCU) nurodomi mėlynuose langeliuose. Tiksliau, nustatant numatytąsias vertes, į CCS / CCU procesus nebūtų atsižvelgiama, tačiau jeigu jūs, kaip veiklos vykdytojas, tuos procesus naudojate, nustatydami faktinį būdingąjį išmetamą ŠESD kiekį turėtumėte atsižvelgti į su jais susijusį išmetamą ŠESD kiekį arba išmetamo ŠESD kiekio sumažėjimą.
- Medžiagos, laikomos neturinčiomis būdingojo išmetamo ŠESD kiekio, nurodytos raudonuose langeliuose, o medžiagos, turinčios būdingąjį išmetamą ŠESD kiekį (atitinkami pirmtakai ir galutiniai produktai, t. y. prekės, kurioms taikomas PADKM) – žaliuose. Paprastų prekių pavadinimai parašyti įprastu šriftu, sudėtingų prekių – pusjuodžiu.
- Nurodant žaliavines medžiagas nebuvo siekiama išvardyti jų visų. Tiksliau, pirmiausia nurodytos medžiagos, kurios yra svarbios siekiant parodyti įvairių gamybos būdų skirtumus. Todėl tam, kad schemas būtų paprastesnės, mažiau svarbios žaliavinės medžiagos, ypač kuras, jose dažniausiai nenurodomos.
- Pastaba. 5-1 diagrama. diagramoje CCS / CCU procesai cemento vertės grandinėje pavaizduoti kaip pavyzdys. Kad schemas būtų pakankamai paprastos, kitų sektorių schemose jie nenurodomi, tačiau taikomi taip pat.

Elektros energija parodoma tik tais atvejais, kai yra pagrindinis proceso „pirmtakas“ (t. y. ypač elektros lanko krosnyse ir elektrolizės procesuose).

5.2 PADKM prekių identifikavimas

Šiame skirsnyje paaiškinama, kaip reglamente apibrėžiamos ir identifikuojamos prekės, kurioms taikomas PADKM. Toliau pateiktame interpe pažymėti pagrindiniai PADKM pereinamuoju laikotarpiu aktualūs skirsniai dėl PADKM prekių apibrėžties ir ataskaitų dėl jų teikimo.

Įgyvendinimo reglamento nuostatos:

II priedo 2 skirsnio 1 lentelė „KN kodų priskyrimas prie apibendrintų prekių kategorijų“.

5.2.1 Produktų specifikacijos

Kombinuotosios nomenklatūros (KN)^{23,24} klasifikavimo sistemoje apibrėžiamos esminės prekių savybės ir pagal ją nustatoma, kurioms sektoriaus prekėms taikomas PADKM.

KN „produktų specifikacijų“ klasifikavimo sistemą sudaro dvi dalys: pirma, 4, 6 arba 8 skaitmenų numeravimo sistema, priklausomai nuo produktų grupavimo lygio, ir, antra, trumpas kiekvienos produktų kategorijos tekstinis aprašymas, nurodant jo esmines savybes. Pirmieji 6 skaitmenys sutampa su tarptautinėje prekyboje naudojama Suderinta klasifikavimo sistema (SS), o likusieji 2 skaitmenys pridėti specialiai ES reikmėms.

PADKM reglamento I priede nurodytos abi prekių produkto specifikacijos dalys, tačiau kitur tekste, kad būtų paprasčiau, taip pat gali būti nurodomas tik skaitinis kodas.

5.2.2 Prekių, kurioms taikomas PADKM reglamentas, identifikavimas

Kaip ataskaitas teikiantis deklarantas, pirmiausia turėtumėte išsiaiškinti, kurios importuojamos prekės patenka į PADKM taikymo sritį. Norėdami nustatyti, kurios prekės patenka į PADKM taikymo sritį, visas importuojamas prekes turėtumėte sutikrinti ir palyginti su PADKM reglamento I priede pateiktomis produktų specifikacijomis.

Tolesniuose skirsniuose pateikiama daugiau informacijos (išvardijamos atitinkamos kiekvieno sektoriaus PADKM prekės), kuri jums padės tai padaryti. Kad jums būtų lengviau tikrinti duomenis, kuriuos jums teikia jūsų į ES importuojamų prekių gamintojai, taip pat nurodyti atitinkami pirmtakai. Jei veiklos vykdytojas pateikia informaciją apie pirmtakus, kurie šiame rekomendaciniame dokumente greta PADKM prekių nėra nurodyti, rekomenduojama prašyti, kad veiklos vykdytojas patikslintų, ar šie duomenys teisingi²⁵.

Išsamesnis atitinkamų prekių gamybos procesų ir sistemos ribų paaiškinimas pateikiamas ne ES įrenginių, gaminančių PADKM prekes, veiklos vykdytojams skirtuose rekomendaciniuose dokumentuose.

Prekių gamybos procesų ribos

Kad galėtų nustatyti PADKM prekių būdingąjį išmetamą ŠESD kiekį, veiklos vykdytojas²⁶ turi nustatyti tų prekių gamybos procesų ribas. Tam veiklos vykdytojas turi nustatyti, kokios medžiagos ir kokie energijos srautai, galintys turėti įtakos išmetamam ŠESD

²³ 1987 m. liepos 23 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 2658/87 dėl tarifų ir statistinės nomenklatūros bei dėl Bendrojo muitų tarifo (OL L 256, 1987 9 7, p. 1).

²⁴ Daugiau informacijos apie prekių KN apibrėžtis pateikta 2022 m. Eurostato duomenų bazėje RAMON adresu:
https://ec.europa.eu/eurostat/ramon/nomenclatures/index.cfm?TargetUrl=LST_NOM_DTL&StrNom=CN_2022.

²⁵ Atkreipkite dėmesį, kad tai pačiai prekių kategorijai gali būti priskiriamos ir gaminamos prekės, ir toms prekėms gaminti naudojami pirmtakai. Tai aktualu geležies ir plieno, aliuminio ir trąšų sektorių prekėms.

²⁶ Veiklos vykdytojas – asmuo, valdantis arba kontroliuojantis įrenginį trečiojoje valstybėje.

kiekiui, įeina į PADKM prekės gamybos procesą. Apibrėžus gamybos proceso sistemos ribas, galima stebėti su prekės gamyba susijusį išmetamą ŠESD kiekį.

Taip pat svarbu išsiaiškinti, kokie pradinės grandies procesai (pvz., kaip pirmtakai naudojamų prekių gamyba) ir galutinės grandies veikla (pvz., plieno produktų valcavimas ar liejimas, valymas ir dengimas) vykdomi tame pačiame įrenginyje. Tai svarbu dėl to, kad šiai veiklai gali būti taikomos skirtingos stebėsenos taisyklės ir gali tekti apibrėžti atskirą gamybos procesą.

Jeigu įrenginyje gaminamos daugiau negu vienos apibendrintos kategorijos PADKM prekės, veiklos vykdytojas turėtų suskirstyti įrenginį į atskirus gamybos procesus taip, kad per kiekvieną gamybos procesą išmetamas ŠESD kiekis būtų stebimas atskirai. Galiausiai reikėtų pažymėti, kad per įvairius gamybos procesus gaminamoms prekėms priskiriamo būdingojo išmetamo ŠESD kiekio suma vis tiek turėtų sudaryti 100 proc. viso atitinkamo įrenginio išmetamo ŠESD kiekio.

5.3 Cemento sektorius

Toliau pateiktame intarpe pažymėti PADKM pereinamuoju laikotarpiu aktualūs Įgyvendinimo reglamento skirsniai dėl konkrečių sektorių.

Įgyvendinimo reglamento nuostatos:

- **II priedo**, 2 skirsnio 1 lentelė „KN kodų priskyrimas prie apibendrintų prekių kategorijų“;
 - **II priedo** 3 skirsnis „Gamybos metodai, sistemos ribos ir atitinkami pirmtakai“ ir konkretesni poskirsniai: 3.2. „Kalcinuotasis molis“, 3.3. „Cemento klinkeris“, 3.4 „Cementas“, 3.5. „Aluminatinis cementas“.
-

5.3.1 Gamybos vienetas ir pramonės sektoriaus būdingasis išmetamas ŠESD kiekis

Deklaruojamų į ES importuojamų cemento prekių kiekis turėtų būti išreikštas metrinėmis tonomis. Kaip ataskaitas teikiantis deklarantas, turėtų nurodyti į ES importuotos (-ų) PADKM prekės (-ių) kiekį.

Pramonės sektorius	Cementas
Prekių gamybos vienetas	Kiekvienos rūšies pagamintos PADKM prekės kiekis (metrinėmis) tonomis, nurodomas atskirai pagal kilmės šalyje veikiantį įrenginį arba gamybos procesą.
Susijusi veikla	Cemento klinkerių ir kalcinuotųjų molių gamyba, cemento klinkerio smulkinimas ir maišymas cementui gaminti.
Atitinkamos išmetamos ŠESD	Anglies dioksidas (CO ₂)
Tiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis	CO _{2e} kiekis (metrinėmis) tonomis

Pramonės sektorius	Cementas
Netiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis	Suvarotos elektros energijos kiekis (MWh), šaltinis ir išmetamųjų teršalų faktorius, naudoti apskaičiuojant netiesiogiai išmetamą CO ₂ arba CO _{2e} kiekį (metrinėmis) tonomis. <i>Pereinamuoju laikotarpiu turi būti nurodoma atskirai.</i>
Būdingojo išmetamo ŠESD kiekio vienetas	Išmetamo CO _{2e} kiekis tonomis, tenkantis prekės tonai, atskirai nurodomas kiekvienos rūšies PADKM prekei pagal kilmės šalyje veikiančius įrenginius arba gamybos procesus.

Cemento sektoriuje pereinamuoju laikotarpiu turi būti atsižvelgiama tiek į tiesiogiai, tiek į netiesiogiai išmetamą ŠESD kiekį. Netiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis turėtų būti nurodomas atskirai. Išmetamas CO₂ ekvivalento kiekis turėtų būti nurodomas metrinėmis tonomis (tCO_{2e}), tenkančiomis tonai pagamintų prekių. Šią vertę reikėtų apskaičiuoti pagal konkretų kilmės šalyje veikiančių įrenginių arba gamybos procesą.

Tolesniuose skirsniuose nurodoma, kokius gamybos proceso elementus reikėtų įtraukti stebėsenos ir ataskaitų teikimo tikslais.

5.3.2 Įtraukiamų prekių apibrėžtis ir paaiškinimas

Toliau pateiktoje lentelėje išvardytos PADKM pereinamuoju laikotarpiu įtraukiamos atitinkamos cemento pramonės sektoriaus prekės. Kairėje skiltyje nurodyta apibendrinta prekių kategorija žymimos prekių grupės, kurių atžvilgiu stebėsenos tikslais turi būti apibrėžti bendri „gamybos procesai“.

5-1 lentelė. Cemento sektoriaus PADKM prekės

Apibendrinta prekių kategorija	KN kodas	Aprašymas
Kalcinuotasis molis	2507 00 80	Kiti kaolininiai moliai
Cemento klinkeris	2523 10 00	Cementų klinkeriai ²⁷
Cementas	2523 21 00	Baltasis cementas, dirbtiniu būdu nudažytas arba nenudažytas
	2523 29 00	Kitas portlandcementis
	2523 90 00	Kiti hidrauliniai cementai
Aliuminatinis cementas	2523 30 00	Aliuminatinis cementas ²⁸

²⁷ Klinkeris neskirstomas pagal įvairias jo rūšis, t. y. pilkasis ir baltasis cemento klinkeris PADKM tikslais laikomas ta pačia preke.

²⁸ Dar vadinamas kalcio aliuminatinio cementu.

Šaltinis: PADKM reglamento I priedas, Įgyvendinimo reglamento II priedas.

Pirmiau pateiktoje lentelėje išvardytos apibendrintos prekių kategorijos apima ir pagamintas cemento prekes, ir cemento gamyboje kaip pirmtakai naudojamus prekes (tarpinius produktus).

Atsižvelgti reikia tik į tas žaliavines medžiagas, kurios yra nurodytos kaip atitinkami pirmtakai, patenkantys į Įgyvendinimo reglamente nurodyto gamybos proceso sistemos ribas. Toliau pateiktoje 5-2 lentelėje išvardyti pirmtakai pagal apibendrintą prekių kategoriją ir gamybos būdą.

5-2 lentelė. Apibendrintos prekių kategorijos, prekių gamybos būdai ir atitinkami pirmtakai

Apibendrinta prekių kategorija	Atitinkami pirmtakai
<i>Gamybos būdas</i>	
Kalcinuotasis molis	Nėra
Cemento klinkeris	Nėra
Cementas	Cemento klinkeris; kalcinuotasis molis (jei naudojamas procese)
Aliuminatinis cementas	Nėra

Atitinkamos kaip pirmtakai naudojamos prekės yra cemento klinkeris²⁹ (KN kodas 2523 10 00), apimantis tiek baltąjį klinkerį (naudojamą baltajam cementui gaminti), tiek pilkąjį klinkerį, ir kalcinuotasis molis (KN kodas 2507 00 80), kuris yra klinkerio pakaitalas ir gali būti naudojamas gaminamo cemento savybėms keisti.

Pirmtakai apibrėžiami kaip paprastos prekės, nes žaliavų sudedamųjų dalių ir jų gamyboje naudojamo kuro (tiek iškastinio, tiek bet kokio alternatyvaus) būdingasis išmetamas ŠESD kiekis laikomas lygiu nuliui.

5-1 lentelė. lentelėje išvardytos pagamintos cemento prekės yra baltasis cementas, pilkasis portlandcementis, kiti hidrauliniai cementai ir aliumininis cementas. Šios prekės laikomos sudėtingomis (išskyrus aliumininį cementą), nes joms priskiriamas kaip pirmtakai naudojamų prekių būdingasis išmetamas ŠESD kiekis.

Kitos cemento gamyboje naudojamos sudedamosios dalys, visų pirma granuliuotasis aukštakrosnių šlakas, lakieji pelenai ir natūralūs pucolanai, naudojami gaminant kitas hidraulinio cemento prekes (įskaitant mišrius arba kompozitinius cementus), laikomi neturinčiomis būdingojo išmetamo ŠESD kiekio ir į PADKM taikymo sritį nepatenka.

Cemento sektoriaus prekės gaminamos keliais skirtingais gamybos būdais, aprašytais toliau.

²⁹ Klinkeris neskirstomas į pilkąjį ir baltąjį, veiklos vykdytojas turėtų naudoti atitinkamo naudojamo klinkerio pirmtako būdingojo išmetamo ŠESD kiekio duomenis.

5.3.3 Atitinkamų gamybos procesų ir būdų apibrėžtis ir paaiškinimas

Pirmtakų ir cemento prekių sistemos ribos yra skirtingos ir tam tikromis sąlygomis gali būti sujungiamos, kad apimtų visus procesus, tiesiogiai ar netiesiogiai susijusius su šių prekių gamybos procesais, įskaitant gamybos išteklių tiekimą gamybos procesui ir produktų gamybą per šį procesą.

5.3.3.1 Kalcinuotojo molio gamybos procesas

Kalcinuotasis molis gali būti naudojamas kaip klinkerio pakaitalas. Kalcinuotas koalininis molis (metakaolinas) gali būti maišomas į cementą įvairiomis proporcijomis vietoj klinkerio, siekiant pakeisti cemento mišinio savybes.

Atkreipkite dėmesį, kad kalcinuotojo molio KN kodas (KN kodas 2507 00 80) apima ir kitus molius, kurie nėra kalcinuoti ir kuriems PADKM netaikomas; šiuo atveju importuojamo nekalcinuoto molio kiekis vis tiek nurodomas, tačiau jo būdingasis išmetamas ŠESD kiekis yra nulinis ir gamintojui jo stebėsenos reikalavimai netaikomi.

Atitinkamų kalcinuotojo molio pirmtakų nėra.

5.3.3.2 Cemento klinkerio gamybos procesas

Cemento klinkeris gaminamas klinkerio įrenginiuose (krosnyse) termiškai skaidant kalcio karbonatą, kol susidaro kalcio oksidas, po to vyksta klinkerio susidarymo procesas, kurio metu kalcio oksidas aukštoje temperatūroje reaguoja su silicio dioksidu, aliuminio oksidu ir geležies oksidu ir taip susidaro klinkeris. Priklausomai nuo proceso temperatūros ir žaliavų grynumo, gali būti gaminami pilkasis ir baltasis klinkeriai.

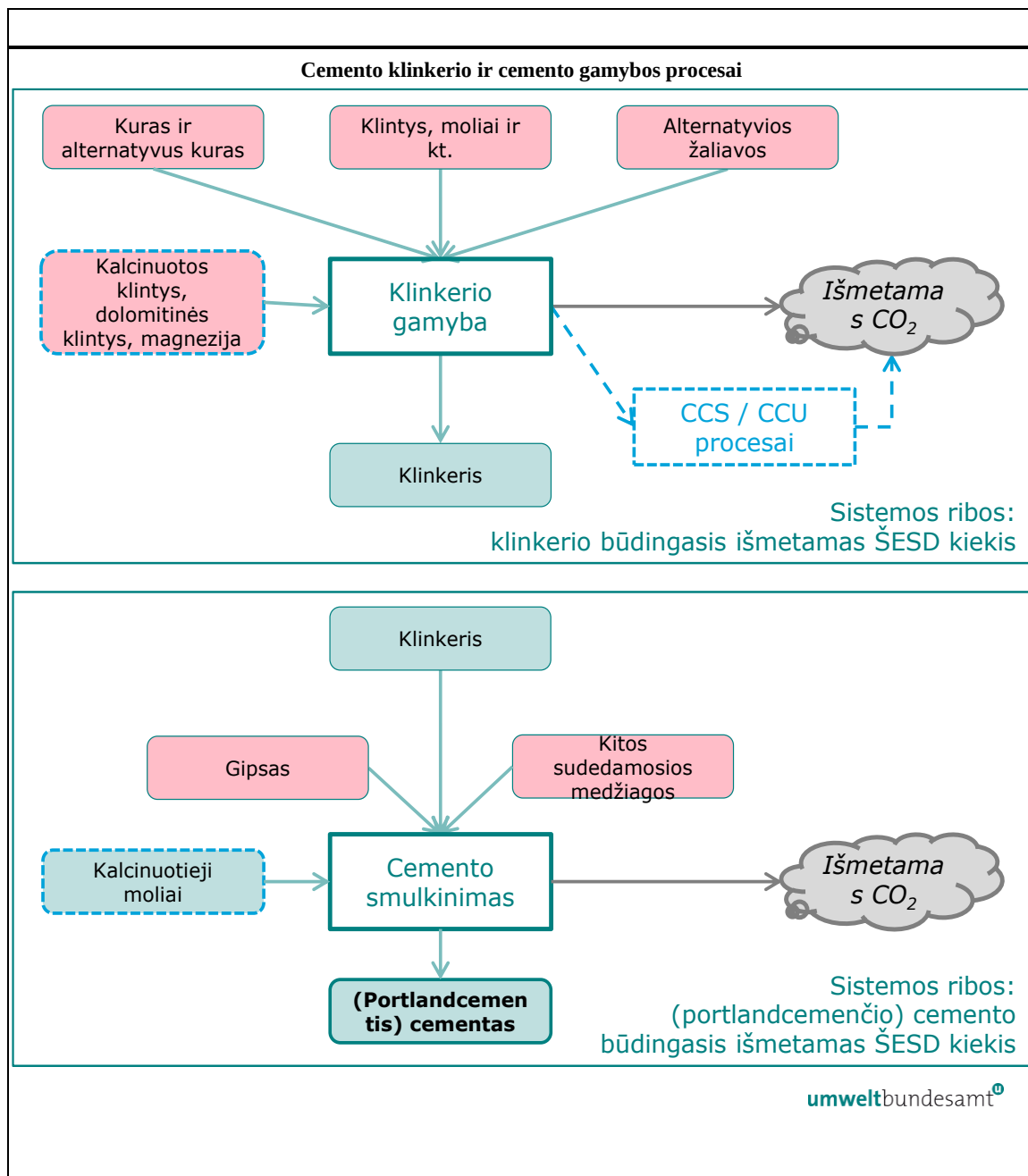
Atitinkamų cemento klinkerio pirmtakų nėra.

5.3.3.3 Cemento gamybos procesas

Cementas (išskyrus aliuminatinį cementą) apibrėžiamas kaip sudėtinga prekė, nes gaminamas iš atitinkamo pirmtako – cemento klinkerio ir kartais iš kalcinuotojo molio. Gaminant galutinį cemento produktą, cemento klinkeris yra smulkinamas ir maišomas su tam tikromis kitomis sudedamosiomis dalimis. Priklausomai nuo įvairių sudedamųjų dalių mišinio, gali būti gaminamas portlandcementis, cemento mišinys (kuriame yra portlandcemenčio ir kitų hidraulinių sudedamųjų dalių) arba kiti hidrauliniai cementai.

Toliau pateiktoje 5-1 diagrama. diagramoje parodyta, kaip cemento klinkerio ir cemento gamybos procesai susiję tarpusavyje.

5-1 diagrama. Cemento klinkerio ir cemento gamybos procesų sistemos ribos.

Klinkerio gamybos procese ŠESD tiesiogiai išmetamos deginant kurą ir iš kitų gamybos procese naudojamų žaliavų, pvz., klinčių. ŠESD gali būti tiesiogiai išmetamos ir iš kuro, naudojamo džiovinant galutiniam cemento produktui pagaminti naudojamas medžiagas. Netiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis susidaro dėl procesų metu suvartojamos elektros energijos.

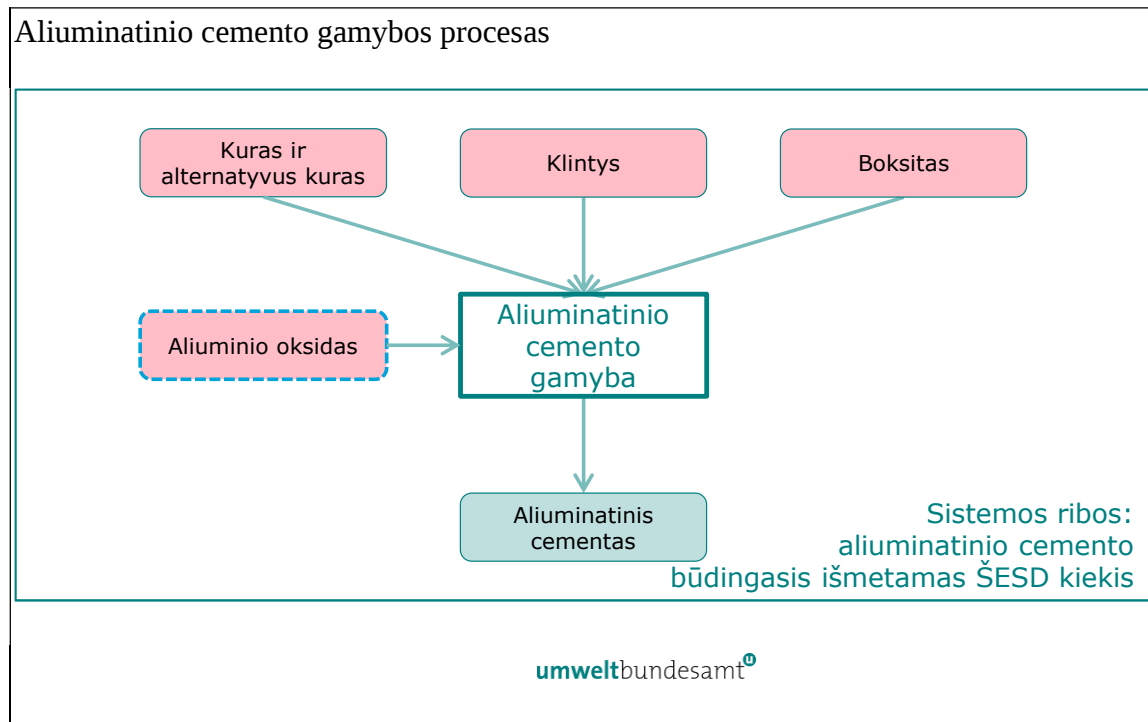
5.3.3.4 Aliuminatinio cemento gamybos procesas

Aliuminatinis cementas laikomas paprasta preke, nes gaminamas tiesiogiai iš aliuminatinio klinkerio nepertraukiamo gamybos proceso būdu, o vėliau susmulkinamas neįmaišant papildomų priedų. Joks išmetamas ŠESD kiekis, susijęs su aliuminatinio cemento sudedamųjų dalių, pvz., aliuminio oksido (iš boksito), gamyba, į PADKM taikymo sritį nepatenka.

Atitinkamų aliuminatinio cemento pirmtakų nėra.

5-2 diagrama. Aliuminatinio cemento gamybos proceso sistemos ribos

ŠESD tiesiogiai išmetamos deginant iškastinį kurą ir alternatyvų kurą bei iš žaliavinių medžiagų, pvz., klinčių. Netiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis susidaro dėl proceso metu suvartojamos elektros energijos.

5.3.4 Papildomi ataskaitose nurodytini parametrai

Toliau pateiktoje lentelėje nurodyta, kokią papildomą informaciją veiklos vykdytojas turėtų pateikti savo pranešime apie išmetamą ŠESD kiekį jums, kaip importuotojui, kartu su duomenimis apie būdingąjį išmetamą ŠESD kiekį.

5-3 lentelė. Papildomi į PADKM ataskaitą įtrauktini cemento sektoriaus parametrai

Apibendrinta prekių kategorija	Ataskaitos parametras
Kalcinuotasis molis ³⁰	– Ar molis yra kalcinuotas, ar ne.
Cemento klinkeris	– Nėra.
Cementas	– Klinkerio kiekis cemente, išreikštas procentais.

³⁰ Atkreipkite dėmesį, kad moliams, kurių KN kodas yra 2507 00 80 ir kurie nėra kalcinuoti, priskiriamas būdingasis išmetamas ŠESD kiekis yra lygus nuliui. Juos į ataskaitą vis tiek reikia įtraukti, tačiau iš molio gamintojo nereikia gauti jokios papildomos informacijos.

Šie papildomi parametrai priklauso nuo gaminamų prekių. Pavyzdžiui, jeigu importuojamas cementas, reikia nurodyti bendrą klinkerio kiekį.

Papildomus parametrus savo PADKM ataskaitoje turėsite nurodyti tada, kai galutinė prekė bus importuota į ES pagal PADKM.

Atkreipkite dėmesį, kad nekalcinuotus molius, kurių KN kodas 2507 00 80 (kuriems priskiriamas būdingasis išmetamas ŠESD kiekis yra lygus nuliui) vis tiek reikia nurodyti, tačiau iš molio gamintojo nereikia gauti papildomos informacijos.

5.4 Cheminių medžiagų sektorius. Vandenilis

Toliau pateiktame interpe pažymėti PADKM pereinamuoju laikotarpiu aktualūs Įgyvendinimo reglamento skirsniai dėl konkrečių sektorių.

Įgyvendinimo reglamento nuostatos:

- **II priedo** 2 skirsnio 1 lentelė „KN kodų priskyrimas prie apibendrintų prekių kategorijų“;
 - **II priedo** 3 skirsnis „Gamybos metodai, sistemos ribos ir atitinkami pirmtakai“ ir konkretesni poskirsniai: 3.6. „Vandenilis“.
-

5.4.1 Gamybos vienetas ir būdingasis išmetamas ŠESD kiekis

Į ES importuojamo vandenilio kiekis turėtų būti išreikštas metrinėmis tonomis (kaip grynas vandenilis). Kaip ataskaitas teikiantis deklarantas turėtų registruoti į ES importuojamo vandenilio kiekį.

Pramonės sektorius	Cheminės medžiagos. Vandenilis
Prekių gamybos vienetas	Gryno vandenilio kiekis (metrinėmis) tonomis, nurodomas atskirai pagal kilmės šalyje veikiančią įrenginį arba gamybos procesą
Susijusi veikla	Vandenilio gamyba garinio riformingo arba dalinės angliavandenilių oksidacijos, vandens elektrolizės, elektrolizės chlorui ir šarmams gauti arba natrio chloratų gamybos būdu
Atitinkamos šiltnamio efektą sukeliančios dujos	Anglies dioksidas (CO ₂)
Tiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis	CO ₂ e kiekis (metrinėmis) tonomis

Pramonės sektorius	Cheminės medžiagos. Vandenilis
Netiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis	Suvarotos elektros energijos kiekis (MWh), šaltinis ir išmetamųjų teršalų faktorius, naudoti apskaičiuojant netiesiogiai išmetamą CO ₂ arba CO ₂ e kiekį (metrinėmis) tonomis. <i>Pereinamuoju laikotarpiu turi būti nurodoma atskirai.</i>
Būdingojo išmetamo ŠESD kiekio vienetas	Išmetamo CO ₂ e kiekis tonomis, tenkantis prekės tonai, atskirai nurodomas kiekvienos rūšies prekei pagal kilmės šalyje veikiančius įrenginius arba gamybos procesus.

Vandenilio sektoriuje pereinamuoju laikotarpiu turi būti atsižvelgiama tiek į tiesiogiai, tiek į netiesiogiai išmetamą ŠESD kiekį. Netiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis turi būti nurodomas atskirai³¹. Išmetamas CO₂ ekvivalento kiekis turėtų būti nurodomas metrinėmis tonomis (tCO₂e), tenkančiomis tonai pagamintų prekių. Šią vertę reikėtų apskaičiuoti pagal konkretų kilmės šalyje veikiančių įrenginių arba gamybos procesą.

Tolesniuose skirsniuose nurodoma, kokius gamybos proceso elementus reikėtų įtraukti stebėsenos ir ataskaitų teikimo tikslais.

5.4.2 Įtraukiamų sektoriaus PADKM prekių apibrėžtis ir paaiškinimas

Toliau pateiktoje lentelėje išvardytos PADKM pereinamuoju laikotarpiu įtraukiamos atitinkamos vandenilio pramonės sektoriaus prekės. Kairėje skiltyje nurodyta apibendrinta prekių kategorija žymimos prekių grupės, kurių atžvilgiu stebėsenos tikslais turi būti apibrėžti bendri „gamybos procesai“.

5-4 lentelė. Cheminių medžiagų sektoriaus PADKM prekės. Vandenilis

Apibendrinta prekių kategorija	Produkto KN kodas	Aprašymas
Vandenilis	2804 10 000	Vandenilis

Šaltinis: PADKM reglamento I priedas, Įgyvendinimo reglamento II priedas.

Vandenilis apibrėžiamas kaip paprasta prekė, nes jo gamybai naudojamų žaliavų ir kuro būdingasis išmetamas ŠESD kiekis laikomas lygiu nuliui.

Atitinkamų vandenilio pirmtakų nėra. Tačiau vandenilis pats gali būti atitinkamas kitų procesų pirmtakas, kai jis atskirai gaminamas kaip cheminė žaliava amoniakui, ketui ar tiesiogiai redukuotai geležiai (DRI) gaminti.

Vandenilis gaminamas keliais skirtingais gamybos būdais, aprašytais toliau.

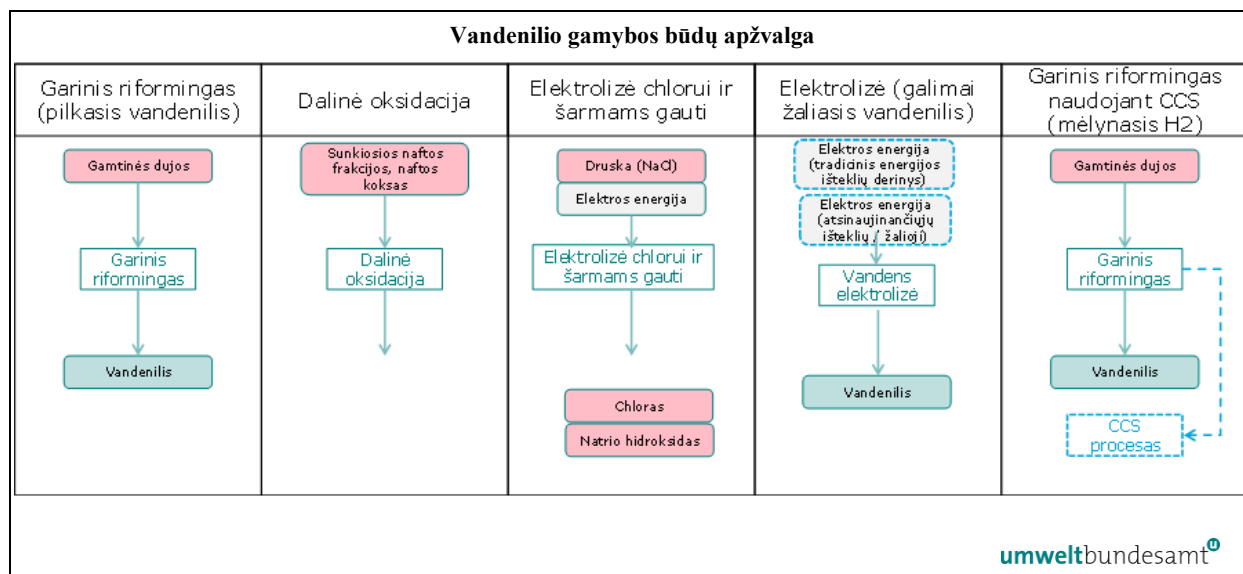
³¹ Atkreipkite dėmesį, kad šio sektoriaus atveju apie netiesiogiai išmetamą ŠESD kiekį pranešama tik pereinamuoju laikotarpiu (per galutinį laikotarpį nepranešama).

5.4.3 Atitinkamų gamybos procesų ir būdų apibrėžtis ir paaiškinimas

Vandenilis gali būti gaminamas iš įvairių žaliavų, įskaitant plastiko atliekas, tačiau šiuo metu jis daugiausia gaunamas iš iškastinio kuro. Vandenilio gamybos įrenginiai paprastai integruojami į didesnius pramoninius procesus, pvz., įrenginius, kuriuose gaminamas amoniakas.

Toliau pateiktoje diagramoje pavaizduoti įvairūs galimi vandenilio gamybos būdai.

5-3 diagrama. Įvairių vandenilio gamybos būdų sistemos ribų apžvalga

Tiesiogiai su vandeniliu susijusio išmetamo ŠESD kiekio stebėsenos sistemos ribos apima visus procesus, tiesiogiai ar netiesiogiai susijusius su vandenilio gamyba, ir vandenilio gamybos procese naudojamą visų rūšių kurą.

Atkreipkite dėmesį, kad galimi kiti vandenilio gamybos būdai, pvz., vandenilis gali būti gaunamas kaip šalutinis etileno gamybos produktas ir kad atsižvelgiama tik į gryno vandenilio arba vandenilio mišinių su amoniako gamyboje naudojamu azotu gamybą. Neįtraukiama sintezės dujų arba vandenilio gamyba naftos perdirbimo gamyklose arba organinių cheminių medžiagų įrenginiuose, kai vandenilis naudojamas tik tuose įrenginiuose ir nenaudojamas gaminti prekėms, kurioms taikomas PADKM reglamentas.

5.4.3.1 Vandenilio gamyba garinio riformingo būdu

Šiam procesui kaip žaliava naudojamos gamtinės dujos paverčiamos anglies dioksidu ir vandeniliu pirminio ir antrinio garinio riformingo būdu. Bendra reakcija yra labai endoterminė, o šiluma procesui tiekama deginant gamtines dujas ar kitą dujinį kurą. Beveik visas pagamintas anglies monoksidas proceso metu paverčiamas anglies dioksidu.

Garinio riformingo proceso metu susidaro labai gryno anglies dioksido srautas, anglies dioksidas atskiriamas ir surenkamas tolesniam naudojimui, pvz., karbamido gamybai. Šio proceso alternatyva yra garinis riformingas su anglies dioksido surinkimu ir sekvestracija (CCS).

5.4.3.2 *Vandenilio gamyba dalinės angliavandenilių oksidacijos (dujinimo) būdu*

Vandenilis gaminamas dalinės angliavandenilių oksidacijos (dujinimo) būdu, paprastai – iš sunkiųjų žaliavų, pvz., sunkiųjų alyvų, anglių ir netgi plastiko atliekų. Beveik visas proceso metu gaunamas anglies monoksidas paverčiamas anglies dioksidu.

Naudojant garinio riformingo ir dalinės oksidacijos gamybos būdus ŠESD tiesiogiai išmetamos deginant kurą ir iš proceso medžiagų, naudojamų dūmų dujoms valyti. Šio proceso metu susidaro labai grynas anglies dioksido srautas, anglies dioksidas yra atskiriamas ir surenkamas tolesniam naudojimui. Netiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis susidaro dėl proceso metu suvartojamos elektros energijos.

5.4.3.3 *Vandenilio gamyba vandens elektrolizės būdu*

Vandens elektrolizė yra atskiras, neintegruotas gamybos procesas, kurio metu susidaro labai grynas vandenilio dujų srautas. Per šį procesą tiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis yra minimalus. Netiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis susidaro dėl proceso metu suvartojamos elektros energijos. Vandenilis, pagamintas naudojant atsinaujinančiųjų išteklių elektros energiją, gali tapti aktualus ateityje.

5.4.3.4 *Vandenilio gamyba elektrolizės chlorui ir šarmams gauti (ir chloratų gamybos) būdu*

Vandenilis gaunamas kaip šalutinis sūrymo elektrolizės produktas chloro ir natrio hidroksido gamybos metu. Yra trys pagrindiniai chloro ir šarmų proceso metodai: gyvsidabrinio, diafragminio ir membraninio elementų. Pagal visus tris metodus vandenilis susidaro elemento katode ir iš elemento išsiskiria labai didelio grynumo. Išgautos vandenilio dujos atvėsinaamos, išdžiovinamos ir išgryninamos, pašalinant vandens garus ir kitas priemaišas, įskaitant kai kuriais atvejais deguonį, o tada suslegiamos ir laikomos arba eksportuojamos iš gamybos vietos.

Vykstant elektrolizei chlorui ir šarmams gauti, ŠESD tiesiogiai išmetamos dėl tiesiogiai arba netiesiogiai su gamybos procesu susijusio kuro naudojimo ir iš proceso medžiagų, naudojamų garų dujoms valyti. Netiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis susidaro dėl proceso metu suvartojamos elektros energijos.

5.4.4 ***Papildomi ataskaitose nurodytini parametrai***

Toliau pateiktoje lentelėje nurodyta, kokią papildomą informaciją veiklos vykdytojas turėtų pateikti savo pranešime apie išmetamą ŠESD kiekį jums, kaip importuotojui, kartu su duomenimis apie būdingąjį išmetamą ŠESD kiekį.

Papildomus parametrus savo PADKM ataskaitoje turėsite nurodyti tada, kai galutinė prekė bus importuota į ES pagal PADKM.

5-5 lentelė. Papildomi PADKM ataskaitoje nurodytini cheminių medžiagų sektoriaus parametrai

Apibendrinta prekių kategorija	Reikalavimai dėl ketvirtinėje ataskaitoje pateiktinos informacijos
Vandenilis	– Nėra

Papildomos informacijos apie pagamintą vandenilį pateikti nereikalaujama.

5.5 Trąšų sektorius

Toliau pateiktame intarpe pažymėti PADKM pereinamajam laikotarpiui aktualūs Įgyvendinimo reglamento skirsniai dėl konkrečių sektorių.

Įgyvendinimo reglamento nuostatos:

- **II priedo** 2 skirsnio 1 lentelė „KN kodų priskyrimas prie apibendrintų prekių kategorijų“;
 - **II priedo** 3 skirsnis „Gamybos metodai, sistemos ribos ir atitinkami pirmtakai“, ir konkretesni poskirsniai: 3.7. „Amoniakas“, 3.8. „Azoto rūgštis“, 3.9. „Karbamidas“, 3.10. „Mišrios trąšos“.
-

5.5.1 Gamybos vienetas ir būdingasis išmetamas ŠESD kiekis

Deklaruojamų į ES importuojamų trąšų sektoriaus prekių, kurių sudėtyje yra azoto, kiekis turėtų būti išreikštas metrinėmis tonomis. Kaip ataskaitas teikiantis deklarantas turėtų nurodyti į ES importuojamų PADKM prekių kiekį.

Pramonės sektorius	Trąšos
Prekių gamybos vienetas	Kiekvienos rūšies sektoriaus prekių kiekis (metrinėmis) tonomis ³² , nurodomas atskirai pagal kilmės šalyje veikiančią įrenginį arba gamybos procesą
Susijusi veikla	Cheminių pirmtakų gamyba azoto trąšų gamybai, azoto trąšų gamyba fizinio maišymo arba cheminės reakcijos būdu ir perdirbimas į galutinę formą.
Atitinkamos išmetamos ŠESD	Anglies dioksidas (CO ₂) ir azoto suboksidas (N ₂ O)
Tiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis	CO ₂ e kiekis (metrinėmis) tonomis
Netiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis	Suvarotos elektros energijos kiekis (MWh), šaltinis ir išmetamųjų teršalų faktorius, naudoti apskaičiuojant netiesiogiai išmetamą CO ₂ arba CO ₂ e kiekį (metrinėmis) tonomis. <i>Pereinamuoju laikotarpiu turi būti nurodoma atskirai.</i>

³² Tam tikrų prekių importuojami kiekiai turi būti perskaičiuoti į standartizuotas tonas, o vėliau šie duomenys naudojami PADKM prievolei apskaičiuoti. Pavyzdžiui, azoto rūgšties, amoniako vandeninių tirpalų ir trąšų, kurių sudėtyje yra azoto, atveju reikės aiškiai nurodyti etaloninę koncentraciją / azoto kiekį (ir azoto formą).

Pramonės sektorius	Trąšos
Būdingojo išmetamo ŠESD kiekio vienetas	Išmetamo CO ₂ e kiekis tonomis, tenkantis prekės tonai, atskirai nurodomas kiekvienos rūšies prekei pagal kilmės šalyje veikiančius įrenginius arba gamybos procesus.

Trąšų pramonės sektoriuje pereinamuoju laikotarpiu turi būti atsižvelgiama tiek į tiesiogiai, tiek į netiesiogiai išmetamą ŠESD kiekį. Netiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis turėtų būti nurodomas atskirai. Išmetamas CO₂ ekvivalento kiekis turėtų būti nurodomas metrinėmis tonomis (tCO₂e), tenkančiomis tonai pagamintų prekių. Šią vertę reikėtų apskaičiuoti pagal konkretų kilmės šalyje veikiančių įrenginių arba gamybos procesą.

Tolesniuose skirsniuose nurodoma, kokius gamybos proceso elementus reikėtų įtraukti stebėsenos ir ataskaitų teikimo tikslais.

5.5.2 Įtraukiamų sektoriaus PADKM prekių apibrėžtis ir paaiškinimas

Toliau pateiktoje lentelėje išvardytos PADKM pereinamuoju laikotarpiu įtraukiamos atitinkamos trąšų pramonės sektoriaus prekės. Kairėje skiltyje nurodyta apibendrinta prekių kategorija žymimos prekių grupės, kurių atžvilgiu stebėsenos tikslais turi būti apibrėžti bendri „gamybos procesai“.

5-6 lentelė. Trąšų sektoriaus PADKM prekės

Apibendrinta prekių kategorija	Produkto KN kodas	Aprašymas
Azoto rūgštis	2808 00 00	Azoto rūgštis (nitrato rūgštis); sieros (sulfato) ir azoto (nitrato) rūgščių mišiniai
Karbamidas	3102 10	Karbamidas, įskaitant turintį vandeninio tirpalo pavidalą
Amoniakas	2814	Amoniakas, bevandenis arba vandeninis amoniako tirpalas
Mišrios trąšos	2834 21 00, 3102, 3105 – Išskyrus 3102 10 (karbamidas) ir 3105 60 00	2834 21 00 – kalio nitratai 3102 – mineralinės arba cheminės azoto trąšos – išskyrus 3102 10 (karbamidas) 3105 – Mineralinės arba cheminės trąšos, kurių sudėtyje yra du arba trys trąšų elementai: azotas, fosforas ir kalis; kitos trąšos

Apibendrinta prekių kategorija	Produkto KN kodas	Aprašymas
		– išskyrus: 3105 60 00 – mineralinės arba cheminės trąšos, kurių sudėtyje yra du trąšų elementai: fosforas ir kalis ³³

Šaltinis: PADKM reglamento I priedas, Įgyvendinimo reglamento II priedas.

Pirmiau pateiktoje lentelėje išvardytos apibendrintos prekių kategorijos apima ir pagamintas azoto trąšų prekes, ir atitinkamas kaip cheminiai pirmtakai azoto trąšų gamyboje naudojamas prekes (tarpinius produktus).

Atsižvelgiama tik į tas žaliavines medžiagas, kurios yra nurodytos kaip atitinkami pirmtakai, patenkantys į Įgyvendinimo reglamente nurodyto gamybos proceso sistemos ribas, ir yra gaminamos naudojimui cheminių trąšų gamyboje³⁴. Toliau pateiktoje 5-7 lentelė lentelėje nurodyti galimi pirmtakai pagal apibendrintas prekių kategorijas ir gamybos būdus.

5-7 lentelė. Apibendrintos prekių kategorijos, jų gamybos būdai ir galimi atitinkami pirmtakai

Apibendrinta prekių kategorija	Atitinkami pirmtakai
<i>Gamybos būdas</i>	
Amoniakas <i>Haberio-Bošo procesas su gariniu riformingu</i> <i>Haberio-Bošo procesas su dujinimu</i>	Vandenilis, jei atskirai gaminamas naudojimui procese ³⁵ .
Azoto rūgštis	Amoniakas (100 % amoniako).
Karbamidas	Amoniakas (100 % amoniako).
Mišrios trąšos	Jeį naudojama procese: amoniakas (100 % amoniakas), azoto rūgštis (100 % azoto rūgštis), karbamidas, mišrios trąšos (visų pirma druskos, kurių sudėtyje yra amonio arba nitrato).

³³ Reikšmingu būdinguoju išmetamu ŠESD kiekiu pasižymi tik trąšos, kurių sudėtyje yra azoto (N), todėl jų pirmtakai yra įtraukti į PADKM.

³⁴ Apie 80 proc. viso pagaminamo amoniako naudojamas kaip cheminis pirmtakas trąšų gamyboje, iš amoniako gaunama apie 97 proc. azoto trąšų.

³⁵ Jei į procesą įtraukiamas kitais gamybos būdais gautas vandenilis, jis laikomas pirmtaku, turinčiu jam būdingą išmetamą ŠESD kiekį.

Gaminant mišrias trąšas kiekvienu atveju naudojami ne visi pirmtakai. Be to, mišrios trąšos ir pačios gali būti naudojamos kaip savo pačių kategorijos prekių pirmtakai, priklausomai nuo galutinės reikalingos mišrių trąšų produkto sudėties.

Galutinės cheminių azoto trąšų prekės, gaminamos iš atitinkamų pirmtakų (integruotuose įrenginiuose – nefasuotų), laikomos sudėtingomis, nes joms priskiriamas atitinkamų kaip pirmtakai naudojamų prekių būdingasis išmetamas ŠESD kiekis.

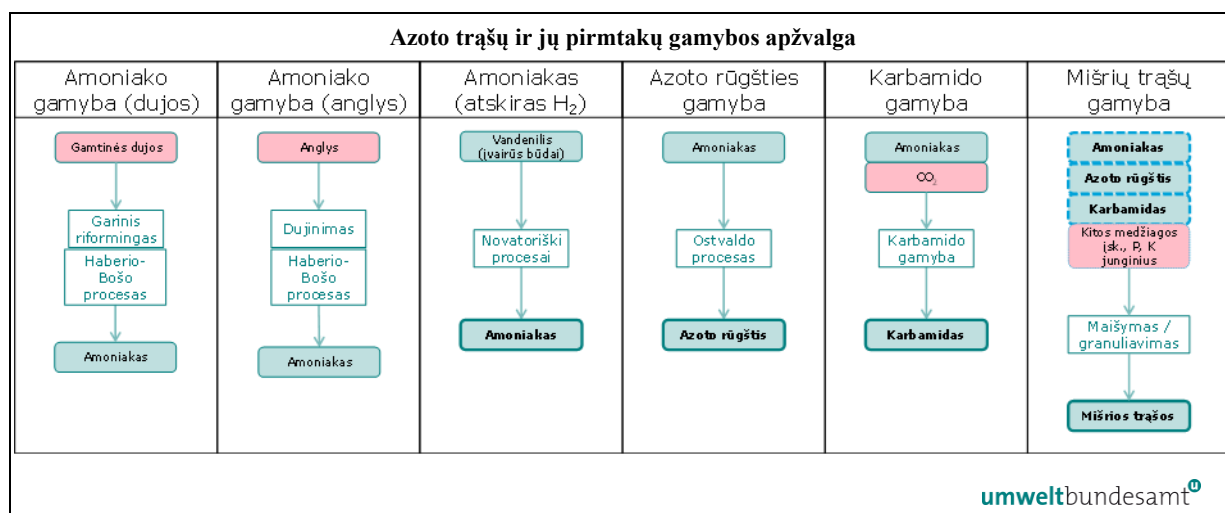
Trąšų sektoriaus prekės gaminamos keliais skirtingais būdais, aprašytais toliau.

5.5.3 Atitinkamų gamybos procesų ir būdų apibrėžtis ir paaiškinimas

Cheminių pirmtakų ir trąšų sistemos ribos yra skirtingos ir tam tikromis sąlygomis gali būti sujungiamos, kad apimtų visus procesus, tiesiogiai ar netiesiogiai susijusius su šių prekių gamybos procesais, įskaitant gamybos išteklių tiekimą gamybos procesui ir produktų gamybą per šį procesą.

Toliau pateiktoje 5-4 diagrama diagramoje apžvelgiami įvairūs azoto trąšų ir atitinkamų jų pirmtakų gamybos procesai ir gamybos būdai.

5-4 diagrama. Azoto trąšų ir jų pirmtakų gamybos sistemos ribų ir vertės grandinės apžvalga

Karbamidas naudojamas kaip pirmtakas gaminant mišrias trąšas, tačiau dėl jo sudėtyje esančio didelio azoto kiekio jis ir pats gali būti naudojamas kaip patogios trąšos.

Prie mišrių trąšų priskiriamos visų rūšių trąšos, kurių sudėtyje yra azoto (N), įskaitant amonio nitrata, kalcio amonio nitrata, amonio sulfata, amonio fosfatus, karbamido amonio nitrato tirpalus, taip pat azoto fosforo (NP), azoto kalio (NK) ir azoto fosforo kalio (NPK) trąšas.

5.5.3.1 Amoniakų gamybos procesas

Amoniakas sintetinamas iš azoto ir vandenilio Haberio-Bošo proceso būdu. Šiam procesui reikalingas vandenilis gaunamas vienu iš dviejų gamybos būdų: gamtinių dujų (arba biodujų) garinio reformingo būdu arba sunkesnių angliavandenilių, pvz., anglių arba sunkiojo mazuto, dalinės oksidacijos (dujinimo) būdu. Per garinio reformingo procesą gamtinės dujos paverčiamos vandeniliu ir anglies dioksidu (pirminio ir antrinio garinio

riformingo būdu). Bendra reakcija yra labai endoterminė, o šiluma procesui tiekama deginant gamtines dujas ar kitą dujinį kurą. Dalinės oksidacijos (dujinimo) būdu gaunamos sintezės dujos, kurių sudėtyje yra vandenilio. Prieš jas naudojant tolesniame gamybos etape, jos turi būti išgrynintos. Tada iš bet kuriuo iš šių gamybos būdų gauto vandenilio ir iš azoto, gaunamo iš oro, aukštoje temperatūroje ir aukštame slėgyje naudojant katalizatorių sintetinamas amoniakas. Beveik visas garinio riformingo arba dujinimo būdu pagamintas anglies monoksidas paverčiamas anglies dioksidu.

Jeigu proceso metu naudojamas atskirai (t. y. per atskirą gamybos procesą) pagamintas vandenilis, jis laikomas pirmtaku, kuriam būdingas savas tiesiogiai ir netiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis.

Pagal abu gamybos būdus ŠESD tiesiogiai išmetamos deginant kurą, naudojant kurą kaip cheminę proceso žaliavą arba iš proceso medžiagų, naudojamų dūmų dujoms valyti. Netiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis susidaro dėl proceso metu suvartojamos elektros energijos.

Atkreipkite dėmesį, kad pagamintas amoniakas nurodomas kaip 100 % amoniakas, nepriklausomai nuo to, ar yra vandeninis, ar bevandenis.

Taip pat atkreipkite dėmesį, kad gaminant amoniaką susidaro didelio grynumo anglies dioksido srautas. Tam tikromis sąlygomis anglies dioksidas gali būti atskirtas, surinktas ir perkeltas kitur kitoms reikmėms, pvz., karbamidui gaminti.

5.5.3.2 *Azoto rūgšties (ir sieros (sulfato) bei azoto (nitrato) rūgščių mišinių) gamybos procesas*

Azoto rūgštis daugiausia gaminama Ostvaldo proceso būdu oksiduojant amoniaką. Amoniakas pirmiausia oksiduojamas naudojant katalizatorių, kad susidarytų azoto oksidas, kuris vėliau oksiduojamas toliau į azoto dioksidą, o po to absorbuojamas vandenyje absorbciniame bokšte, kad susidarytų azoto rūgštis. Reakcija yra egzoterminė, o šiluma ir elektros energija gali būti regeneruota ir panaudota procese.

Amoniakas (100 % amoniakas) yra atitinkamas pirmtakas, kuriam būdingas tiesiogiai ir netiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis.

ŠESD tiesiogiai išmetamos deginant iškastinį kurą, iš medžiagų, naudojamų dūmų dujoms valyti, ir iš gamybos procese išmetamo N_2O (degimo metu išmetamas N_2O kiekis neįtraukiamas). Netiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis susidaro dėl proceso metu suvartojamos elektros energijos.

Atkreipkite dėmesį, kad pagaminta azoto rūgštis nurodoma kaip 100 % azoto rūgštis.

5.5.3.3 *Karbamido gamybos procesas*

Karbamidas sintetinamas aukštame slėgyje vykstant amoniako ir anglies dioksido reakcijai, kad susidarytų amonio karbamatas, kuris vėliau dehidratuojamas, kad susidarytų karbamidas.

Amoniakas (100 % amoniakas) yra atitinkamas pirmtakas, kuriam būdingas tiesiogiai ir netiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis.

Šiame gamybos procese naudojamas amoniakas ir CO_2 paprastai tiekiami iš kitų tame pačiame įrenginyje vykdomų gamybos procesų.

5.5.3.4 Mišrių trąšų gamybos procesas

Gaminant visų rūšių mišrias trąšas, kurių sudėtyje yra azoto (ypač amonio druskas ir NP, NK ir NPK), vykdoma daug įvairių operacijų, pvz., maišymas, neutralizavimas³⁶, dalelių formavimas (pvz., granuliuojant arba priliuojant), nepriklausomai nuo to, ar vykdomas tik fizinis maišymas, ar cheminės reakcijos.

Gaminant mišrias trąšas atitinkami pirmtakai yra amoniakas (100 % amoniakas), azoto rūgštis (100 % azoto rūgštis), karbamidas ir kitos mišrios trąšos (ypač druskos, kurių sudėtyje yra amonio arba nitrato), jei naudojami procese.

ŠESD tiesiogiai išmetamos deginant gamybos procese naudojamą iškastinį kurą (pvz., džiovynklėse, žaliavinių medžiagų kaitinimui) arba iš proceso medžiagų, naudojamų dūmų dujoms valyti. Netiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis susidaro dėl proceso metu suvartojamos elektros energijos.

5.5.4 Papildomi ataskaitose nurodytini parametrai

Toliau pateiktoje lentelėje nurodyta, kokią papildomą informaciją veiklos vykdytojas turėtų pateikti savo pranešime apie išmetamą ŠESD kiekį jums, kaip importuotojui, kartu su duomenimis apie būdingąjį išmetamą ŠESD kiekį.

5-8 lentelė. Papildomi į PADKM ataskaitą įtrauktini trąšų sektoriaus parametrai

Apibendrinta prekių kategorija	Reikalavimai dėl ketvirtinėje ataskaitoje pateiktinos informacijos
Amoniakas ³⁷	– Koncentracija, jei tai vandeninis tirpalas
Azoto rūgštis ³⁸	– Koncentracija (masės %).
Karbamidas	- Grynumas (sudėtyje esančio karbamido masės %, sudėtyje esančio N %).
Mišrios trąšos ^{39,40}	Įvairių formų azoto kiekis mišrių trąšų sudėtyje: - N kaip amonio (NH ₄ ⁺) kiekis;

³⁶ Cheminės trąšos, kurių sudėtyje yra azoto, gaminamos neutralizuojant rūgštį amoniaku, kad susidarytų atitinkama amonio druska. Tokiu būdu gaminamos amonio nitrato, kalcio amonio nitrato, amonio sulfato, amonio fosfatų, karbamido amonio nitrato trąšos.

³⁷ Ir vandeninis, ir bevandenis amoniakas nurodomi kartu kaip 100 % amoniakas.

³⁸ Pagamintas azoto rūgšties kiekis stebimas ir nurodomas kaip 100 % azoto rūgštis

³⁹ Įvairių azoto junginių kiekis galutiniame produkte turėtų būti registruojamas pagal Reglamentą (ES) 2019/1009, kuriuo nustatomos ES tręšiamųjų produktų tiekimo rinkai taisyklės.

⁴⁰ Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2019/1009, kuriuo nustatomos ES tręšiamųjų produktų tiekimo rinkai taisyklės.

Žr. <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1009/2023-03-16>.

Apibendrinta prekių kategorija	Reikalavimai dėl ketvirtinėje ataskaitoje pateiktinos informacijos
	- N kaip nitrato (NO_3^-) kiekis; - N kaip karbamido kiekis; - kitų (organinių) formų N kiekis.

Šie papildomi parametrai turėtų būti įtraukiami į ataskaitą, kai yra svarbūs gaminamoms prekėms. Papildomus parametrus savo PADKM ataskaitoje turėsite nurodyti tada, kai galutinė prekė bus importuota į ES pagal PADKM.

5.6 Geležies ir plieno sektorius

Toliau pateiktame intarpe pažymėti PADKM pereinamuoju laikotarpiu aktualūs Įgyvendinimo reglamento skirsniai dėl konkrečių sektorių.

Įgyvendinimo reglamento nuostatos:

- **II priedo 2 skirsnio 1 lentelė** „KN kodų priskyrimas prie apibendrintų prekių kategorijų“;
- **II priedo 3 skirsnis** „Gamybos metodai, sistemos ribos ir atitinkami pirmtakai“, ir konkretesni poskirsniai: 3.11. „Sukepintoji rūda“, 3.12. „Feromanganas, ferochromas, feronikelis“, 3.13. „Ketus“, 3.14. „Tiesiogiai redukuota geležis (DRI)“, 3.15. „Neapdorotas plienas“, 3.16. „Geležies arba plieno gaminiai“.

5.6.1 Gamybos vienetas ir būdingasis išmetamas ŠESD kiekis

Deklaruojamų į ES importuojamų geležies ir plieno sektoriaus prekių kiekis turėtų būti išreikštas metrinėmis tonomis. Kaip ataskaitas teikiantis deklarantas turėtumėte nurodyti į ES importuojamų PADKM prekių kiekį.

Pramonės sektorius	Geležis ir plienas
Prekių gamybos vienetas	Kiekis (metrinėmis) tonomis, nurodomas atskirai pagal kilmės šalyje veikiančią įrenginį arba gamybos procesą
Susijusi veikla	Geležies, plieno ar juodųjų metalų lydinių gamyba, lydymas arba rafinavimas; pusgaminių ir pagrindinių plieno gaminių gamyba
Atitinkamos šiltnamio efektą sukeliančios dujos	Anglies dioksidas (CO_2)
Tiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis	CO_2e kiekis (metrinėmis) tonomis
Netiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis	Suvartotos elektros energijos kiekis (MWh), šaltinis ir išmetamųjų teršalų faktorius, naudoti apskaičiuojant netiesiogiai išmetamą CO_2 arba CO_2e kiekį (metrinėmis) tonomis.

Pramonės sektorius	Geležis ir plienas
	<i>Pereinamuoju laikotarpiu turi būti nurodoma atskirai.</i>
Būdingojo išmetamo ŠESD kiekio vienetas	Išmetamo CO ₂ e kiekis tonomis, tenkantis prekės tonai, nurodomas atskirai kiekvienos rūšies prekei pagal kilmės šalyje veikiančius įrenginius arba gamybos procesus.

Geležies ir plieno sektoriuje pereinamuoju laikotarpiu turi būti atsižvelgiama tiek į tiesiogiai, tiek į netiesiogiai išmetamą ŠESD kiekį. Netiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis turi būti nurodomas atskirai⁴¹. Išmetamas CO₂ ekvivalento kiekis turėtų būti nurodomas metrinėmis tonomis (tCO₂e), tenkančiomis tonai pagamintų prekių. Šią vertę reikėtų apskaičiuoti pagal konkretų kilmės šalyje veikiančių įrenginių arba gamybos procesą.

Tolesniuose skirsniuose nurodoma, kokius gamybos proceso elementus reikėtų įtraukti stebėsenos ir ataskaitų teikimo tikslais.

5.6.2 Įtraukiamų sektoriaus PADKM prekių apibrėžtis ir paaiškinimas

Toliau pateiktoje lentelėje išvardytos PADKM pereinamuoju laikotarpiu įtraukiamos atitinkamos geležies ir plieno pramonės sektoriaus prekės. Kairėje skiltyje nurodyta apibendrinta prekių kategorija žymimos prekių grupės, kurių atžvilgiu stebėsenos tikslais turi būti apibrėžti bendri „gamybos procesai“.

5-9 lentelė. Geležies ir plieno sektoriaus PADKM prekės

Apibendrinta prekių kategorija	Produkto KN kodas	Aprašymas
Sukepintoji rūda ⁴²	2601 12 00	Aglomeruotos geležies rūdos ir koncentratai, išskyrus degtus geležies pirus
Ketus	7201	Ketus ir veidrodinis ketus (<i>spiegeleisen</i>) ⁴³ , turintys luitų, blokų arba kitų pirminių formų pavidalą
	7205 ⁴⁴	Prie šios kategorijos gali būti priskiriami kai kurie 7205 kategorijos produktai (ketaus, veidrodinio ketaus, geležies arba plieno granulės ir milteliai)
Ferolydinys: FeMn	7202 1	Feromanganas (FeMn)

⁴¹ Atkreipkite dėmesį, kad šio sektoriaus atveju apie netiesiogiai išmetamą ŠESD kiekį pranešama tik pereinamuoju laikotarpiu (per galutinį laikotarpį nepranešama).

⁴² Ši apibendrinta prekių kategorija apima visų rūšių geležies rūdos granulių gamybą (granulėms parduoti, taip pat tiesiogiai naudoti tame pačiame įrenginyje) ir aglomerato gamybą.

⁴³ Ketus, kurio sudėtyje yra feromangano lydinio.

⁴⁴ Prie ketaus priskiriami tik kai kurie šiuo KN kodu žymimi produktai, o kitos šiuo kodu žymimos prekės priskiriamos prie geležies arba plieno gaminių.

Apibendrinta prekių kategorija	Produkto KN kodas	Aprašymas
Ferolydinys: FeCr	7202 4	Ferochromas (FeCr)
Ferolydinys: FeNi	7202 6	Feronikelis (FeNi)
DRI	7203	Juodųjų metalų produktai, gauti tiesiogiai redukuojant geležies rūdą ir kitus korėtus juodųjų metalų produktus
Neapdorotas plienas	7206, 7207, 7218 ir 7224	7206 – Geležis ir nelegiruotasis plienas, turintys luitų arba kitų pirminių formų pavidalą (išskyrus geležį, priskiriamą 7203 pozicijai) 7207 – Geležies arba nelegiruotojo plieno pusgaminiai 7218 – Nerūdijantis plienas, turintis luitų arba kitų pirminių formų pavidalą; nerūdijančio plieno pusgaminiai 7224 – Kitas legiruotasis plienas, turintis luitų arba kitų pirminių formų pavidalą; kito legiruotojo plieno pusgaminiai
Geležies arba plieno gaminiai⁴⁵	Tai: 7205, 7208-7217, 7219-7223, 7225-7229, 7301-7311, 7318 ir 7326	7205 – Ketaus, veidrodinio ketaus (spiegeleisen), geležies arba plieno granulės ir milteliai (jei nepriskiriami ketaus kategorijai) 7208 – Plokšti valcavimo produktai iš geležies arba iš nelegiruotojo plieno, kurių plotis ne mažesnis kaip 600 mm, karštai valcuoti, neplakiruoti, nepadengti arba neapvilkti 7209 – Plokšti valcavimo produktai iš geležies arba iš nelegiruotojo plieno, kurių plotis ne mažesnis kaip 600 mm, šaltai valcuoti, neplakiruoti, nepadengti arba neapvilkti 7210 – Plokšti valcavimo produktai iš geležies arba iš nelegiruotojo plieno, kurių plotis ne mažesnis kaip 600 mm, plakiruoti, padengti arba apvilkti 7211 – Plokšti valcavimo produktai iš geležies arba iš nelegiruotojo plieno, kurių plotis mažesnis kaip 600 mm, neplakiruoti, nepadengti ir neapvilkti

⁴⁵ Prie šios apibendrintos prekių kategorijos priskiriami pusgaminiai ir pagaminti gaminiai.

Apibendrinta prekių kategorija	Produkto KN kodas	Aprašymas
		7212 – Plokšti valcavimo produktai iš geležies arba iš nelegiruotojo plieno, kurių plotis mažesnis kaip 600 mm, plakiruoti, padengti arba apvilkti
		7213 – Karštai valcuoti strypai ir juostos iš geležies arba iš nelegiruotojo plieno, netaisyklingai suvyniotų ritinių pavidalo
		7214 – Kiti strypai ir juostos iš geležies arba iš nelegiruotojo plieno, po kalimo, karštojo valcavimo, karštojo tempimo arba karštojo išspaudimo (ekstruzijos) toliau neapdoroti, įskaitant po valcavimo susuktus arba supintus
		7215 – Kiti strypai ir juostos iš geležies arba iš nelegiruotojo plieno
		7216 – Kampuočiai, fasoniniai profiliai ir specialieji profiliai iš geležies arba iš nelegiruotojo plieno
		7217 – Viela iš geležies arba iš nelegiruotojo plieno
		7219 – Plokšti valcavimo produktai iš nerūdijančiojo plieno, kurių plotis ne mažesnis kaip 600 mm
		7220 – Plokšti valcavimo produktai iš nerūdijančiojo plieno, kurių plotis mažesnis kaip 600 mm
		7221 – Karštai valcuoti strypai ir juostos iš nerūdijančiojo plieno netaisyklingai suvyniotų ritinių pavidalo
		7222 – Kiti strypai ir juostos iš nerūdijančio plieno; kampuočiai, fasoniniai profiliai ir specialieji profiliai iš nerūdijančio plieno
		7223 – Viela iš nerūdijančiojo plieno
		7225 – Plokšti valcavimo produktai iš kito legiruotojo plieno, kurių plotis ne mažesnis kaip 600 mm
		7226 – Plokšti valcavimo produktai iš kito legiruotojo plieno, kurių plotis mažesnis kaip 600 mm
		7227 – Karštai valcuoti strypai ir juostos iš kito legiruotojo plieno, netaisyklingai suvyniotų ritinių pavidalo

Apibendrinta prekių kategorija	Produkto KN kodas	Aprašymas
		7228 – Kiti strypai ir juostos iš kito legiruotojo plieno; kampuočiai, fasoniniai profiliai ir specialieji profiliai iš kito legiruotojo plieno; tuščiaviduriai gręžimo strypai ir juostos iš legiruotojo arba iš nelegiruotojo plieno
		7229 – Viela iš kito legiruotojo plieno
		7301 – Lakštinės atraminės konstrukcijos iš geležies arba iš plieno, išgręžiotos arba neišgręžiotos, perforuotos arba neperforuotos, monolitinės arba surinktos iš elementų; suvirinti kampuočiai, fasoniniai profiliai ir specialieji profiliai, iš geležies arba iš plieno
		7302 – Geležinkelių ir tramvajų kelių konstrukcijų sudedamosios dalys iš geležies arba iš plieno: bėgiai, gretbėgiai ir krumpliniai bėgiai, iešmų plunksnos, aklinių sankirtų kryžmės, iešmų smailės ir kitos kryžmės, pabėgiai (kryžminiai žuoliai), sandūrinės tvarslės, bėgių guoliai, bėgių guolių pleištai, atraminės plokštės, pamatinės plokštės, bėgių sąvaržos, padėklinės plokštės, žuoliai ir kitos bėgių sujungimo arba tvirtinimo detalės
		7303 – Vamzdžiai, vamzdeliai ir tuščiaviduriai profiliai iš ketaus
		7304 – Besiūliai vamzdžiai, vamzdeliai ir tuščiaviduriai profiliai iš geležies (išskyrus ketų) arba iš plieno
		7305 – Kiti vamzdžiai ir vamzdeliai (pavyzdžiui, suvirinti, sukniedyti arba sujungti panašiu būdu), apskrito vidinio ir išorinio skerspjuvio, kurių išorinis skersmuo didesnis kaip 406,4 mm, iš geležies arba iš plieno
		7306 – Kiti vamzdžiai, vamzdeliai ir tuščiaviduriai profiliai (pavyzdžiui, atvirasiūliai arba suvirinti, sukniedyti arba sujungti panašiu būdu), iš geležies arba iš plieno
		7307 – Vamzdžių arba vamzdelių jungiamosios detalės (pavyzdžiui, alkūnės, movos) iš geležies arba plieno

Apibendrinta prekių kategorija	Produkto KN kodas	Aprašymas
		7308 – Metalinės konstrukcijos (išskyrus surenkamuosius statinius, priskiriamus 9406 pozicijai) ir metalinės konstrukcijų dalys (pavyzdžiui, tiltai ir tiltų sekcijos, šliuzų vartai, bokštai, ažūriniai stiebai, stogai, stogų konstrukcijų karkasai, durys ir langai bei jų rėmai, durų slenksčiai, langinės, baliustrados, atramos ir kolonos) iš geležies arba plieno; plokštės, strypai, kampuočiai, fasoniniai profiliai, specialieji profiliai, vamzdžiai ir panašūs gaminiai, paruošti naudoti statybinėse konstrukcijose, iš geležies arba plieno
		7309 – Rezervuarai, cisternos, bakai ir panašios bet kurių medžiagų (išskyrus suslėgtas ir suskystintas dujas) talpyklos iš geležies arba plieno, kurių talpa didesnė kaip 300 litrų, aptaisytos arba neaptaisytos, su termoizoliacija arba be termoizoliacijos, tačiau be pritvirtintos mechaninės arba šiluminės įrangos
		7310 – Cisternos, statinės, būgnai, skardinės, dėžės ir panašios bet kurių medžiagų (išskyrus suslėgtas ir suskystintas dujas) talpyklos iš geležies arba plieno, kurių talpa ne didesnė kaip 300 litrų, aptaisytos arba neaptaisytos, su termoizoliacija arba be termoizoliacijos, tačiau be pritvirtintos mechaninės arba šiluminės įrangos
		7311 – Suslėgtų arba suskystintų dujų talpyklos iš geležies arba iš plieno
		7318 – Sraigčiai, varžtai, veržlės, medsraigčiai, įsukami kabliai, kniedės, sprausteliai, vielokaiščiai, poveržlės (įskaitant spyruoklines poveržles) ir panašūs gaminiai iš geležies arba plieno
		7326 – Kiti geležies arba plieno gaminiai

Šaltinis: PADKM reglamento I priedas, Įgyvendinimo reglamento II priedas.

Pirmiau pateiktoje lentelėje išvardytos apibendrintos prekių kategorijos apima ir pagamintas prekes, ir kaip pirmtakai geležies arba plieno gaminiams gaminti naudojamas prekes (tarpinius produktus).

Atsižvelgti reikia tik į tas žaliavines medžiagas, kurios yra nurodytos kaip atitinkami pirmtakai, patenkantys į Įgyvendinimo reglamente nurodyto gamybos proceso sistemos

ribas. Toliau pateiktoje 5-10 lentelė. lentelėje išvardyti galimi pirmtakai pagal apibendrintą prekių kategoriją ir gamybos būdą.

5-10 lentelė. Apibendrintos prekių kategorijos, prekių gamybos būdai ir galimi atitinkami pirmtakai

Apibendrinta prekių kategorija	Atitinkami pirmtakai
<i>Gamybos būdas</i>	
Sukepintoji rūda	Nėra
Ferolydiniai (FeMn, FeCr, FeNi)	Sukepintoji rūda, jei naudojama procese
Ketus <i>Gamyba aukštakrosnėje</i> <i>Lydyimo redukcija</i>	Vandenilis, sukepintoji rūda, ferolydiniai, ketus / DRI (jei DRI gaunama iš kitų įrenginių ar gamybos procesų ir naudojama procese)
Tiesiogiai redukuota geležis (DRI)	Vandenilis, sukepintoji rūda, ferolydiniai, ketus / DRI (jei DRI gaunama iš kitų įrenginių ar gamybos procesų ir naudojamas procese).
Neapdorotas plienas <i>Plieno gamyba naudojant pagrindinį deguoninį konverterį</i> <i>Elektros lanko krosnis</i>	Ferolydiniai, ketus, DRI, neapdorotas plienas (jei neapdorotasis plienas gaunamas iš kitų įrenginių ar gamybos procesų ir naudojamas procese).
Geležies arba plieno gaminiai	Ferolydiniai, ketus, DRI, neapdorotasis plienas, geležies arba plieno gaminiai (jei naudojami procese)

Ne visi pirmtakai bus naudojami kiekvienu atveju. Pavyzdžiui, gali būti, kad vandenilis taps atitinkamu pirmtaku tik ateityje.

Pirmiausia atkreipkite dėmesį, kad kai kuriais atvejais apibendrintos prekių kategorijos prekės gali būti savo pačių kategorijos prekių pirmtakai. Tai geriausiai galima paaiškinti toliau patektu pavyzdžiu.

Pavyzdys. Jeigu įrenginyje sraigtai ir veržlės gaminami iš plieninių strypų, tuomet strypai yra pirmtakai, nors ir strypai, ir sraigtai bei veržlės priklauso tai pačiai apibendrintai prekių kategorijai.

Sraigčių ir veržlių būdingąjį išmetamą ŠESD kiekį sudarys gamybos proceso metu išmetamas ŠESD kiekis (šiluma, naudojama tam, kad strypus būtų galima apdirbti, ir galutiniam produktui atkaitinti) ir plieno strypų būdingasis išmetamas ŠESD kiekis. Atkreipkite dėmesį, kad tai svarbu, nes pirmtakų (strypų) masė ir galutinio produkto (sraigčių ir veržlių) masė nebus tokia pati – jei, pvz., 20 proc. pradinės masės bus nupjaunama (ir pašalinama kaip metalo laužas), 80 t galutinio produkto reikės 100 t pirmtako.

Kai kurių rūšių geležies ir plieno gaminiai nepatenka į PADKM taikymo sritį. Pirmiausia tai tam tikrų kitų rūšių ferolydiniai, esantys KN 7202 pozicijoje⁴⁶ ir KN 7204 pozicijoje (juodųjų metalų atliekos ir laužas).

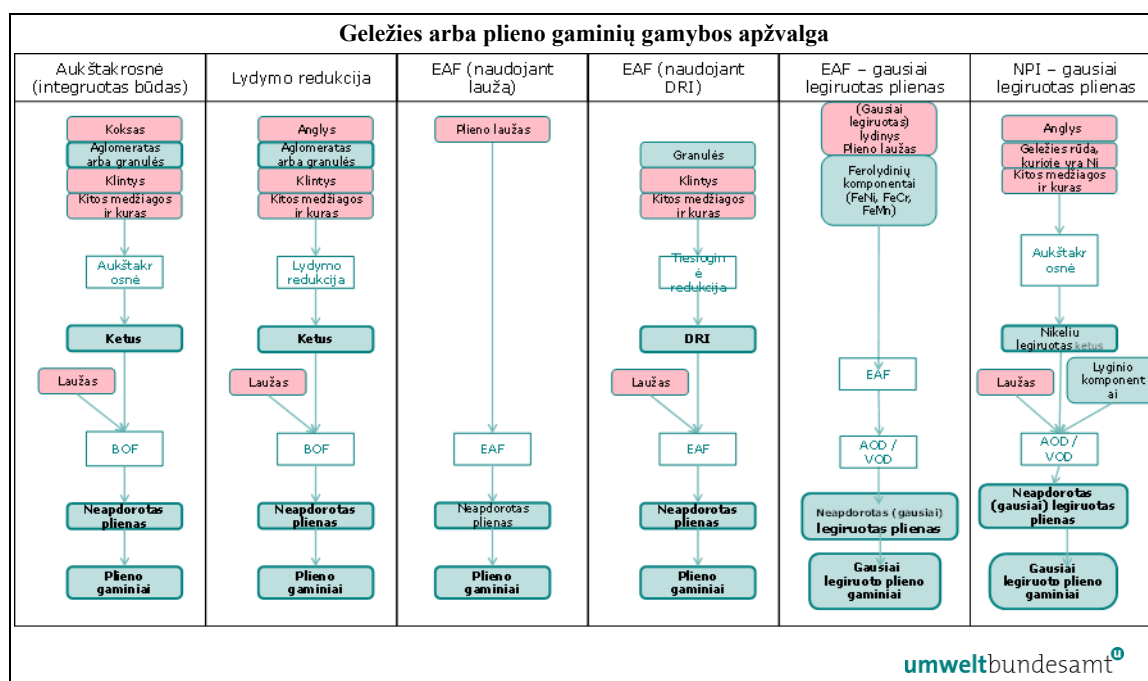
Geležies ir plieno sektoriaus prekės gaminamos keliais skirtingais gamybos būdais, aprašytais toliau.

5.6.3 Atitinkamų gamybos procesų apibrėžtis ir paaiškinimas bei įtraukiamos išmetamos ŠESD

Pirmtakų ir pagamintų geležies arba plieno gaminių sistemos ribos yra skirtingos ir tam tikromis sąlygomis gali būti sujungiamos, kad apimtų visus procesus, tiesiogiai ar netiesiogiai susijusius su šių prekių gamybos procesais, įskaitant gamybos išteklių tiekimą gamybos procesui ir produktų gamybą per šį procesą.

Toliau pateiktoje diagramoje pavaizduoti įvairūs galimi geležies ir plieno gaminių gamybos būdai.

5-5 diagrama. Geležies arba plieno gaminių gamybos sistemos ribos ir vertės grandinė

Pirmtakai ir pagamintos prekės gaminami keliais įvairiais gamybos būdais, aprašytais tolesniuose skirsniuose.

5.6.3.1 Sukeptintosios rūdos gamybos procesas

Ši apibendrinta prekių kategorija apima visų rūšių geležies rūdos granulių gamybą (granulėms parduoti, taip pat tiesiogiai naudoti tame pačiame įrenginyje) ir aglomerato

⁴⁶ Kiti ferolydiniai, kuriems PADKM netaikomas, yra ferosilicis, ferosilikomanganas, ferossilikochromas, feromolibdenas, ferovolframas ir ferosilikovolframas ir kt.

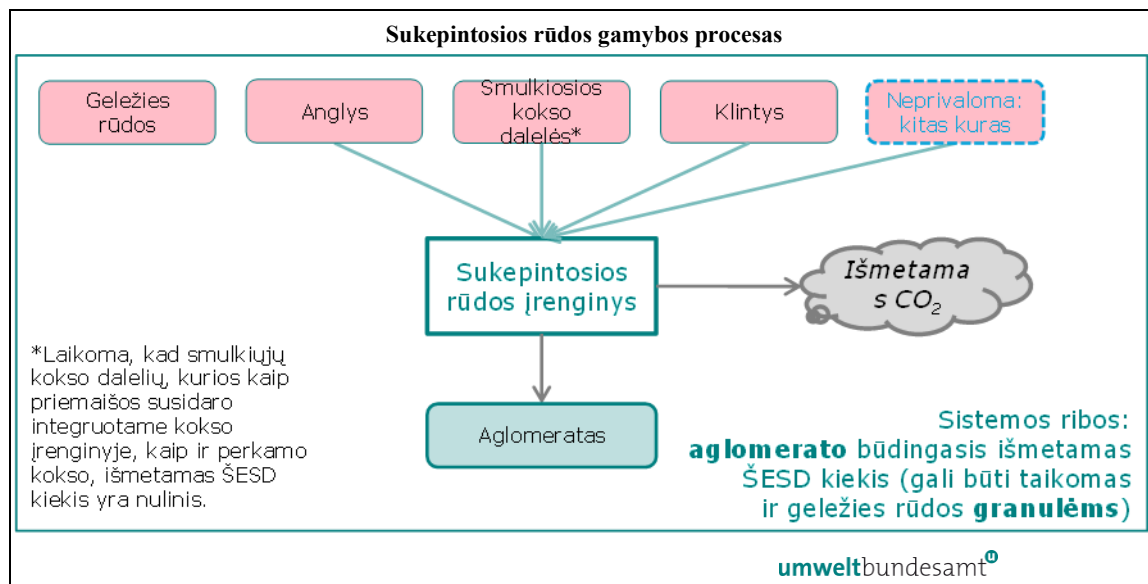
gamybą. Granuliavimas ir sukepinimas yra papildomi geležies ir plieno gamyboje naudojamų geležies oksido žaliavų paruošimo ir aglomeravimo būdai. Granuliuojant geležies oksido žaliavos susmulkinamos ir maišomos su priedais formuojant granules, kurios vėliau termiškai apdorojamos. Gaminant sukepintą rūdą, geležies oksido žaliavos maišomos su smulkiuoju koku ir kitais priedais, po to mišinys kepinamas krosnyje ir išgaunama porėta, į klinkerį panaši medžiaga, vadinama aglomeratu. Aglomeratas paprastai gaminamas ir naudojamas plieno liejyklose. Granulės gali būti gaminamos plieno liejykloje arba kitoje vietoje, kasyklų teritorijoje.

Šiam gamybos procesui skirtų atitinkamų pirmtakų nėra.

Atkreipkite dėmesį, kad šis gamybos procesas taip pat gali būti naudojamas ferolydinių granulėms ir aglomerato granulėms gaminti iš geležies rūdos (KN kodas 2601 12 00).

Toliau pateiktoje 5-6 diagrama. diagramoje parodytos aglomerato arba geležies rūdos granuliu būdingojo išmetamo ŠESD kiekio sistemos ribos.

5-6 diagrama. Sukepintosios rūdos gamybos proceso sistemos ribos

ŠESD tiesiogiai išmetamos deginant kurą, įskaitant kokšą, iš išmetamųjų dujų (tiesiogiai proceso metu arba netiesiogiai iš kitų plieno liejyklos išmetamųjų dujų šaltinių). Netiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis susidaro dėl proceso metu suvartojamos elektros energijos.

5.6.3.2 Ferolydinys FeMn, FeCr ir FeNi gamybos procesams

Šis procesas apima feromangano (FeMn), ferochromo (FeCr) ir feronikelio (FeNi), žymimų KN kodais 7202 1, 7202 4 ir 7202 6, gamybą. Kitos geležies medžiagos, kurių sudėtyje yra daug lydinių, pvz., veidrodinis ketus, neįtraukiamos (žr. 5.6.3.3 skirsnį). Tačiau nikelio legiruotas ketus (NPI) įtraukiamas, jei nikelio kiekis yra didesnis kaip 10 proc. Kitu atveju, jei NPI kiekis mažesnis negu 10 proc., taikomas ketaus gamybos aukštakrosnėje būdas.

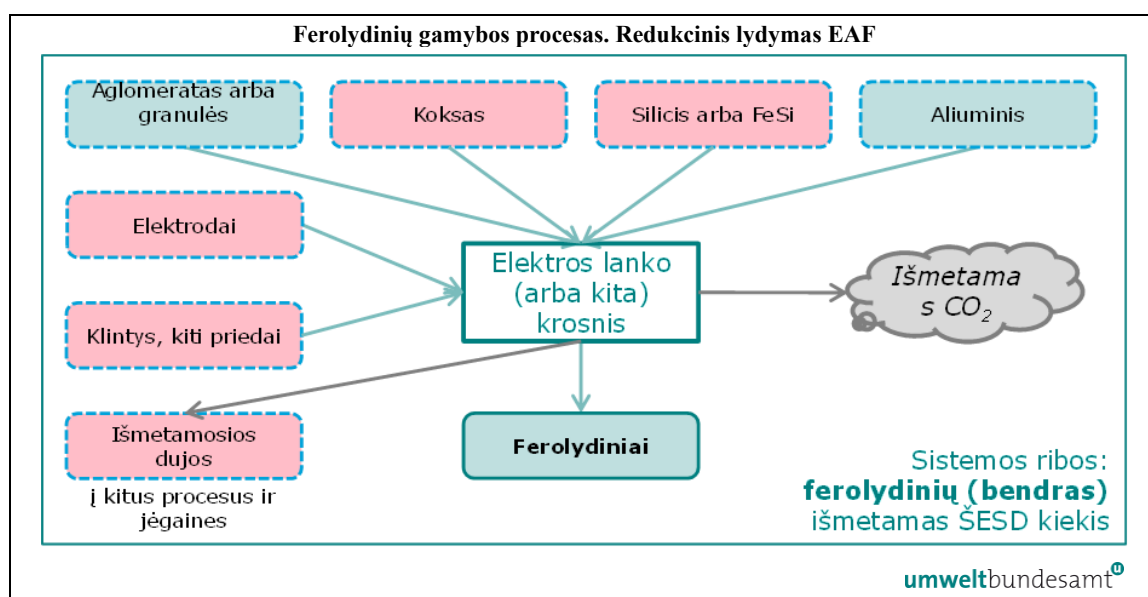
Įvairūs ferolydiniai gaminami lydymo redukcijos būdu, į EAF kartu su kitais priedais pridodant reduktorių, pvz., kokso. Priklausomai nuo gaminamo ferolydinio, naudojamos kelios skirtingos EAF rūšys. EAF išlydytas skystas metalo lydinys išleidžiamas ir liejamas į formas. Sukietėjęs išlietas metalas trupinamas arba granuliuojamas, priklausomai nuo kliento poreikių.

Atitinkamas pirmtakas yra sukepintoji rūda (jei naudojama procese).

Atkreipkite dėmesį, kad prie ferolydinių žaliavų priskiriamos granulės ir aglomeratas, gaminami per atskirą gamybos procesą (KN kodas 2601 12 00), skirtą „sukepintajai rūdai“.

Toliau pateiktoje 5-7 diagrama diagramoje parodytos atitinkamų ferolydinių gamybos procesų sistemos ribos.

5-7 diagrama. Ferolydinių gamybos proceso sistemos ribos.

ŠESD tiesiogiai išmetamos dėl naudojamo iškastinio kuro (anglių, kokso), kuris tiek deginamas, tiek naudojamas kaip reduktorius, išmetamos proceso metu, taip pat ir iš grafito elektrodų ir elektrodų pastų, iš proceso medžiagų, pvz., kalkių, klinčių ir kitų priedų. Netiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis susidaro dėl suvartojamos elektros energijos.

5.6.3.3 Ketaus gamyba aukštakrosnėje

Gamybos aukštakrosnėje būdu gaminamas skystas ketus (karštas metalas), kuris gali būti legiruojamas (pvz., veidrodinis ketus ir nikeliu legiruotas ketus arba NPI⁴⁷) arba nelegiruojamas. Pagrindinis šio gamybos proceso gamybos įrenginys yra aukštakrosnė. Į aukštakrosnę dedamos geležies rūdos granulės arba sukepintoji rūda, kuras ir kitos žaliavos. Aukštakrosnėje geležies oksidas redukuojamas į geležies metalą. Po to pagamintas karštas metalas išleidžiamas ir arba liejamas į formas arba kitame etape

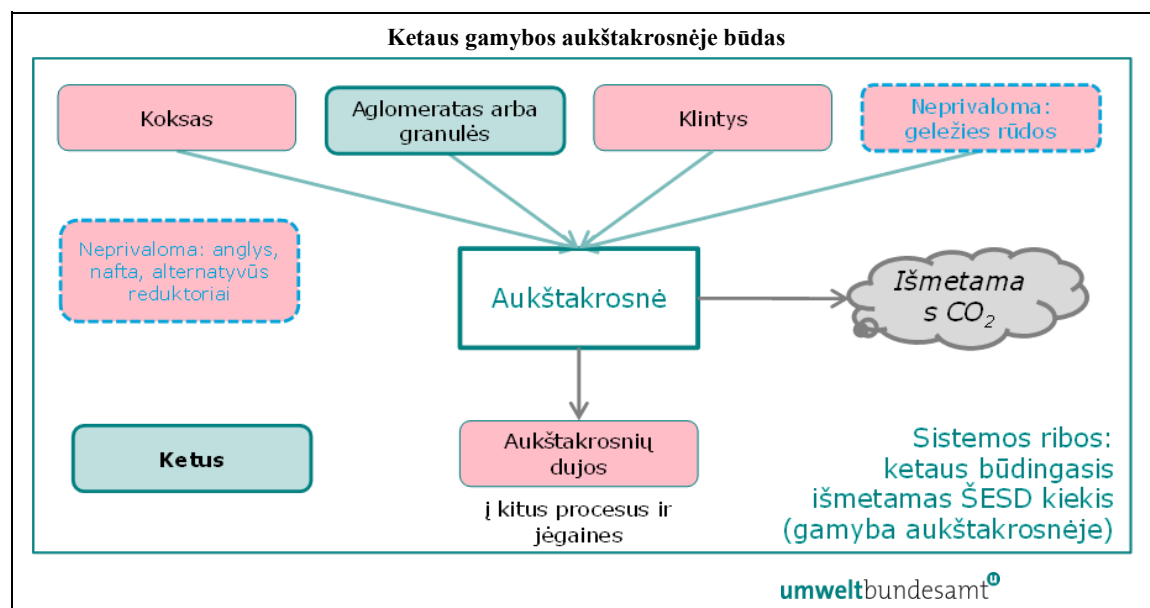
⁴⁷ Šiame gamybos procese naudojamas NPI, jeigu jo sudėtyje nikelio yra mažiau negu 10 proc., o kitu atveju, jei sudėtyje nikelio yra daugiau kaip 10 proc., taikomas ferolydinių gamybos procesas.

pagrindiniame deguoniniame konverteryje tiesiogiai transformuojamas į neapdorotą plieną. Šis etapas paaiškintas kito gamybos proceso – neapdoroto plieno gamybos naudojant pagrindinį deguoninį konverterį būdo skirsnyje.

Atitinkami pirmtakai (jei naudojami procese) yra: sukepintoji rūda, ketus arba DRI iš kitų įrenginių arba gamybos procesų, ferolydiniai FeMn, FeCr, FeNi ir vandenilis.

Toliau pateiktoje 5-8 diagrama diagramoje parodytos ketaus gamybos aukštakrosnėje būdo sistemos ribos.

5-8 diagrama. Ketaus gamybos aukštakrosnėje būdo sistemos ribos

ŠESD tiesiogiai išmetamos dėl naudojamo iškastinio kuro (kokso, anglių, mazuto, gamtinių dujų), kuris yra tiek deginamas, tiek naudojamas kaip reduktorius, iš kito kuro (biomasės), išmetamos proceso metu, be kita ko, iš proceso medžiagų, pvz., klinčių ir kitų karbonatų. Netiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis susidaro dėl suvartojamos elektros energijos.

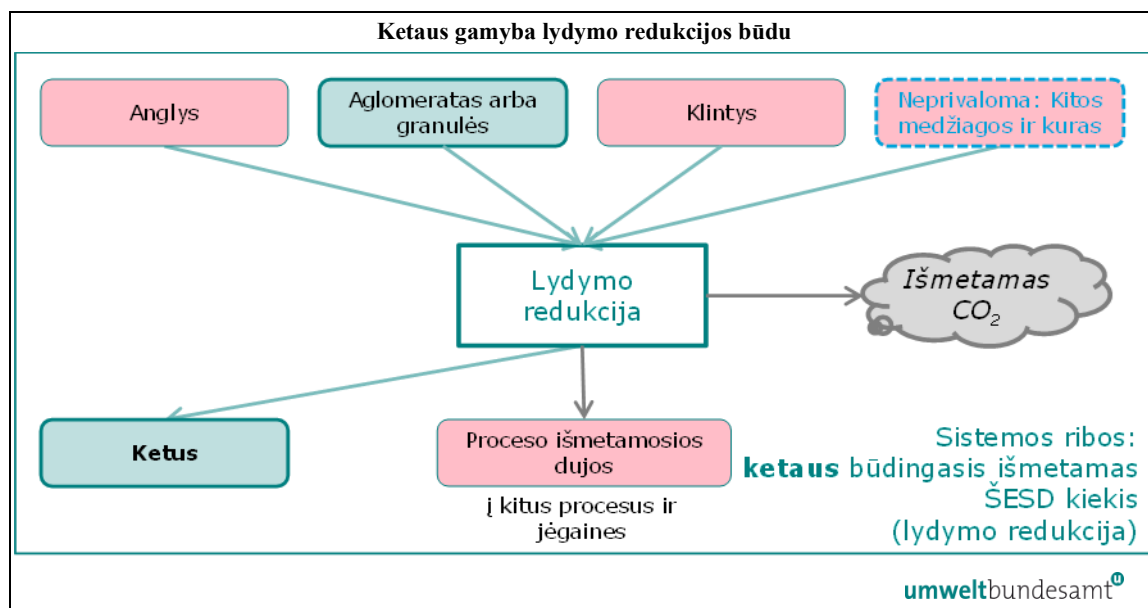
5.6.3.4 Ketaus gamyba lydymo redukcijos būdu

Per lydymo redukcijos procesą ketus gaunamas iš pirmtako – sukepintosios rūdos, geležies rūdos granulių (arba geležies gamybos liekanų), kaip reduktorių naudojant anglis (ne koksą). Procesą sudaro du etapai: geležies rūdos redukcija ir lydimas išgaunant ketų / karštą metalą.

Atitinkami pirmtakai (jei naudojami procese) yra: sukepintoji rūda, ketus arba DRI iš kitų įrenginių arba gamybos procesų, ferolydiniai FeMn, FeCr, FeNi ir vandenilis.

Toliau pateiktoje 5-9 lentelė. diagramoje parodytos ketaus gamybos lydymo redukcijos būdo sistemos ribos.

5-9 diagrama. Ketaus gamybos lydymo redukcijos būdu sistemos ribos

ŠESD tiesiogiai išmetamos dėl naudojamo iškastinio kuro (gamtinių dujų, anglių), kuris yra tiek deginimas, tiek naudojamas kaip reduktorius, iš kito kuro (biomasės arba biodujų), išmetamos proceso metu, be kita ko, iš proceso medžiagų, pvz., klinčių. Netiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis susidaro dėl elektros energijos.

5.6.3.5 Tiesiogiai redukuotos geležies (DRI) gamybos procesas

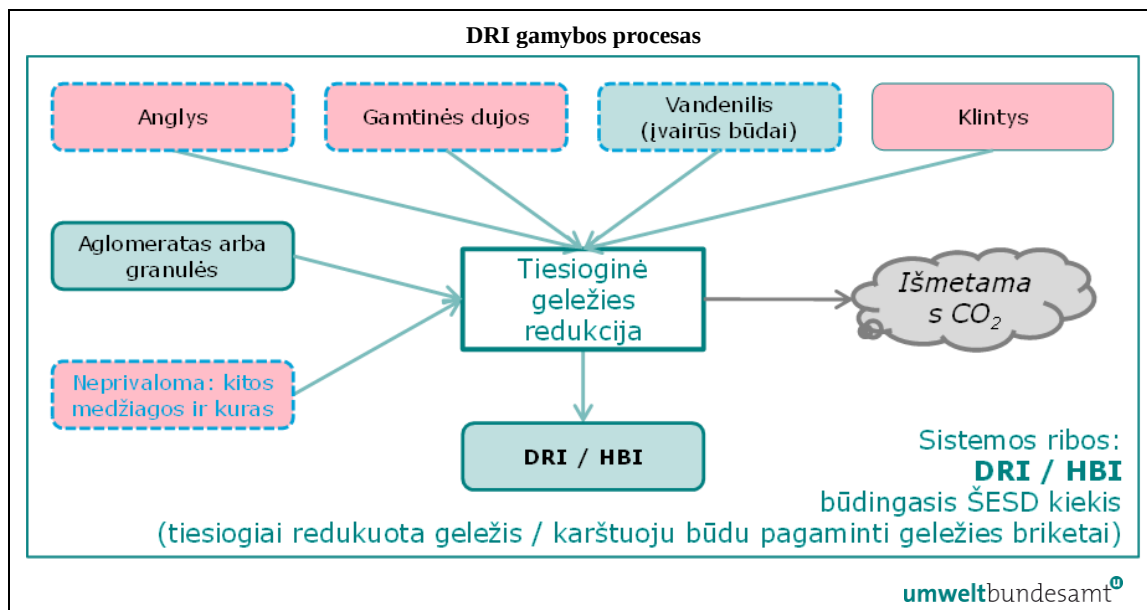
Per tiesioginės redukcijos procesą iš aukštos kokybės geležies rūdų (granulių, aglomerato ar koncentratų), kaip reduktorius naudojant gamtines dujas, anglis ar vandenilį, pagaminama kieto pavidalo pirminė geležis. Kietasis produktas vadinamas tiesiogiai redukuota geležimi (DRI). Ji būna įvairių rūšių, pavyzdžiui, kempėtoji geležis ir karštuoju būdu pagaminti geležies briketai (HBI). Kai kuri DRI naudojama kaip žaliava tiesiogiai EAF ar kituose galutinės grandies procesuose. Siekiant sumažinti iškastinio kuro naudojimą plieno pramonės sektoriuje, tikimasi, kad netolimoje ateityje svarbus vaidmuo teks gamybos būdams, kuriuose naudojamas vandenilis.

Atitinkami pirmtakai (jei naudojami procese) yra: sukepintoji rūda, vandenilis; ketus arba DRI iš kitų įrenginių arba gamybos procesų, ferolydiniai FeMn, FeCr, FeNi.

Nors praktiškai naudojami keli skirtingi procesai, aukšto lygio sistemos ribos yra labai panašios, todėl jas galima pavaizduoti vienoje schemoje.

Toliau pateiktoje 5-10 lentelė. diagramoje parodytos atitinkamų DRI gamybos procesų sistemos ribos.

5-10 diagrama. DRI gamybos proceso sistemos ribos

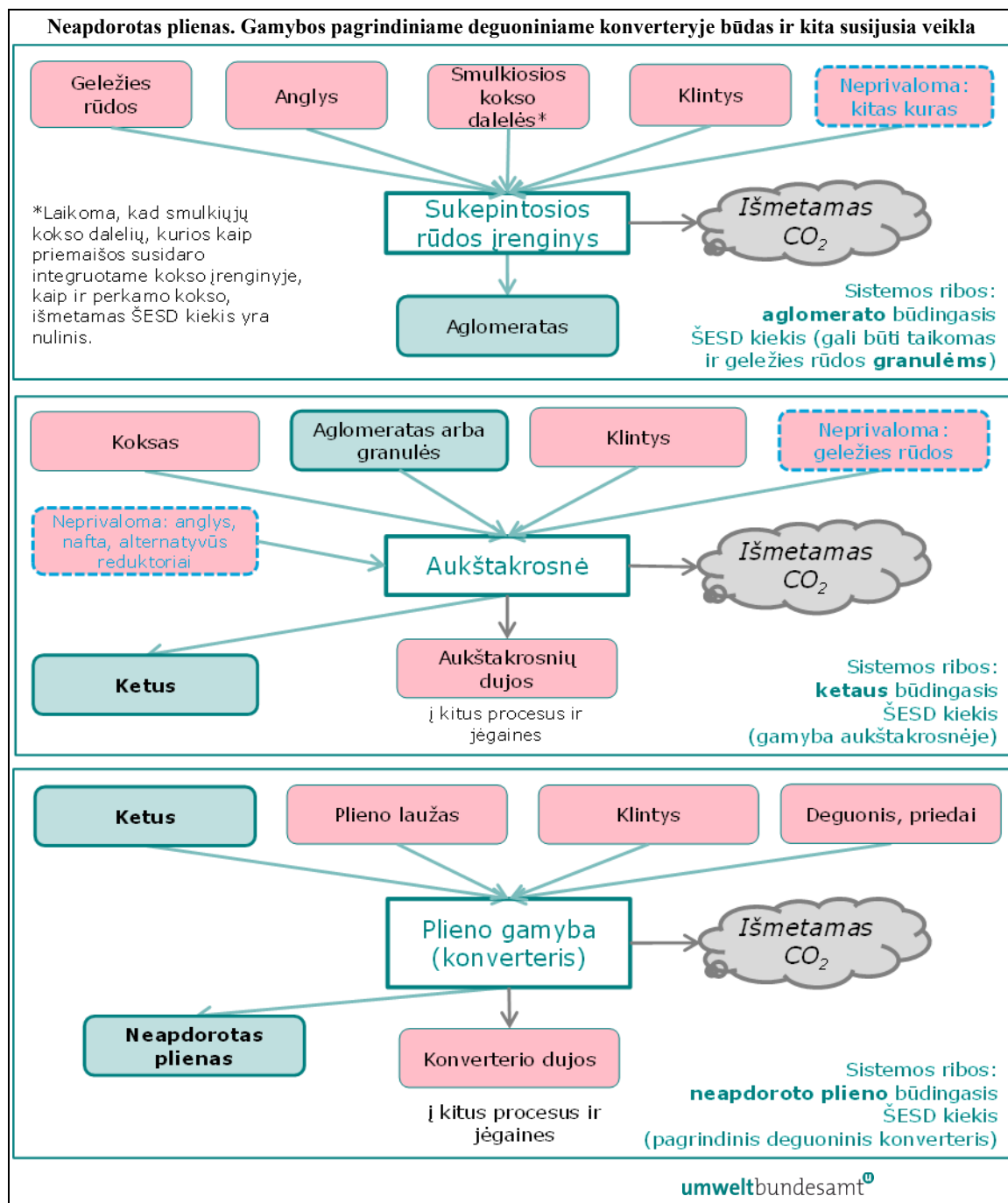
ŠESD tiesiogiai išmetamos dėl naudojamo iškastinio kuro (gamtinių dujų, anglių), kuris yra tiek deginimas, tiek naudojamas kaip reduktorius, iš kito kuro (biomasės arba biodujų), išmetamos proceso metu, be kita ko, iš proceso medžiagų, pvz., klinčių. Netiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis susidaro dėl suvartojamos elektros energijos.

5.6.3.6 Neapdoroto plieno gamybos pagrindiniame deguoniniame konverteryje būdas

Jei gamybos pagrindiniame deguoniniame konverteryje gamybos procesas prasideda nuo karšto metalo (skysto ketaus), pagrindiniame deguoniniame konverteryje arba krosnyje (BOF) vykstant nepertraukiamam procesui karštas metalas tiesiogiai transformuojamas į neapdorotą plieną. Po procesų konverteryje gali būti vykdomas plieno dekarbonizavimas argonu ir deguonimi (AOD) arba vakuuminis dekarbonizavimas deguonimi (VOD), o po to gali būti vykdomi įvairūs antriniai metalurginiai procesai, pvz., vakuuminis degazavimas ištirpusioms dujoms pašalinti. Neapdorotas plienas liejamas į pirmines formas tolydinio liejimo arba luitų liejimo būdu, po to gali būti karštuoju būdu valcuojamas arba kalamas, taip pagaminant neapdoroto plieno pusgaminius (KN kodai 7207, 7218 ir 7224).

Atitinkami pirmtakai (jei naudojami procese) yra: ketus, DRI, ferolydiniai FeMn, FeCr, FeNi ir neapdorotas plienas iš kitų įrenginių arba gamybos procesų, jei naudojamas.

5-11 diagrama. Proceso pagrindiniame deguoniniame konverteryje sistemos ribos parodytos kartu su gamybos aukštakrosnėje (skysto ketaus) būdo ir kitų susijusių procesų ribomis

Integruotose plieno gamyklose ketaus gamybos procesas (parodytas 5-11 diagrama, diagramos apačioje, kairėje) skiriasi nuo neapdoroto plieno gamybos proceso (aukščiau, apačioje, dešinėje) vienu produktu – skystu ketumi, tiekiamu tiesiogiai į deguoninį konverterį.

Integruotas aukštakrosnės / pagrindinio deguoninio konverterio (BF/BOF) gamybos procesas yra pats sudėtingiausias plieno gamybos procesas, kuriam vykstant naudojamos įvairios tarpusavyje susijusios medžiagos ir tarpusavyje susiję energijos srautai iš įvairių gamybos įrenginių. Atkreipkite dėmesį, kad koksas (viršuje, kairėje) laikomas žaliava, neturinčia būdingojo išmetamo ŠESD kiekio.

5.6.3.7 Neapdoroto plieno gamybos EAF būdas

Medžiagos, kurių sudėtyje yra geležies, paprastai tiesiogiai lydamos elektros lanko krosnyje (EAF). Gamybai EAF naudojamos žaliavos yra metalinė geležis, visų pirma juodųjų metalų laužas⁴⁸ ir (arba) tiesiogiai redukuota geležis (DRI). Kai naudojamas didelis DRI kiekis, taikomas vienas iš įvairių EAF-DRI gamybos būdų. Po lydymo EAF gali būti vykdomas plieno dekarbonizavimas argonu ir deguonimi (AOD) arba vakuuminis dekarbonizavimas deguonimi (VOD), o po to gali būti vykdomi įvairūs antriniai metalurginiai procesai, pvz., desulfuravimas ir degazavimas ištirpusioms dujoms pašalinti. Elektros energija yra pagrindinė EAF naudojama energija.

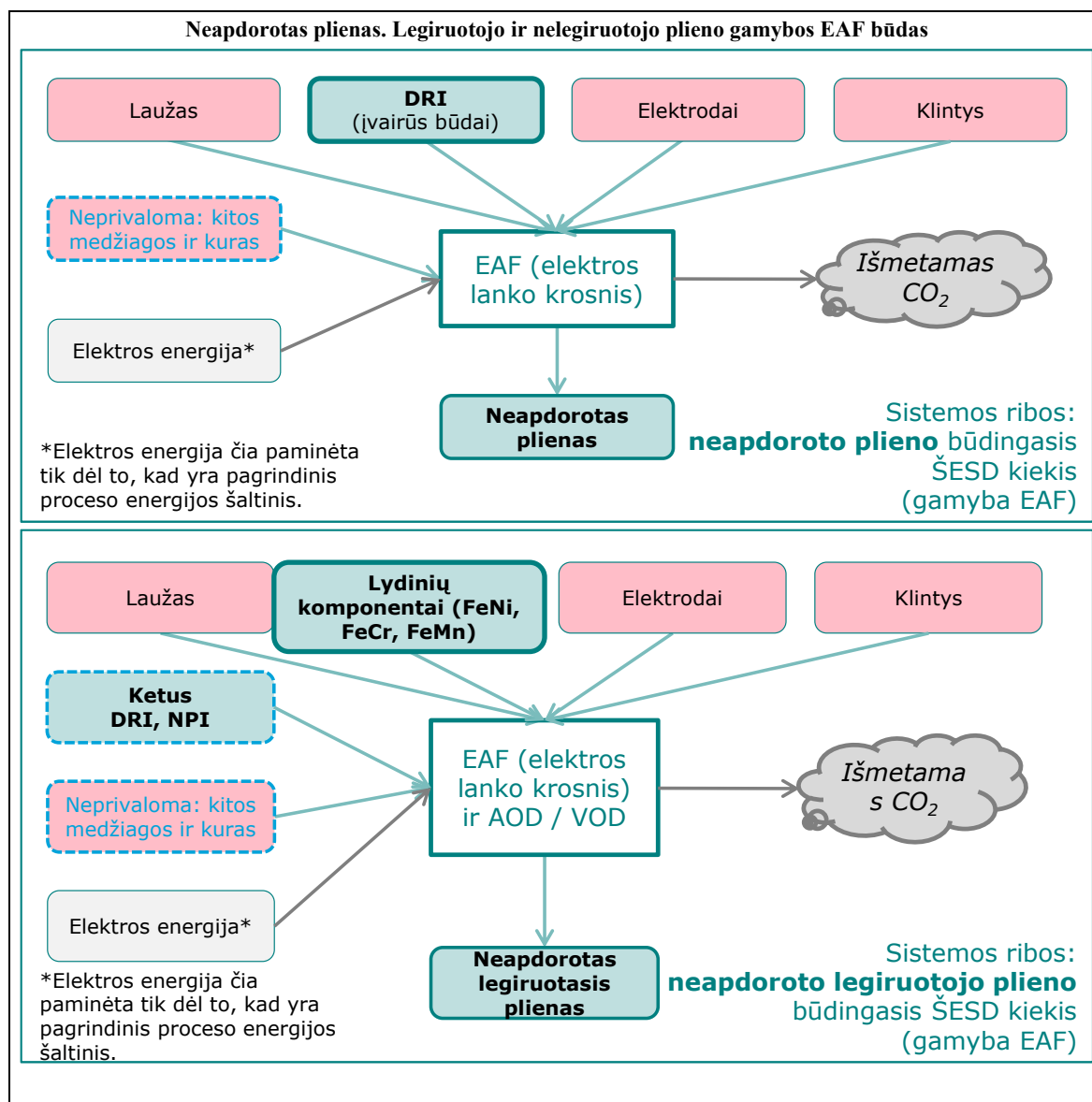
Atitinkami pirmtakai (jei naudojami procese) yra: ketus, DRI, ferolydiniai FeMn, FeCr, FeNi ir neapdorotas plienas iš kitų įrenginių arba gamybos procesų, jei naudojamas.

Atkreipkite dėmesį, kad šiai apibendrintai prekių kategorijai priskiriamas tik pirminis karštasis valcavimas ir grubus formavimas kalimo būdu, kuriais gaunami pusgaminiai, kurių KN kodai yra 7207, 7218 ir 7224. Kiti valcavimo ir kalimo procesai priskiriami apibendrintai prekių kategorijai „geležies arba plieno gaminiai“.

Neapdoroto plieno ir neapdoroto legiruotojo plieno gamybos EAF būdai yra keli, jie iš esmės panašūs ir 5-12 diagrama diagramoje parodyti kartu.

⁴⁸ Kai naudojamas tik po vartojimo etapo susidaręs laužas, laikoma, kad jo būdingasis išmetamas ŠESD kiekis yra lygus nuliui.

5-12 diagrama. Neapdoroto plieno gamybos ir gamybos EAF būdų sistemos ribos.

ŠESD tiesiogiai išmetamos iš iškastinio kuro (gamtinių dujų, anglių, mazuto), kituose procesuose susidarančių išmetamųjų dujų, išmetamos proceso metu, taip pat ir iš grafito elektrodų, elektrodų pastų ir proceso medžiagų, pvz., klinčių, ir iš anglies, esančios procese naudojamame juodųjų metalų lauže ir lydiniuose. Netiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis susidaro dėl suvartojamos elektros energijos.

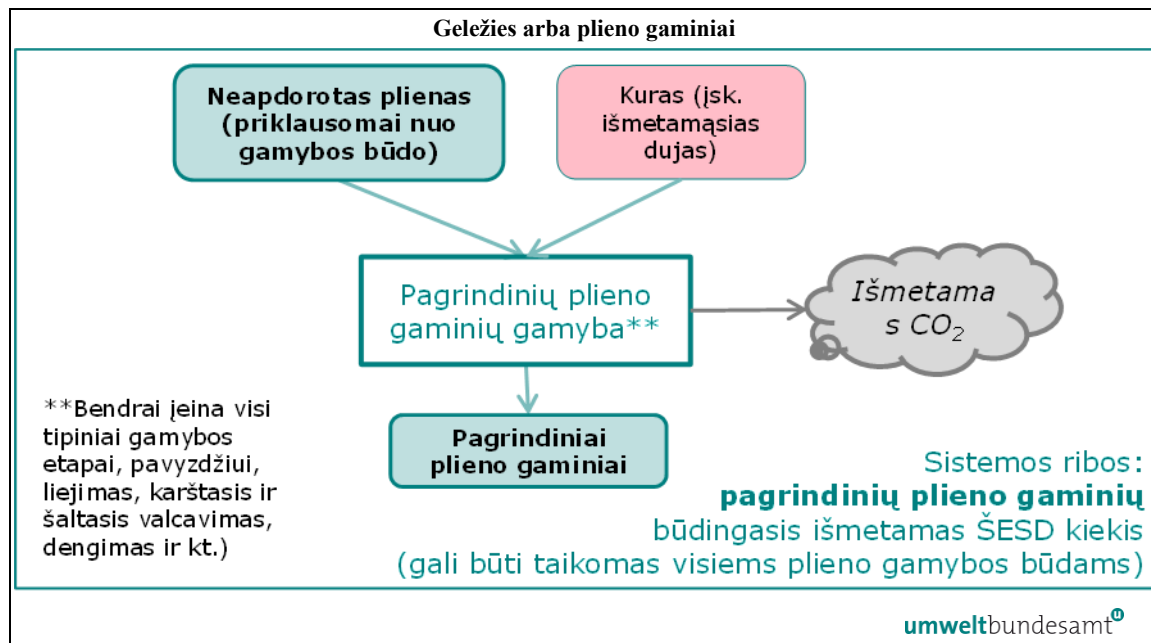
5.6.3.8 Geležies arba plieno gaminių gamybos procesas

Geležies arba plieno gaminiai gaminami neapdorotą plieną, pusgaminius ir kitus galutinius plieno gaminius perdirbant toliau įvairiais formavimo ir apdailos etapais, įskaitant: pakartotinį kaitinimą, pakartotinį lydymą, liejimą, karštąjį valcavimą, šaltąjį valcavimą, kalimą, ėsdinimą, atkaitinimą, dengimą metalu, dengimą, galvanizavimą, vielos tempimą, pjovimą, suvirinimą, apdailą.

Atitinkami pirmtakai (jei naudojami procese) yra: neapdorotas plienas, ketus, DRI, ferolydiniai FeMn, FeCr, FeNi; kiti geležies ar plieno gaminiai.

Toliau pateiktoje 5-13 diagrama diagramoje parodytos geležies arba plieno gaminių gamybos sistemos ribos.

5-13 diagrama. Geležies arba plieno gaminių gamybos proceso sistemos ribos

ŠESD tiesiogiai išmetamos deginant kurą, taip pat išskiriamos proceso metu valant dūmų dujas, priklausomai nuo to, kokie gamybos etapai yra derinami gaminant galutines geležies arba plieno prekes. Netiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis susidaro dėl suvartojamos elektros energijos.

Atkreipkite dėmesį, kad galutinių geležies arba plieno gaminių, kuriuose daugiau kaip 5 proc. masės sudaro kitos medžiagos, pvz., izoliacinės medžiagos, ir kurių KN kodas yra 7309 00 30 (rezervuarai, cisternos, bakai ir panašios bet kurių medžiagų (išskyrus suslėgtas ir suskystintas dujas) talpyklos iš geležies arba plieno, kurių talpa didesnė kaip 300 litrų, aptaisytos arba su termoizoliacija), atveju kaip pagamintų prekių masė nurodoma tik geležies arba plieno masė.

5.6.4 Papildomi ataskaitose nurodytini parametrai

Toliau pateiktoje lentelėje nurodyta, kokią papildomą informaciją veiklos vykdytojas turėtų pateikti savo pranešime apie išmetamą ŠESD kiekį jums, kaip importuotojui, kartu su duomenimis apie būdingąjį išmetamą ŠESD kiekį.

5-11 lentelė. Papildomi į PADKM ataskaitą įtrauktini geležies ir plieno sektoriaus parametrai

Apibendrinta prekių kategorija	Reikalavimas pateikti ataskaitoje
Sukepintoji rūda	– Nėra

Apibendrinta prekių kategorija	Reikalavimas pateikti ataskaitoje
Ketus	– Pagrindinis naudojamas reduktorius. – Mn, Cr, Ni, bendros kitų lydinio elementų masės %.
FeMn – feromanganas	– Mn ir anglies masės %
FeCr – ferrochromas	– Cr ir anglies masės %
FeNi – feronikelis	– Azoto ir anglies masės %
Tiesiogiai redukuota geležis (DRI)	– Pagrindinis naudojamas reduktorius. – Mn, Cr, Ni, bendros kitų lydinio elementų masės %.
Neapdorotas plienas	– Pagrindinis pirmtako reduktorius, jei žinomas. – Lydinių kiekis pliene, išreikštas taip: – Mn, Cr, Ni, bendros kitų lydinio elementų masės %. – Laužo kiekis tonomis, sunaudotas vienai tonai neapdoroto plieno pagaminti. – Laužo, susidariusio iki vartojimo etapo, %
Geležies arba plieno gaminiai	– Pagrindinis pirmtako gamyboje naudojamas reduktorius, jei žinomas. – Lydinių kiekis pliene, išreikštas taip: – Mn, Cr, Ni, bendros kitų lydinio elementų masės %. – Sudėtyje esančių medžiagų, kurios nėra geležis ar plienas, masės %, jei jų masė sudaro daugiau kaip 1–5 % visos prekės masės. – Laužo kiekis tonomis, sunaudotas vienai tonai produkto pagaminti. – Laužo, susidariusio iki vartojimo etapo, %

Papildomus parametrus turėsite nurodyti savo PADKM ataskaitoje, kai geležies ar plieno prekė bus importuota į ES pagal PADKM.

5.7 Aliuminio sektorius

Toliau pateiktame intarpe pažymėti PADKM pereinamuoju laikotarpiu aktualūs Įgyvendinimo reglamento skirsniai dėl konkrečių sektorių.

Igyvendinimo reglamento nuostatos:

- **II priedo** 2 skirsnio 1 lentelė „KN kodų priskyrimas prie apibendrintų prekių kategorijų“.
 - **II priedo** 3 skirsnis „Gamybos metodai, sistemos ribos ir atitinkami pirmtakai“ ir konkretesni poskirsniai: 3.17. „Neapdirbtas aliuminis“ ir 3.18. „Aluminio produktai“.
-

5.7.1 Gamybos vienetas ir būdingasis išmetamas ŠESD kiekis

Deklaruojamų į ES importuojamų aliuminio prekių kiekis turėtų būti išreikštas metrinėmis tonomis. Kaip veiklos vykdytojas, ataskaitų teikimo tikslais turėtumėte registruoti įrenginyje arba gamybos procese pagamintos (-ų) PADKM prekės (-ų) kiekį.

Pramonės sektorius	Aliuminis
Prekių gamybos vienetas	Kiekis (metrinėmis) tonomis, nurodomas atskirai pagal kilmės šalyje veikiančią įrenginį arba gamybos procesą.
Susijusi veikla	Neapdirbto aliuminio gamyba iš aliuminio oksido arba antrinių žaliavų (aliuminio laužo) metalurginiu, cheminiu arba elektrolitiniu būdais; pusiau apdirbtų ir pagrindinių aliuminio produktų gamyba.
Atitinkamos šiltnamio efektą sukeliančios dujos	Anglies dioksidas (CO ₂) ir perfluorangliavandeniliai (CF ₄ ir C ₂ F ₆)
Tiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis	CO ₂ e kiekis (metrinėmis) tonomis
Netiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis	Suvarotos elektros energijos kiekis (MWh), šaltinis ir išmetamųjų teršalų faktorius, naudoti apskaičiuojant netiesiogiai išmetamą CO ₂ arba CO ₂ e kiekį (metrinėmis) tonomis. <i>Pereinamuoju laikotarpiu turi būti nurodoma atskirai.</i>
Būdingojo išmetamo ŠESD kiekio vienetas	Išmetamo CO ₂ e kiekis tonomis, tenkantis prekės tonai, atskirai nurodomas kiekvienos rūšies prekei pagal kilmės šalyje veikiančius įrenginius arba gamybos procesus.

Aliuminio sektoriuje pereinamuoju laikotarpiu turėtų būti atsižvelgiama tiek į tiesiogiai, tiek į netiesiogiai išmetamą ŠESD kiekį. Netiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis turi būti nurodomas atskirai⁴⁹. Išmetamas CO₂ ekvivalento kiekis turėtų būti nurodomas metrinėmis tonomis (tCO₂e), tenkančiomis tonai pagamintų prekių. Šią vertę reikėtų apskaičiuoti pagal konkretų kilmės šalyje veikiančią įrenginį arba gamybos procesą.

⁴⁹ Atkreipkite dėmesį, kad šio sektoriaus atveju apie netiesiogiai išmetamą ŠESD kiekį pranešama tik pereinamuoju laikotarpiu (per galutinį laikotarpį nepranešama).

Tolesniuose skirsniuose nurodoma, kokius gamybos proceso elementus reikėtų įtraukti stebėsenos ir ataskaitų teikimo tikslais.

5.7.2 Įtraukiamų sektoriaus prekių apibrėžtis ir paaiškinimas

Toliau pateiktoje lentelėje išvardytos PADKM pereinamuoju laikotarpiu įtraukiamos atitinkamos aliuminio pramonės sektoriaus prekės. Kairėje skiltyje nurodyta apibendrinta prekių kategorija žymimos prekių grupės, kurių atžvilgiu stebėsenos tikslais turi būti apibrėžti bendri „gamybos procesai“.

5-12 lentelė. Aliuminio sektoriaus PADKM prekės

Apibendrinta prekių kategorija	Produkto KN kodas	Aprašymas
Neapdirbtas aliuminis	7601	Neapdirbtas aliuminis
Aliuminio produktai	7603 – 7608, 7609 00 00, 7610, 7611 00 00, 7612, 7613 00 00, 7614, 7616	7603 – Aliuminio milteliai ir žvyneliai 7604 – Aliuminio strypai, juostos ir profiliai 7605 – Aliumininė viela 7606 – Aliumininės plokštės, lakštai ir juostelės, kurių storis didesnis kaip 0,2 mm 7607 – Aliumininė folija (su atspaudais ar įspaudais arba be atspaudų ir įspaudų, su popieriaus, kartono, plastikų ar panašių medžiagų pagrindu arba be pagrindo), kurios storis (neįskaitant jokio pagrindo storio) ne didesnis kaip 0,2 mm 7608 – Aliuminio vamzdžiai ir vamzdeliai 7609 00 00 – Aliumininės vamzdžių arba vamzdelių jungiamosios detalės (pavyzdžiui, alkūnės, movos) 7610 – Aliumininės konstrukcijos (išskyrus surenkamuosius statinius, priskiriamus 9406 pozicijai) ir aliumininių konstrukcijų dalys (pavyzdžiui, tiltai ir tiltų sekcijos, bokštai, ažūriniai stiebai, stogai, stogų konstrukcijų karkasai, durys ir langai bei jų rėmai, durų slenksčiai, baliustrados, atramos ir kolonos); aliuminio plokštės, strypai, profiliai, vamzdžiai ir panašūs dirbiniai, paruošti naudoti statybinėse konstrukcijose 7611 00 00 – Rezervuarai, cisternos, bakai ir panašios aliumininės bet kurių medžiagų (išskyrus suspaustas ir suskystintas dujas) talpyklos, kurių talpa didesnė kaip 300 litrų, aptaisytos arba neaptaisytos, su termoizoliacija arba be termoizoliacijos, tačiau be pritvirtintos mechaninės arba šiluminės įrangos

Apibendrinta prekių kategorija	Produkto KN kodas	Aprašymas
		7612 – Cisternos, statinės, būgnai, skardinės, dėžės ir panašios aliumininės bet kurių medžiagų (išskyrus suspaustas ir suskystintas dujas) talpyklos (įskaitant neišardomas arba išardomas cilindrinės talpyklas), kurių talpa ne didesnė kaip 300 litrų, aptaisytos arba neaptaisytos, su termoizoliacija arba be termoizoliacijos, tačiau be pritvirtintos mechaninės arba šiluminės įrangos
		7613 00 00 – Aliumininės suslėgtų arba suskystintų dujų talpyklos
		7614 – Suvyta viela, kabeliai, pintos juostos ir panašūs aliuminio dirbiniai be elektros izoliacijos
		7616 – Kiti aliuminio gaminiai

Šaltinis: PADKM reglamento I priedas, Įgyvendinimo reglamento II priedas.

Pirmiau pateiktoje lentelėje išvardytos apibendrintos prekių kategorijos apima ir pagamintus aliuminio produktus, ir gaminant aliuminio produktus kaip pirmtakas naudojamą neapdirbtą aliuminį.

Atsižvelgti reikia tik į tas žaliavines medžiagas, kurios yra nurodytos kaip atitinkami pirmtakai, patenkantys į Įgyvendinimo reglamente nurodyto gamybos proceso sistemos ribas. 5-13 lentelė lentelėje išvardyti galimi pirmtakai pagal apibendrintą prekių kategoriją ir gamybos būdą.

5-13 lentelė. Apibendrintos prekių kategorijos, prekių gamybos būdai ir galimi atitinkami pirmtakai

Apibendrinta prekių kategorija	Atitinkami pirmtakai
<i>Gamybos būdas</i>	
Neapdirbtas aliuminis	Pirminiam aliuminiui nėra.
<i>Pirminis aliuminis</i>	Antriniam aliuminiui – neapdirbtas aliuminis iš kitų šaltinių, jei naudojamas procese ⁵⁰ .
<i>Antrinis aliuminis</i>	
Aliuminio produktai	Neapdirbtas aliuminis (skirstomas į pirminį ir antrinį aliuminį, jei žinomas), kiti aliuminio produktai (jei naudojami gamybos procese).

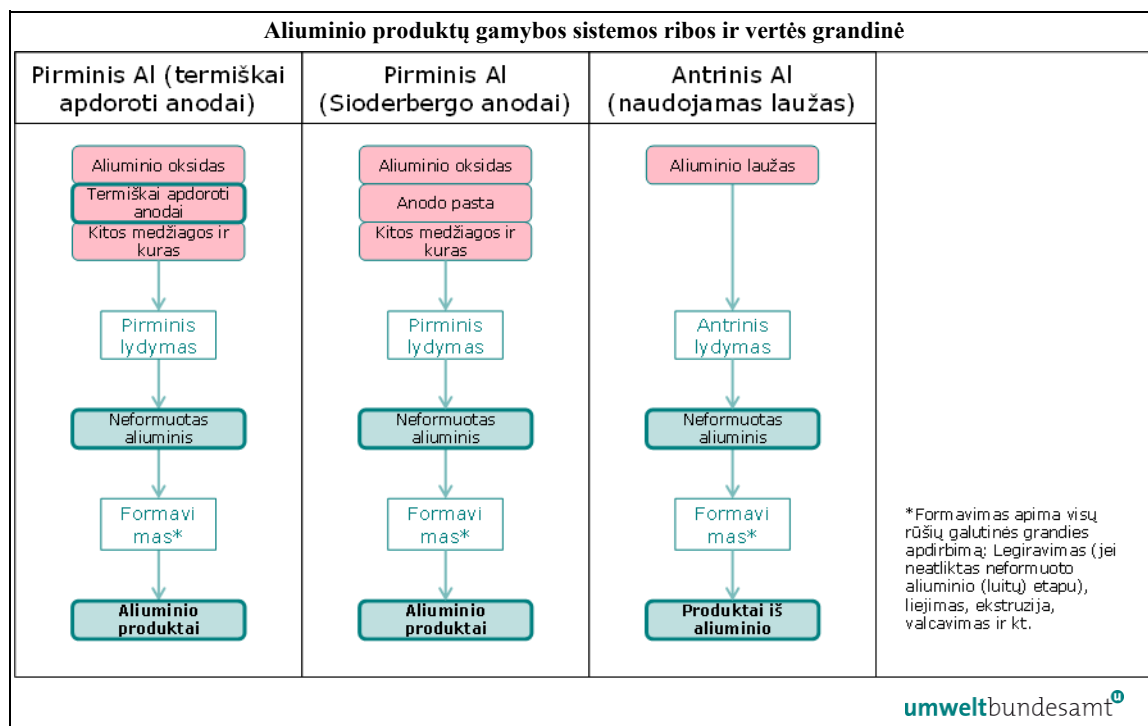
Neapdirbtas aliuminis gaminamas keliais gamybos būdais (pirminis aliuminis, kai naudojamas elektrolitinis lydymas, antrinis aliuminis, kai lydomas ir (arba) perdirbamas

⁵⁰ Atkreipkite dėmesį, kad jei produkto, gauto antrinio aliuminio gamybos būdu, sudėtyje yra daugiau kaip 5 proc. legiruojančiųjų elementų, produkto būdingasis išmetamas ŠESD kiekis apskaičiuojamas taip, tarsi legiruojančiųjų elementų masė būtų pirminio lydymo metu gauto neapdirbto aliuminio masė.

laužas) metalo luitų, blokų, ruošinių, plokščių ir pan. pavidalu. Jis apibrėžiamas kaip paprasta prekė, nes laikoma, kad žaliavų (anglies anodų ir aliuminio oksido – pirminiam aliuminiui, laužo – antriam aliuminiui) ir jam gaminti naudojamo kuro būdingasis išmetamas ŠESD kiekis yra nulinis.

Pirmiau išvardytos aliuminio prekės apima daugumą gaminamų aliuminio produktų rūšių⁵¹. Aliuminio produktai apibrėžiami kaip sudėtingos prekės, nes jiems priskiriamas kaip pirmtakas naudojamo neapdirbto aliuminio būdingasis išmetamas ŠESD kiekis.

5-14 diagrama. Aliuminio produktų gamybos sistemos ribos ir vertės grandinė

Pirmiau pateiktoje schemoje parodytas pirminio aliuminio gamybos lydymo būdu skirtumas atsiranda dėl naudojamų skirtingų elektrodų medžiagų, t. y. termiškai apdorotų arba Sioderbergo anodų.

5.7.3 Atitinkamų gamybos procesų ir būdų apibrėžtis ir paaiškinimas

Neapdirbto aliuminio, naudojamo kaip pirmtakas, ir aliuminio produktų sistemos ribos skiriasi ir tam tikromis sąlygomis gali būti sujungiamos, kad apimtų visus procesus, tiesiogiai ar netiesiogiai susijusius su šių prekių gamybos procesais, įskaitant gamybos išteklių tiekimą gamybos procesui ir produktų gamybą per šį procesą.

⁵¹ Neįtraukiami tam tikrų kategorijų namų apyvokos gaminiai, kurių kodas yra KN 7615, ir aliuminio laužas, kurio kodas yra KN 7602 00.

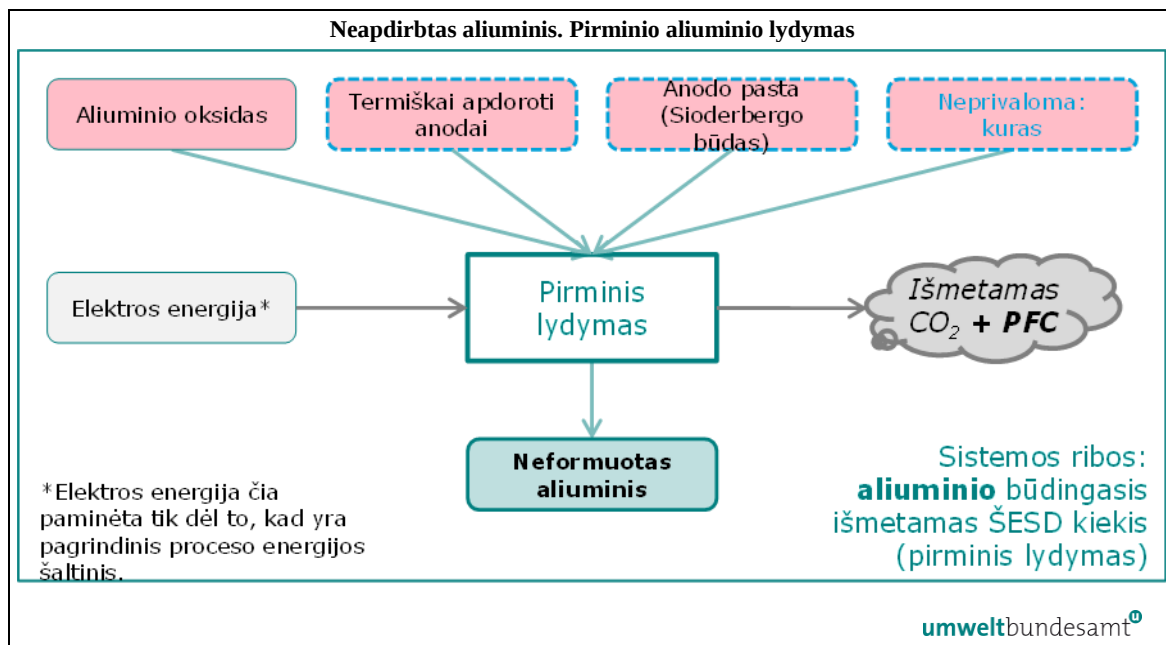
5.7.3.1 Neapdirbtas aliuminis. Pirminio aliuminio gamyba (elektrolitiniu) lydymo būdu

Pirminis aliuminis gaminamas aliuminio oksido elektrolizės būdu⁵² elektrolitiniuose elementuose. Vykstant elektrolizei, aliuminis redukuojamas, iš aliuminio oksido išsiskyręs deguonis jungiasi su anglies anodu ir taip susidaro anglies dioksidas ir anglies monoksidas, todėl pirminio aliuminio gamybos procese nuolat naudojami anglies anodai.

Pirminio aliuminio elementų sistemos skiriasi, priklausomai nuo naudojamo anodo tipo. „Termiškai apdorotame“ elektrolitiniame elemente naudojami keli termiškai apdoroti anglies anodai, kurie turi būti reguliariai keičiami naujais. Söderbergo elektrolitiniame elemente naudojamas vienas ištisinis anglies anodas, kuris yra savaime termiškai apdorojamas dėl elemente susikaupusio karščio, išsiskiriančio lydymo įrenginyje vykstančio elektrolizės proceso metu; viršuje dedami žalios anodų pastos briketai, o anodas naudojamas apačioje. Išlydytas aliuminis nusodinamas katode ir susirenka elemento apačioje, kur jis periodiškai surenkamas vakuuminiais sifonais į tiglius ir perduodamas į liejimo įrenginį. Liejykloje išlydytas aliuminis laikomas pakaitinimo krosnyse tolesniam perdirbimui, o vėliau liejamas į metalo luitus, blokus, ruošinius, plokštes ar pan.; šiuo etapu taip pat gali būti pridedamas nedidelis kiekis švaraus komercinio laužo.

Atitinkamų pirminio aliuminio pirmtakų nėra, nes abiejų rūšių elementuose naudojamų žaliavų sudedamosios dalys – aliuminio oksidas, termiškai apdoroti anglies anodai, žalios anodų pastos briketai, kriolitas ir kiti priedai – laikomos žaliavomis, todėl jų būdingasis išmetamas ŠESD kiekis yra nulinis.

5-15 diagrama. Neapdirbto aliuminio sistemos ribos. Pirminio aliuminio gamyba lydymo būdu

⁵² Aliuminio oksidas yra išgrynintas aliuminio oksidas, gaunamas naudojant boksitinę rūdą Bajerio procesu. Aliuminio oksidas dėl logistinių ir energijos tiekimo priežasčių paprastai gaminamas kitoje vietoje nei pirminis aliuminis.

ŠESD tiesiogiai išmetamos iš bet kokio iškastinio kuro, naudojamo žaliavų džiovinimui ir pirminiam kaitinimui, iš bet kokio kuro, naudojamo lydkrosnėse, iš proceso medžiagų, pavyzdžiui, naudojant elektrodus arba elektrodų pastą, taip pat valant dūmų dujas (iš natrio karbonato arba klinčių, jei naudojama). Netiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis susidaro dėl proceso metu suvartojamos elektros energijos. Reikia atsižvelgti ir į išmetamą PFC kiekį.

5.7.3.2 Neapdirbtas aliuminis. Gamyba antrinio lydymo (perdirbimo) būdu

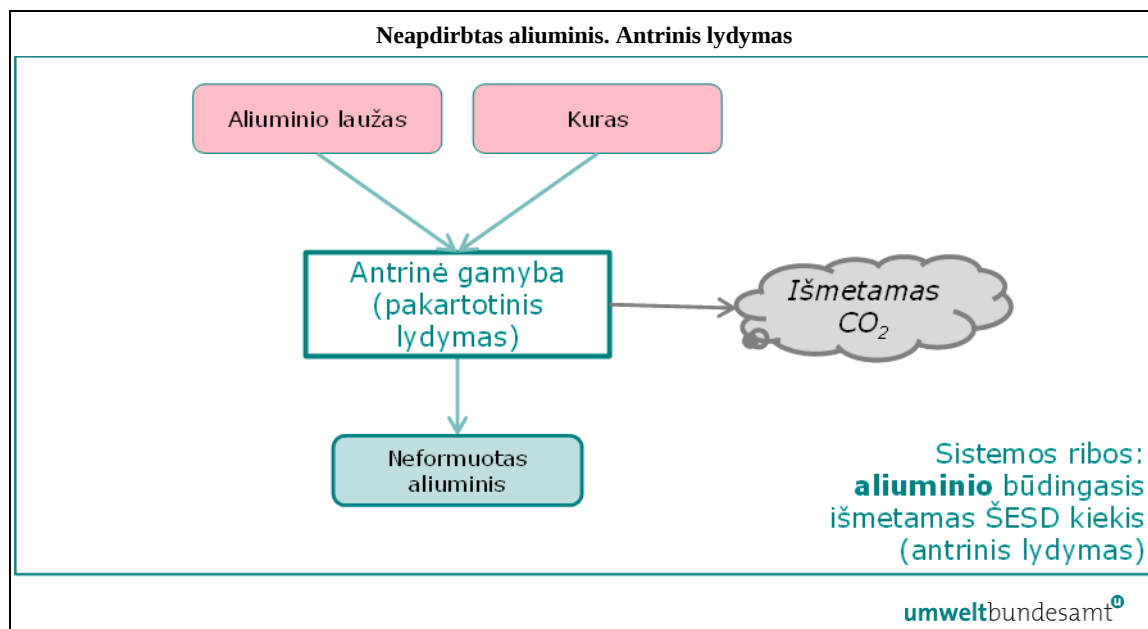
Antrinis aliuminis daugiausia gaminamas iš po vartojimo etapo perdirbimui surinkto aliuminio laužo (nors atskirai taip pat gali būti pridedama neapdirbtas aliuminis). Laužas rūšiuojamas pagal tipą (lydinys arba apdirbtas lydinys) ir būtinų paruošiamojo apdorojimo priemonių rūšį (pvz., dangos ir alyvos šalinimas), po to perlydomas atitinkamo tipo krosnyje (paprastai sukamosiose arba atšvaitinėse krosnyse, tačiau gali būti naudojamos ir indukcinės krosnys) ir gali būti perdirbamas toliau, be kita ko, lydomas, apdorojamas lydant (pridedant druskos arba chlorinant) ir galiausiai gali būti liejami metalo luitai, blokai, ruošiniai, plokštės ar pan. Paprastai naudojamas kuras yra gamtinės dujos, SGD arba mazutas.

Pagrindinė antrinio lydymo (perdirbimo) žaliava yra aliuminio laužas.

Atitinkamas pirmtakas yra neapdirbtas aliuminis iš kitų šaltinių, jei naudojamas procese.

Toliau pateiktoje 5-16 diagrama diagramoje parodytos atitinkamų antrinio aliuminio gamybos procesų sistemos ribos.

5-16 diagrama. Neapdirbtas aliuminis. Antrinis lydymas. Gamyba antrinio lydymo būdu

ŠESD tiesiogiai išmetamos iš bet kokio iškastinio kuro, naudojamo laužo žaliavų džiovinimui, terminiam ar paruošiamajam apdorojimui (deginant atitinkamas priemaišas, pvz., jei laužas yra nudažytas), bet kokio liejykloje naudojamo kuro ir dėl kuro naudojimo frakcijų apdorojimui ir šlako regeneravimui iš proceso. Tiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis

taip pat gali susidaryti valant dūmų dujas (iš natrio karbonato arba klinčių, jei naudojama). Netiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis susidaro dėl indukcinės krosnyse proceso metu suvartojamos elektros energijos. Antrinio aliuminio gamybos procese PFC neišmetami.

Atkreipkite dėmesį, kad jei šio proceso produkto sudėtyje yra daugiau kaip 5 proc. legiruojančiųjų elementų, produktui būdingas išmetamas ŠESD kiekis apskaičiuojamas taip, tarsi legiruojančiųjų elementų masė būtų pirminio lydymo metu gauto neapdirbtą aliuminio masę.

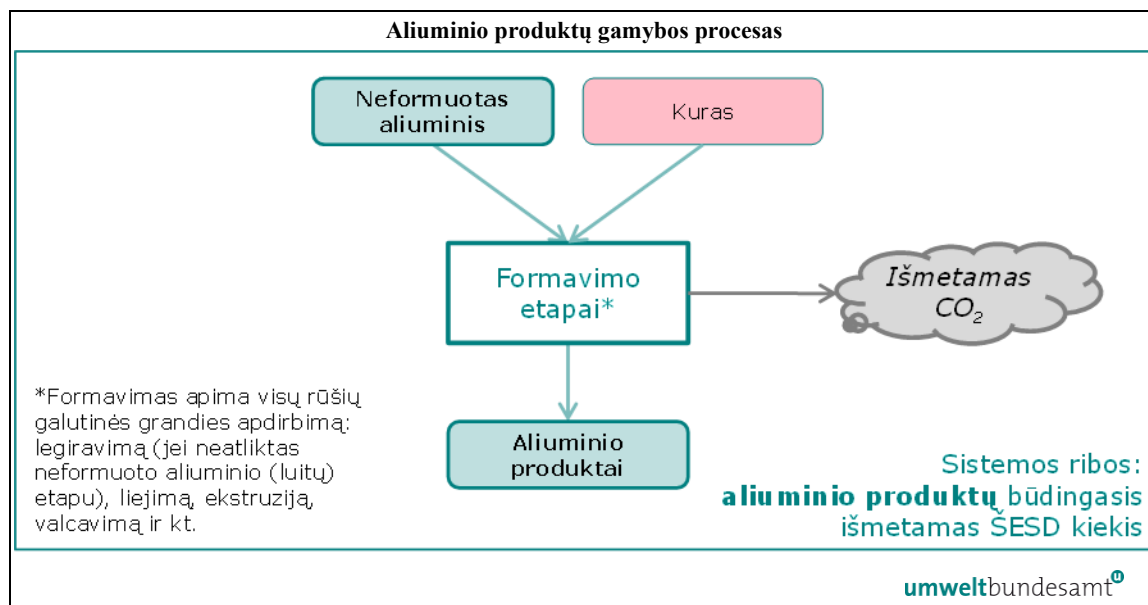
5.7.3.3 Aliuminio produktų gamybos procesas

Aliuminio produktai gaminami toliau perdirbant kaip pirmtakas naudojamą neapdirbtą aliuminį (legiruotąjį arba nelegiruotąjį). Aliuminio produktai gaminami įvairiais formavimo procesais, įskaitant ekstruziją, liejimą, karštąjį ir šaltąjį valcavimą, kalimą ir tempimą. Ekstruzija yra įprastas aliuminio profilių gamybos procesas. Karštasis ir šaltasis valcavimas gali būti naudojami plokštėms, lakštams ir folijai gaminti. Sudėtingos formos gali būti išgaunamos liejimo būdu.

Atitinkami pirmtakai yra neapdirbtas aliuminis, jei naudojamas gamybos procese (pirminis ir antrinis aliuminis turėtų būti atskiriami, jei turimi jų duomenys, nes jų būdingasis išmetamas ŠESD kiekis skiriasi), ir aliuminio produktai, jei naudojami gamybos procese.

Toliau pateiktoje 5-17 diagrama diagramoje parodytos atitinkamų aliuminio produktų gamybos procesų sistemos ribos.

5-17 diagrama. Aliuminio produktų gamybos proceso sistemos ribos

ŠESD tiesiogiai išmetamos iš bet kokio iškastinio kuro, naudojamo formavimo procesuose (pvz., gamtinių dujų, naudojamų aliuminio ruošinių pirminiam kaitinimui pakaitinimo krosnyse prieš kalimą). ŠESD taip pat gali būti tiesiogiai išmetamos valant dūmų dujas.

Netiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis susidaro dėl proceso metu suvartojamos elektros energijos. Per aliuminio produktų formavimo procesus PFC neišmetami.

Atkreipkite dėmesį, kad jei šio proceso produkto sudėtyje yra daugiau kaip 5 proc. legiruojančiųjų elementų, produktui būdingas išmetamas ŠESD kiekis apskaičiuojamas taip, tarsi legiruojančiųjų elementų masė būtų pirminio lydymo metu gauto neapdirbto aliuminio masė.

Taip pat atkreipkite dėmesį, kad jei produktų sudėtyje kitų medžiagų, pvz., izoliacinių medžiagų, kurių KN kodas yra 7611 00 00, yra daugiau kaip 5 proc. masės, kaip pagamintų prekių masė nurodoma tik aliuminio masė.

5.7.4 Papildomi ataskaitose nurodytini parametrai

Toliau pateiktoje lentelėje nurodyta, kokią papildomą informaciją veiklos vykdytojas turėtų pateikti savo pranešime apie išmetamą ŠESD kiekį jums, kaip importuotojui, kartu su duomenimis apie būdingąjį išmetamą ŠESD kiekį.

5-14 lentelė. Papildomi į PADKM ataskaitą įtrauktini aliuminio sektoriaus parametrai

Apibendrinta prekių kategorija	Reikalavimai dėl ketvirtinėje ataskaitoje pateiktinos informacijos
Neapdirbtas aliuminis	– Laužo kiekis tonomis, sunaudotas vienai tonai neapdirbto aliuminio produkto pagaminti. – Laužo, susidariusio iki vartojimo etapo, % – Legiruojančiųjų elementų kiekis aliuminio sudėtyje: jei bendras elementų, išskyrus aliuminį, kiekis viršija 1 %, bendra tokių elementų procentinė dalis.
Aliuminio produktai	– Laužo kiekis tonomis, sunaudotas vienai tonai neapdirbto aliuminio produkto pagaminti. – Laužo, susidariusio iki vartojimo etapo, % – Legiruojančiųjų elementų kiekis aliuminio sudėtyje: jei bendras elementų, išskyrus aliuminį, kiekis viršija 1 %, bendra tokių elementų procentinė dalis.

Papildomus parametrus savo PADKM ataskaitoje turėsite nurodyti tada, kai galutinė prekė bus importuota į ES pagal PADKM.

6 PAREIGOS TEIKTI ATASKAITAS

6.1.1 *Informacijos apie būdingąjį tiesiogiai ir netiesiogiai išmetamą ŠESD kiekį teikimas*

Pereinamuoju laikotarpiu turite pateikti informaciją tiek apie tiesiogiai⁵³, tiek apie netiesiogiai⁵⁴ išmetamą ŠESD kiekį.

Būdingasis tiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis – tai išmetamas ŠESD kiekis, priskiriamas atitinkamam prekės gamybos procesui pagal gamybos įrenginio tiesiogiai išmetamas ŠESD, dėl atitinkamų šilumos srautų, medžiagų srautų, išmetamųjų dujų (jei aktualu) susidarancias ŠESD, ir pagal bet kurio atitinkamo pirmtako būdingąjį tiesiogiai išmetamą ŠESD kiekį.

Būdingasis netiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis – netiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis, priskiriamas atitinkamam gamybos procesui, per kurį gamybos įrenginyje gaminamos prekės, ir visų atitinkamų pirmtakų būdingasis tiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis.

Galioja tarpsektorinė taisyklė, kad tais atvejais, kai tame pačiame įrenginyje naudojami keli gamybos būdai prekėms, patenkančioms į to paties KN kodo kategoriją, gaminti ir kai tie gamybos būdai priskiriami atskiriems gamybos procesams, prekių būdingasis išmetamas ŠESD kiekis turėtų būti apskaičiuojamas atskirai pagal kiekvieną gamybos būdą.

Kaip pirmtakai naudojamų prekių būdingasis išmetamas ŠESD kiekis

Apskaičiuodamas galutinės prekės bendrą būdingąjį išmetamą ŠESD kiekį, veiklos vykdytojas turėtų įtraukti kaip pirmtakai naudojamų prekių būdingąjį išmetamą ŠESD kiekį (kaip nurodyta pirmiau, tiek tiesiogiai, tiek netiesiogiai išmetamą ŠESD kiekį), o tokia prekė bus laikoma „sudėtinga“. Atitinkamų kaip pirmtakai naudojamų prekių būdingasis išmetamas ŠESD kiekis⁵⁵ pridedamas prie sudėtingos prekės būdingojo išmetamo ŠESD kiekio.

6.1.2 *Būdingojo išmetamo ŠESD kiekio vienetai informacijai teikti*

Vienetas, naudojamas informacijai apie būdingąjį išmetamą ŠESD kiekį teikti, yra CO₂e⁵⁶ tona, t. y. viena metrinė anglies dioksido (CO₂) tona arba bet kurių kitų I priede išvardytų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, galintis kelti lygiavertį („e“) visuotinį atšilimą; t. y. jei reikia, išmetamas N₂O ir PFC kiekis turėtų būti perskaičiuotas į jų tCO₂e vertę.

⁵³ Tiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis – vykstant prekių gamybos procesus išmetamas ŠESD kiekis, įskaitant ŠESD kiekį, išmetamą gaminant šilumą ir vėsumą, sunaudotą gamybos procesų metu, neatsižvelgiant į šildymo ir vėsinimo gamybos vietą.

⁵⁴ Netiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis – ŠESD kiekis, išmetamas gaminant elektros energiją, kuri suvartojama prekių gamybos procesų metu, neatsižvelgiant į suvartotos elektros energijos gamybos vietą.

⁵⁵ Kai pirmtakas pats yra sudėtinga prekė, šis procesas kartojamas, kol atitinkamų pirmtakų nebelieka.

⁵⁶ CO₂e tona – viena anglies dioksido (CO₂) metrinė tona arba bet kurių kitų I priede nurodytų ŠESD kiekis, galintis kelti lygiavertį visuotinį atšilimą.

Ataskaitose būdingojo išmetamo ŠESD kiekio reikšmė turėtų būti suapvalinama iki sveikojo per ataskaitinį laikotarpį išmesto CO₂e tonų skaičiaus. Parametrai, naudojami nurodomam būdingajam išmetamam ŠESD kiekiui apskaičiuoti, turėtų būti suapvalinami įtraukiant visus reikšminius skaitmenis, bet ne daugiau kaip 5 dešimtųjų dalių tikslumu. Tokiems skaičiavimams naudojamų parametrų apvalinimo lygis priklausys nuo naudojamos matavimo įrangos tikslumo.

6.1.3 Būdingasis išmetamas ŠESD kiekis

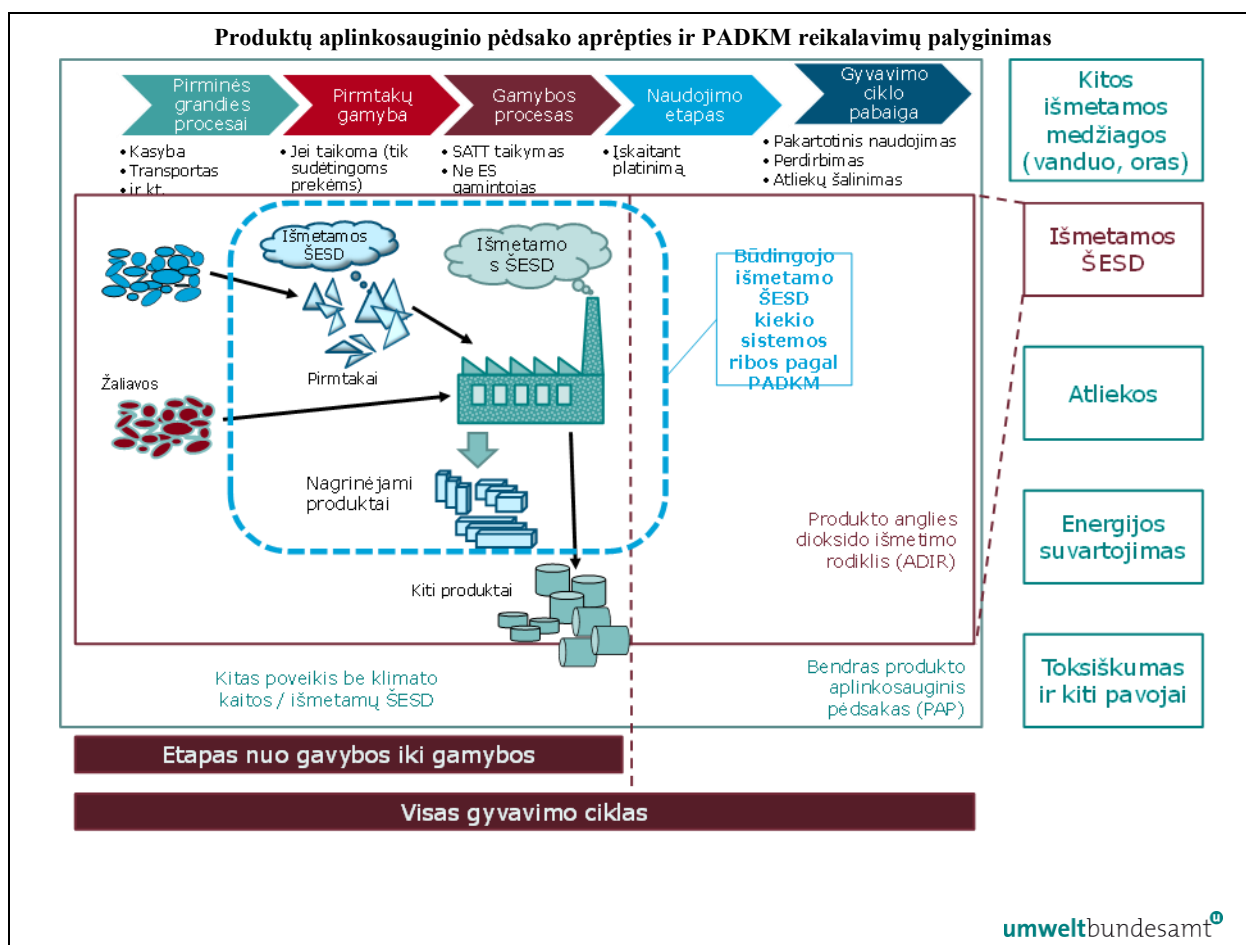
Pagal PADKM būdingojo išmetamo ŠESD kiekio koncepcija atitinka produktų anglies dioksido išmetimo rodiklio (ADIR) principus ir reikalavimus, **tačiau** nėra vispusiškai su jais suderinta. ADIR paprastai suprantamas kaip išmetamas ŠESD kiekis (išreiškiamas CO₂e kilogramais arba tonomis), tenkantis *deklaruotam vienetui* (pvz., tonai prekės) per gyvavimo ciklo laikotarpį ir apimantis visą reikšmingą pradinės ir galutinės grandies procesuose (vadinamuosiuose gyvavimo ciklo etapuose) – nuo gavybos ir gamybos iki transportavimo, naudojimo ir gyvavimo ciklo pabaigos – išmetamą ŠESD kiekį.

PADKM aprėptis nuo ADIR skiriasi tuo, kad PADKM suplanuotas taip, kad apimtų tuos pačius išmetamuosius teršalus, kurie būtų įtraukti į ES ATLPS, jei gamyba būtų vykdoma ES. Išmetamųjų teršalų, kuriems taikoma ES ATLPS, taigi ir PADKM, sistemos ribos yra **siauresnės negu pagal ADIR**. Galutinėje grandyje produktų išmetamas ŠESD kiekis (ŠESD kiekis, išmetamas dėl naudojimo ir gyvavimo ciklo pabaigos) nepatenka į ES ATLPS ir PADKM taikymo sritį. Neįtraukiamas ir ŠESD kiekis, kuris yra išmetamas medžiagas vežant iš vienos vietos į kitą ir vykdant tolesnių grandžių procesus. 6-1 diagrama diagramoje tai apibendrinta grafiškai.

Pagal PADKM nustatant produkto lygmens būdingąjį išmetamą ŠESD kiekį, atskaitos taškas yra įrenginio išmetamas ŠESD kiekis. Įrenginio išmetamas ŠESD kiekis padalijamas į jo gamybos procesų išmetamus ŠESD kiekius (priskiriamas tiems procesams). Tada pridedamas visas atitinkamas pirmtakų būdingasis išmetamas ŠESD kiekis, o gautas rezultatas padalijamas pagal kiekvieno gamybos proceso veiklos lygį, taip gaunant per gamybos procesą pagaminamų prekių savitąjį būdingąjį išmetamą ŠESD kiekį.

Į šiuos aspektus atsižvelgiama aprėžiant tiesiogiai ir netiesiogiai išmetamą ŠESD kiekį PADKM reglamente ir reglamento IV priede. Juose išdėstytas pagrindinis skaičiavimo metodas, o pagal šį metodą ypač reikalaujama atsižvelgti į medžiagas, naudojamas kaip pirmtakai.

6-1 diagrama. Produkto aplinkosauginio pėdsako, produkto anglies dioksido išmetimo rodiklio ir savitojo dalinio anglies dioksido išmetimo rodiklio, kurie turi būti naudojami nustatant būdingąjį išmetamą ŠESD kiekį pagal PADKM, palyginimas.

6.1.4 Netiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis

PADKM pereinamuoju laikotarpiu visų įtrauktų prekių būdingasis netiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis turi būti nurodomas atskirai nuo būdingojo tiesiogiai išmetamo ŠESD kiekio.

Įrenginio arba gamybos proceso netiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis apskaičiuojamas ŠESD kiekį, susidarantį gaminant įrenginyje arba prekių gamybos procese naudojamą elektros energiją, padauginus iš taikomo elektros energijos išmetamųjų teršalų faktoriaus:

$$AttrEm_{indir} = Em_{el} = E_{el} \cdot EF_{el} \quad (49 \text{ ir } 44 \text{ lygtys})^{57}$$

Kur:

$AttrEm_{indir}$ yra priskirtas per gamybos procesą netiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis, išreiškiamas CO₂ tonomis;

⁵⁷ Atkreipkite dėmesį, kad šiame rekomendaciniame dokumente nurodyti Įgyvendinimo reglamente (ES) 2023/1773 pateiktų lygčių numeriai.

Em_{el} yra išmetamas ŠESD kiekis, susijęs su pagaminta arba suvartota elektros energija, išreikštas CO₂ tonomis;

E_{el} yra suvartota elektros energija, išreikšta MWh arba TJ, ir

EF_{el} yra elektros energijos išmetamųjų teršalų faktorius, išreiškiamas t CO₂/MWh arba t CO₂/TJ.

Pagal bendrą taisyklę kaip išmetamųjų teršalų faktorius turi būti naudojama Europos Komisijos tuo tikslu pateikta numatytoji vertė. Tačiau IV priedo 6 skirsnyje apibrėžiama, kokiomis sąlygomis išmetamųjų teršalų faktoriui nustatyti gali būti naudojami faktiniai duomenys:

- jei yra tiesioginis techninis ryšys tarp įrenginio, kuriame pagaminta importuojama prekė, ir elektros energijos gamybos šaltinio; arba
- jei to įrenginio valdytojas su trečiojoje valstybėje esančiu elektros energijos gamintoju yra sudaręs elektros energijos pirkimo sutartį dėl elektros energijos kiekio, kuris yra lygus kiekiui, kuriam prašoma taikyti konkrečią [išmetamųjų teršalų faktoriaus] vertę.

Todėl, jei veiklos vykdytojas gamina elektros energiją savo įrenginyje, **išmetamųjų teršalų faktorių, pagal kurį būtų apskaičiuojamas ir ataskaitoje nurodomas netiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis, nustatyti gali veiklos vykdytojas.** Jei veiklos vykdytojas gauna elektros energiją iš tiesiogiai techniškai prijungto įrenginio ir jei tame įrenginyje taikomi tie patys stebėsenos metodai, kaip nustatyta PADKM įgyvendinimo reglamente, veiklos vykdytojas turėtų naudoti to įrenginio veiklos vykdytojo nurodytą išmetamųjų teršalų faktorių. Be to, jei elektros energijos pirkimo jūsų įrenginiui sutartis⁵⁸ sudaryta su toliau esančiu įrenginiu, turėtų būti naudojamas to elektros energijos tiekėjo nurodytas išmetamųjų teršalų faktorius. Visais kitais atvejais, t. y. jeigu elektros energija tiekama iš tinklo, taikomas Europos Komisijos **šaliai arba regionui nustatytas numatytasis elektros energijos išmetamųjų teršalų faktorius.** Tos numatytosios vertės grindžiamos TEA duomenimis ir yra skelbiamos Komisijos PADKM pereinamojo laikotarpio registre.

6.1.5 Sumavimas su pirmtakų išmetamu ŠESD kiekiu

Jei pirmtakas yra PADKM prekė, pereinamuoju laikotarpiu gali būti naudojamos Įgyvendinimo reglamente nurodytos standartinės būdingojo išmetamo ŠESD kiekio vertės.

Numatytosios vertės gali būti naudojamos apskaičiuojant prekių, naudojamų kaip pirmtakai ir žaliavos kitų PADKM prekių gamybos procese, būdingąjį išmetamą ŠESD kiekį, jei neturima duomenų apie faktinį ŠESD išmetimo iš šių kaip pirmtakai naudojamų prekių intensyvumą.

Numatytąsias išmetamųjų teršalų faktorių vertes (jei reikia, tiek tiesiogiai, tiek netiesiogiai išmetamų teršalų) apskaičiavo Europos Komisija pagal KN kodus. Jos skelbiamos PADKM skirtoje Europos Komisijos interneto svetainėje:

⁵⁸ PADKM reglamento IV priede apibrėžta: *elektros energijos pirkimo sutartis – sutartis, pagal kurią asmuo sutinka pirkti elektros energiją tiesiai iš elektros energijos gamintojo.*

- 4 skaitmenų KN kodų lygmeniu pateiktos numatytosios vertės taikomos visoms prekėms, patenkančioms į šių 4 skaitmenų KN kodo kategoriją (t. y. nepriklausomai nuo skaitmenų, einančių po šių pirmųjų 4 skaitmenų).
- 6 skaitmenų KN kodo lygmeniu pateiktos numatytosios vertės taikomos visoms prekėms, patenkančioms į šių 6 skaitmenų KN kodo kategoriją.
- Numatytosios vertės, pateiktos 8 skaitmenų KN kodų lygmeniu, taikomos tik šiai konkrečiai 8 skaitmenų KN kodu žymimai prekei – dažniausiai šie 8 skaitmenų kodai yra skirti plieno pramonei ir atitinka įvairius gamybos būdus bei naudojamus legiruojančiuosius elementus.
- Daugeliu atvejų ta pati numatytoji vertė taikoma kelių KN kodų prekėms.

Dalyviai, norintys naudoti specialioje PADKM skirtoje Europos Komisijos interneto svetainėje skelbiamas numatytąsias vertes, turėtų atkreipti dėmesį į tai, kad šios vertės nustatytos palyginti didelio taršos intensyvumo sąlygoms, todėl gali būti naudingiau naudoti kaip pirmtakai naudojamų prekių faktines vertes, jei jos žinomos.

6.1.6 Pirmtakų numatytieji išmetamųjų teršalų faktoriai

Numatytieji išmetamųjų teršalų faktoriai gali būti naudojami kaip pirmtakai naudojamų prekių būdingajam tiesiogiai ir netiesiogiai išmetamam ŠESD kiekiui apskaičiuoti, jeigu šie pirmtakai yra naudojami kaip žaliavos kitų PADKM prekių gamybos procese.

Faktoriai skelbiami specialioje PADKM skirtoje Europos Komisijos interneto svetainėje, kur yra suskirstyti pagal apibendrintą prekių kategoriją, gamybos būdą ir atitinkamą pirmtaką. Šios numatytosios vertės yra atskirai nurodomas kiekvienos kaip pirmtakas naudojamos prekės savitasis būdingasis tiesiogiai ir netiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis ($tCO_{2(e)}/t$ prekė).

Numatytųjų verčių naudojimo apribojimai:

ES importuotojams leidžiama naudoti šias vertes siekiant užtikrinti atitiktį PADKM reikalavimams, jei jie laiku negauna atitinkamų duomenų iš PADKM prekes gaminančių įrenginių veiklos vykdytojų. Jos gali būti naudojamos:

- be kiekybinių apribojimų iki **2024 m. liepos 31 d.**, t. y. pirmose trijose ketvirtinėse PADKM ataskaitose;
- laiko požiūriu neribotai, bet kiekybiniu požiūriu ribotai: sudėtingų prekių atveju iki 20 proc. viso būdingojo išmetamo ŠESD kiekio gali būti nustatyta naudojant įverčius. Komisijos pateiktos numatytosios vertės būtų laikomos „įverčiais“.

Ataskaitas teikiantys deklarantai numatytąsias vertes gali naudoti kaip priemonę įrenginių veiklos vykdytojų pateiktų būdingojo išmetamo ŠESD kiekio duomenų patikimumui patikrinti, nes numatytosios vertės nustatomos remiantis viešai prieinamais šaltiniais kaip bendros vidutinės vertės. Jei veiklos vykdytojo nurodytos vertės iš esmės skiriasi nuo numatytųjų verčių, rekomenduojama kartu su veiklos vykdytoju patikrinti, ar duomenyse arba skaičiuojant būdingąjį išmetamą ŠESD kiekį neįsivėlė klaidų.

Iš tinklo tiekiamos elektros energijos numatytieji išmetamųjų teršalų faktoriai

Jei gamybos procese naudojama iš tinklo tiekiamą elektros energiją, galite naudoti numatytąją vertę, kuri nustatoma remiantis:

- iš tinklo tiekiamos elektros energijos (elektros energijos kilmės valstybėje) vidutiniu išmetamųjų teršalų faktoriumi, nustatytu pagal Tarptautinės energetikos agentūros (TEA) duomenis, kurį Europos Komisija skelbia PADKM pereinamojo laikotarpio registre, arba
- bet koku kitu kilmės valstybės elektros energijos tinklo išmetamųjų teršalų faktoriumi, pagrįstu **viešai prieinamais duomenimis** ir atitinkančiu vidutinį⁵⁹ arba išmetamo CO₂ faktorių.

Atkreipkite dėmesį, kad savituosius išmetamųjų teršalų faktorius nustatyti naudojant rinkos priemones, pvz., „kilmės garantijas“ arba „žaliuosius sertifikatus“ ir pan., neleidžiama.

6.2 Ataskaitų teikimo reikalavimai

Šiame skirsnyje aprašoma, kaip turėtumėte teikti ataskaitas apie gamybą ir būdingąjį išmetamą ŠESD kiekį PADKM pereinamuoju laikotarpiu. Toliau pateiktame interpe pažymėti pagrindiniai Įgyvendinimo reglamento skirsniai dėl ataskaitų teikimo PADKM pereinamuoju laikotarpiu.

Įgyvendinimo reglamento nuostatos:

II priedo 1 skirsnis „Apibrėžtys“

III priedo F skirsnis „Įrenginio išmetamo ŠESD kiekio priskyrimo prekėms taisyklės“

IV priedas Rekomenduojamų pranešimų, kuriuos įrenginių operatoriai siunčia ataskaitas teikiantiems deklaratams, turinys.

Numatytosios vertės būdingajam išmetamam ŠESD kiekiui apskaičiuoti, kurias parengia ir savo specialioje PADKM skirtoje interneto svetainėje paskelbia Europos Komisija.

6.2.1 Informacijos apie importuotų prekių kiekį teikimas

Turi būti nurodomas bendras per tam tikrą ataskaitinį laikotarpį importuotų prekių, atitinkančių tam tikrą tos prekės KN produkto specifikaciją, kiekis, išreikštas tonomis, o jei importuota elektros energija – MWh.

6.2.2 Informacijos apie tam tikrų importuotų prekių kokybę teikimas

Jeigu esate ES importuotojas, pagal PADKM turite pranešti apie dar keletą papildomų reikalavimų atitikties parametrų. Jie priklauso nuo importuojamų prekių. Pavyzdžiui, kai importuojamas cementas, reikia nurodyti bendrą klinkerio kiekį, o kai mišrios trąšos –

⁵⁹ PADKM reglamente apibrėžiama, kad *elektros energijos išmetamųjų teršalų faktorius* – CO₂e išreikšta numatytoji vertė, atitinkanti gaminant prekes suvartotos elektros energijos taršos intensyvumą.

įvairių formų azoto kiekį ir pan. Atitinkami parametrai išvardyti Įgyvendinimo reglamento IV priedo 2 skirsnyje.

Turite užtikrinti, kad iš importuotos (-ų) prekės (-ų) gamintojo (-ų) gautumėte duomenis apie visus reikalingus jūsų PADKM prekių parametrus.

Šie papildomi ataskaitų teikimo reikalavimai pagal kiekvieną sektorių išdėstyti 5 skirsnyje. Kai kuriems iš šių parametrų reikalinga informacija apie produktų kokybę, pavyzdžiui, apie cemento esantį klinkerio kiekį, tam tikrų legiruojančiųjų elementų kiekį pliene, plieno ir aliuminio gamybai naudoto laužo kiekį, azoto rūgšties arba vandeninio amoniako koncentraciją arba įvairių azoto formų kiekį mišrių trąšų sudėtyje.

Paprastai teikdami informaciją dėl to paties KN kodo gamintojai gali visam gamybos procesui taikyti metinį kokybės mato vidurkį. Kitu atveju, jei veiklos vykdytojas turi galimybę vykdyti išsamesnę stebėseną, raginama vykdyti „kiekvieno produkto“ stebėseną.

Atkreipkite dėmesį, kad galimybė diferencijuoti prekes pagal jų kokybę leidžia importuotojams pateikti išsamesnius, ne tik KN kodų lygmens duomenis. Pavyzdžiui, jei importuojate trijų skirtingų rūšių mišrias trąšas, informaciją apie jas galite teikti kaip apie tris atskiras prekes, kurių KN kodas toks pat, tačiau būdingasis išmetamas ŠESD kiekis ir sudėtis skirtingi.

6.2.3 Informacijos apie būdingąjį tiesiogiai ir netiesiogiai išmetamą ŠESD kiekį teikimas

Pereinamuoju laikotarpiu ataskaitose nurodydami importuotų prekių būdingąjį išmetamą ŠESD kiekį turite atsižvelgti tiek į tiesiogiai⁶⁰, tiek į netiesiogiai⁶¹ išmetamą ŠESD kiekį.

Jeigu tuo pačiu KN kodu žymimos prekės gali būti gaminamos keliais gamybos būdais ir tie gamybos būdai priskiriami skirtingiems gamybos procesams, prekių būdingasis išmetamas ŠESD kiekis apskaičiuojamas ir nurodomas atskirai pagal kiekvieną gamybos būdą.

Kaip pirmtakai naudojamų prekių būdingasis išmetamas ŠESD kiekis

Veiklos vykdytojas, apskaičiuodamas visą galutinės prekės būdingąjį išmetamą ŠESD kiekį, turėtų įtraukti kaip pirmtakai naudojamų prekių būdingąjį (tiek tiesiogiai, tiek netiesiogiai) išmetamą ŠESD kiekį, o tokia prekė bus laikoma „sudėtinga“. Atitinkamų kaip pirmtakai naudojamų prekių⁶² būdingasis išmetamas ŠESD kiekis pridedamas prie sudėtingos prekės būdingojo išmetamo ŠESD kiekio.

Kaip pirmtakai naudojamų prekių būdingąjį išmetamą ŠESD kiekį įtraukti reikia tam, kad būtų užtikrintas išlaidų dėl išmetamo anglies dioksido palyginamumas pagal ES ATLPS ir

⁶⁰ Tiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis – vykstant prekių gamybos procesus išmetamas ŠESD kiekis, įskaitant ŠESD kiekį, išmetamą gaminant šilumą ir vėsumą, sunaudotą gamybos procesų metu, neatsižvelgiant į šildymo ir vėsinimo gamybos vietą.

⁶¹ Netiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis – ŠESD kiekis, išmetamas gaminant elektros energiją, kuri suvartojama prekių gamybos procesų metu, neatsižvelgiant į suvartotos elektros energijos gamybos vietą.

⁶² Kai pirmtakas pats yra sudėtinga prekė, šis procesas kartojamas, kol atitinkamų pirmtakų nebelieka.

PADKM. Atitinkamos išmetamos šiltnamio efektą sukeliančios dujos⁶³ yra tos pačios šiltnamio efektą sukeliančios dujos, kurioms taikomas ir ES ATLPS direktyvos 2003/87/EB I priedas, t. y.⁶⁴ kalbant apie visus sektorius – tai anglies dioksidas (CO₂), kai kurių trąšų prekių sektoriaus atveju papildomai – azoto suboksidas (N₂O), kai kurių aliuminio prekių atveju – perfluorangliavandeniliai (PFC).

6.2.4 Būdingojo išmetamo ŠESD kiekio vienetai informacijai teikti

Vienetas, naudojamas informacijai apie būdingąjį išmetamą ŠESD kiekį teikti, yra CO₂e⁶⁵ tona, t. y. viena metrinė anglies dioksido (CO₂) tona arba bet kurių kitų I priede išvardytų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, galintis kelti lygiavertį („e“) visuotinį atšilimą; t. y. jei reikia, išmetamas N₂O ir PFC kiekis turėtų būti perskaičiuotas į jų tCO₂e vertę.

Ataskaitose būdingojo išmetamo ŠESD kiekio reikšmė turėtų būti suapvalinama iki sveikąjo per ataskaitinį laikotarpį išmesto CO₂e tonų skaičiaus. Parametrai, naudojami nurodomam būdingajam išmetamam ŠESD kiekiui apskaičiuoti, turėtų būti suapvalinami įtraukiant visus reikšminius skaitmenis, bet ne daugiau kaip 5 dešimtųjų dalių tikslumu. Tokiems skaičiavimams naudojamų parametrų apvalinimo lygis priklausys nuo naudojamos matavimo įrangos tikslumo.

6.2.5 Faktinės mokėtinos anglies dioksido kainos nurodymas ataskaitose

Siekiant užtikrinti, kad skirtingose jurisdikcijose esančiuose skirtinguose įrenginiuose pagamintoms prekėms būtų taikomos vienodos sąlygos, importuotojas turi nurodyti už PADKM prekių gamybą **mokėtiną faktinę anglies dioksido kainą**⁶⁶. Ji gali būti nustatoma nacionaliniu arba subnacionaliniu lygmeniu.

Faktinė anglies dioksido kaina yra faktinė kaina, mokėtina už CO₂e toną, o ją nustatant turėtų būti atsižvelgiama į:

- faktinę CO₂e tonos kainą pagal tos jurisdikcijos anglies dioksido apmokestinimo sistemą;
- į anglies dioksido apmokestinimo sistemą įtraukiamas išmetamas ŠESD (ar išmetamos tiesiogiai, netiesiogiai, į ŠESD rūšis ir kt.);
- bet kokius taikytinus „korekcijos mechanizmus“⁶⁷, t. y. nemokamai suteikiamus apyvartinius taršos leidimus (ATLPS atveju) arba bet kokią finansinę paramą,

⁶³ Šiltnamio efektą sukeliančios dujos – I priede nurodytos šiltnamio efektą sukeliančios dujos, susijusios su kiekviena iš tame priede išvardytų prekių.

⁶⁴ **Direktyva 2003/87/EB.**

⁶⁵ CO₂e tona – viena anglies dioksido (CO₂) metrinė tona arba bet kurių kitų I priede nurodytų ŠESD kiekis, galintis kelti lygiavertį visuotinį atšilimą.

⁶⁶ PADKM reglamente apibrėžiama, kad *anglies dioksido kaina – pinigų suma, mokama pagal išmetamo anglies dioksido kiekio mažinimo sistemą trečiojoje valstybėje mokesčiais, rinkliavomis, įmokomis arba apyvartiniais taršos leidimais pagal ŠESD apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą ir apskaičiuojama pagal ŠESD, kurioms taikoma tokia priemonė ir kurios išskiriamos gaminant prekes, kiekį.*

⁶⁷ Įgyvendinimo reglamente apibrėžiama, kad *korekcijos mechanizmas – suma, kuria sumažinama asmens, privalančio sumokėti anglies dioksido kainą, mokėtina arba sumokėta suma prieš ją sumokant arba vėliau, pinigais ar bet kokia kita forma.*

kompensacijas ar kitokios formos korekcijos mechanizmus, taikytus toje jurisdikcijoje už PADKM aktualaus produkto toną, ir

- sudėtingų prekių atveju – anglies dioksido kainą (pritaikius korekcijos mechanizmus), mokėtiną už bet kokius atitinkamus gamybos procese sunaudotus pirmtakus.

Pereinamuoju laikotarpiu importuotojai privalo pateikti šią informaciją ataskaitose; tačiau galutiniu laikotarpiu šią informaciją pateikę importuotojai įgys teisę į **sumos, kurią** asmuo, turintis vykdyti PADM prievolę, **turėtų sumokėti, sumažinimą**.

Visa mokėtina anglies dioksido kaina PADKM prekėms turi būti priskiriama panašiai kaip savitasis būdingasis išmetamas ŠESD kiekis.

Mokėtina anglies dioksido kaina gali būti priskirta gamybos procesui ir apibendrintai prekių kategorijai panašiu būdu į tai, kaip apskaičiuojamas savitasis būdingasis išmetamas ŠESD kiekis, ir turėtų būti **išreikšta eurai už PADKM prekės toną**.

Sudėtingų prekių atveju, kai gamybos procese naudojami atitinkami pirmtakai, tiekėjo mokėtina anglies dioksido kaina turėtų būti pridedama prie nustatytos sudėtingos PADKM prekės anglies dioksido kainos, taip apskaičiuojant anglies dioksido kainą.

Jei pirmtako tiekėjas nepateikia reikiamos informacijos, turite daryti prielaidą, kad už pirmtaką mokėtina anglies dioksido kaina yra lygi nuliui.

Dvi pagrindinės veikiančios anglies dioksido apmokestinimo sistemos yra **apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema** (ATLPS) ir **anglies dioksido kaina, mokama mokesčiais, rinkliavomis arba įmokomis**. Tokiais atvejais veiklos vykdytojai turėtų pateikti tokią informaciją:

- **anglies dioksido kainą pagal apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą (ATLPS):**
 - metinę vidutinę apyvartinių taršos leidimų ir (arba) sertifikatų kainą už vieną metrinę toną CO₂e atitinkama valiuta;
 - išsamią informaciją apie ATLPS taisykles⁶⁸, pvz., ar jos taikomos tiesiogiai ir (arba) netiesiogiai išmetamam ŠESD kiekiui;
 - bendrą išmetamą ŠESD kiekį, už kurį turėjote atsisakyti leidimų arba sertifikatų;
 - bendrą apyvartinių taršos leidimų arba sertifikatų, kuriuos gavote nemokamai, skaičių;
 - susidariusį skirtumą tarp išmetamo ŠESD kiekio ir nemokamų apyvartinių taršos leidimų kiekio. Jei pastarasis viršija išmetą ŠESD kiekį, mokėtina anglies dioksido kaina turi būti nurodoma kaip nulis;
- **anglies dioksido kainą, mokamą mokesčiais, rinkliavomis arba įmokomis:**
 - metinę vidutinę mokesčių, rinkliavų arba įmokų sumą už vieną metrinę toną CO₂e atitinkama valiuta. Jei, pavyzdžiui, už naudojamą skirtingų

⁶⁸ Importuotojai turės apibūdinti ir nurodyti teisės aktą, t. y. pateikti reglamento nuorodą, geriausia – internetinę. Todėl turėtumėte pateikti ir šią informaciją.

rūšių kurą mokėtina suma yra skirtinga, kiekvienam ataskaitiniam laikotarpiui turi būti nustatytas svertinis vidutinis tarifas, atitinkantis jūsų įrenginio kuro rūšių derinį;

- išsamią informaciją apie mokesčiams, rinkliavoms ar įmokoms taikytinas taisykles⁶⁸, pavyzdžiui, ar jie taikomi tiesiogiai ir (arba) netiesiogiai išmetamam ŠESD kiekiui, konkrečioms procesams ar kurui ir kt.;
- bendrą išmetamą ŠESD kiekį, už kurį turėjote mokėti anglies dioksido kainą sumokėdami mokestį, rinkliavą ar įmoką;
- bet kokią leidžiamą jūsų mokėtino anglies dioksido mokesčio, rinkliavos ar įmokos korekcijos mechanizmą;
- visą pagal tai sumokėtą anglies dioksido mokestį. Jei korekcija, prieš pritaikant korekcijos mechanizmą (arba grąžinamąją išmoką), viršija mokesčio tarifą, nurodoma, kad mokėtina anglies dioksido kaina yra lygi nuliui.

Gali būti ir kitų rūšių anglies dioksido kainų sistemų, pavyzdžiui, rezultatais grindžiama kovos su klimato kaita finansavimo sistema, tačiau pramonės sektoriams tokios sistemos nėra būdingos ir pagal PADKM teisės aktus jų taikyti negalima.

Ataskaitas teikiančiam deklarantui įkėlus PADKM ataskaitą, mokėtina anglies dioksido kaina taikoma valiuta PADKM pereinamojo laikotarpio registre bus automatiškai konvertuojama į eurus pagal praėjusių metų vidutinį metinį valiutos kursą.

6.2.6 Importuotojams svarbi informacija

Pereinamuoju laikotarpiu importuotojai teikia išsamią informaciją tiek apie **mokėtiną anglies dioksido kainą** (t. y. anglies dioksido kainą kilmės šalyje), tiek apie PADKM produktus, kuriems taikoma ta anglies dioksido kaina, tačiau tai, kokią konkrečiai informaciją reikės pateikti, skirsis priklausomai nuo taikomos anglies dioksido apmokestinimo sistemos tipo (ATLPS, anglies dioksido mokesčio, rinkliavos, įmokos ar kt., kaip nurodyta pirmiau). Išsami informacija, kurią reikėtų pateikti ataskaitoje, apibendrinta toliau pateiktoje lentelėje.

6-1 lentelė. Informacijos apie mokėtiną anglies dioksido kainą teikimas

Ketvirtinės ataskaitos kategorija	Reikalaujama išsami informacija
Mokėtina anglies dioksido kaina	– Išmetamų ŠESD eilės numeris (pagal PADKM pereinamojo laikotarpio registrą). – Anglies dioksido kainos rūšis (pvz., ATLPS arba anglies dioksido kaina, mokama mokesčiais, rinkliavomis ar įmokomis), pritaikytas korekcijos mechanizmas (ATLPS atveju tai gali būti nemokami apyvartiniai taršos leidimai) arba bet kokios kitos formos kompensacija (pvz., lengvatinis mokesčio tarifas energiją intensyviai vartojančiam pramonės sektoriui). – Teisės akto apibūdinimas ir numeris, t. y. apibūdinamas anglies dioksido apmokestinimo reglamentas, kuriuo kilmės

	šalyje nustatoma ATLPS sistema arba anglies dioksido mokestis, rinkliava ar įmoka, ir pateikiama nuoroda į reglamentą. – Mokėtinos anglies dioksido kainos suma kilmės šalies, kurioje mokėtina ši kaina, valiuta. Ji konvertuojama į atitinkamą sumą eurai, taikant praėjusių metų vidutinį metinį valiutos kursą. – Išsami informacija apie kilmės šalies valiutą ir taikomą valiutos kursą (žr. toliau).
Produktai, už kuriuos mokėtina anglies dioksido kaina	– Išmetamų ŠESD eilės numeris (pagal PADKM pereinamojo laikotarpio registrą). – Produkto, kuriam taikomas šis reglamentas, rūšis ir atitinkamas KN kodas – anglies dioksido kaina, mokėtina už pirmtakus, gautus iš kitų įrenginių, turėtų būti nurodyta atskirai. – Įtraukiamas išmetamas ŠESD kiekis – būdingasis tiesiogiai arba netiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis. – Išmetamas ŠESD kiekis, kuriam taikytas bet koks korekcijos mechanizmas ar kitokios formos kompensacija. – Bet kokia papildoma ar išsamesnė informacija, kurios prašoma PADKM pereinamojo laikotarpio registre.

Mokėtina anglies dioksido kaina kilmės šalies valiuta turėtų būti konvertuota į lygiavertę sumą eurai pagal metų, ėjusių prieš tuos metus, kuriais turi būti teikiama ataskaita, vidutinį metinį valiutos kursą; koeficientas pateikiamas PADKM pereinamojo laikotarpio registre ir daugeliu atvejų tai yra metinis Europos Centrinio Banko skelbiamas perskaičiavimo veiksnys.

6.3 Ataskaitos šablonas

Pereinamuoju laikotarpiu ataskaitas teikiantys deklarantai ketvirtines ataskaitas turi teikti PADKM pereinamojo laikotarpio registre. Ataskaitos struktūra pateikta Įgyvendinimo reglamento I priede. Kad galėtumėte užpildyti ataskaitą pereinamojo laikotarpio registre, jūs, kaip ataskaitas teikiantis deklarantas, turite gauti informaciją apie importuojamų prekių būdingąjį išmetamą ŠESD kiekį iš įrenginių, kuriuose gaminamos šios eksportui skirtos prekės, veiklos vykdytojų.

6.3.1 Veiklos vykdytojų teikiami duomenys apie išmetamą ŠESD kiekį

Veiklos vykdytojai informaciją apie būdingąjį išmetamą ŠESD kiekį ataskaitas teikiantiems deklarantams gali teikti naudodami Europos Komisijos parengtą pranešimo šabloną, pateiktą Įgyvendinimo reglamento IV priede. Šį šabloną naudoti neprivaloma, tačiau jis gali labai palengvinti keitimąsi informacija.

Šabloną sudaro dvi dalys: pirmoje šablono dalyje nurodyta visa būtina informacija apie būdingąjį išmetamą ŠESD kiekį, kurią, kaip ataskaitas teikiantis deklarantas, turite surinkti rengdami savo PADKM ataskaitą; antroji šablono dalis yra neprivaloma, bet veiklos vykdytojams ją **užpildyti rekomenduojama**, nes taip bus užtikrintas **didesnis** pagal 1 dalį teikiamų duomenų **skaidrumas**.

Ataskaitas teikiantys deklarantai gali naudotis 2 dalyje nurodyta informacija patys atlikdami 1 dalyje pateiktų duomenų kokybės patikras.

Veiklos vykdytojo pranešimo apie išmetamą ŠESD kiekį turinys pateikiamas toliau pateiktoje lentelėje.

6-2 lentelė. Veiklos vykdytojo pranešimo apie išmetamą ŠESD kiekį ataskaitas teikiantiems deklarantams turinys

Šablonas	Pereinamuoju laikotarpiu reikalaujamos informacijos santrauka
1 dalis. Bendra informacija	Ištraukiami duomenys, kurie turi būti pateikti ataskaitas teikiančiam deklarantui. – Duomenys apie įrenginį, įskaitant veiklos vykdytojo įrenginio identifikavimo ir vietos duomenis, taip pat veiklos vykdytojo įgaliotojo atstovo kontaktiniai duomenys. – Kiekvienos apibendrintos prekių, gaminamų įrenginyje, kategorijos gamybos procesai ir būdai. – Pagal kiekvieną apibendrintą prekių kategoriją arba atskirai pagal kiekvieną prekę pagal KN kodą: – kiekvienos prekės savitasis būdingasis tiesiogiai ir netiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis; apie savitąjį netiesiogiai išmetamą ŠESD kiekį – informacija apie išmetamųjų teršalų faktoriaus nustatymo metodą ir naudotą informacijos šaltinį; – informacija apie naudotų duomenų kokybę ir būdingojo išmetamo ŠESD kiekio nustatymo metodus (grindžiamus skaičiavimu, matavimais, kitus) bei tai, ar ši informacija surinkta vien tik stebėsenos būdu, ar naudotos ir numatytosios vertės; – jei buvo naudojamos numatytosios vertės, trumpas aprašymas, kodėl jos buvo naudojamos vietoj faktinių duomenų; – jei reikia, informacija apie papildomus ataskaitoje nurodytinius konkrečių sektorių pagamintų prekių parametrus; taip pat – jei taikoma, informacija apie mokėtiną anglies dioksido kainą, atskirai nurodant mokėtiną anglies dioksido kainą už pirmtakus, gautus iš kitų įrenginių, pagal pirmtakų kilmės šalį.
2 dalis. Neprivaloma informacija	Užtikrina didesnę pagal 1 dalį teikiamų duomenų skaidrumą, o ataskaitas teikiančiam deklarantui leidžia patikrinti 1 dalyje nurodytus duomenis.

Šablonas	Pereinamuoju laikotarpiu reikalaujamos informacijos santrauka
	– Bendras įrenginio išmetamas ŠESD kiekis, taip pat kiekvieno naudoto sukėlėjo veiklos duomenys ir apskaičiavimo faktoriai; iš kiekvieno taršos šaltinio išmetas ŠESD kiekis, stebimas taikant matavimu grindžiamą metodiką, ir kitais metodais nustatytas išmetamas ŠESD kiekis; jei taikoma, bet koks CO₂ importas arba eksportas į kitus įrenginius dėl pirmiau nurodytų priežasčių. – Importuotos, pagamintos, suvartotos ir eksportuotos išmatuojamos šilumos balansas ir tokie pat dujų ar elektros energijos balansai. – Visų atitinkamų įrenginyje pagamintų prekių sąrašas pagal KN kodus, įskaitant pirmtakus, nepaminėtus kartu su atskirais gamybos procesais. – Kaip pirmtakai naudojamų prekių atveju: – iš kitur gautas kiekis; – jų savitasis būdingasis tiesiogiai ir netiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis (kurį nurodė kiti veiklos vykdytojai); – kiekviename gamybos procese sunaudotas kiekis, išskyrus tame pačiame įrenginyje pagamintas kaip pirmtakai naudojamus prekes. – Informacija apie priskirtą tiesiogiai ir netiesiogiai išmetamą ŠESD kiekį: informacija apie tai, kaip apskaičiuotas kiekvienam gamybos procesui priskirtas išmetamas ŠESD kiekis; kiekvieno gamybos proceso veiklos lygis ir priskirtas išmetamas ŠESD kiekis. – Trumpas įrenginio aprašymas, įskaitant šią informaciją: svarbūs ir nesvarbūs (į taikymo sritį nepatenkantys) gamybos procesai; – pagrindiniai įrenginyje vykdomi gamybos procesai ir visi gamybos procesai, kurie nepatenka į PADKM taikymo sritį; – pagrindiniai taikomos stebėsenos metodikos elementai ir – kokių priemonių imtasi duomenų kokybei pagerinti, visų pirma, ar buvo taikomas kokios nors formos tikrinimas (galutiniu laikotarpiu); – atitinkamais atvejais informacija apie elektros energijos išmetamųjų teršalų faktorių, numatytą elektros energijos pirkimo sutartyje.

Šaltinis: Įgyvendinimo reglamento IV priedas.

Kad veiklos vykdytojams būtų lengviau teikti informaciją apie būdingąjį išmetamą ŠESD kiekį jums, kaip ataskaitas teikiančiam deklarantui, IV priede pateiktas šablonas išdėstytas skaičiuoklės formatu (jos naudoti neprivaloma), su įtraukta pirmiau pateiktos lentelės 1 ir

2 dalyse išvardyta informacija. Toliau pateiktoje 6-2 diagrama diagramoje pavaizduota šios skaičiuoklės formato šablono struktūra.

6-2 diagrama. Savanoriško elektroninio duomenų pranešimo šablonas. Turinys

	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
2				Navigation Area:			Table of contents	Further Guidance	Summary Processes	Summary Products				
3														
4														
6	Sheet "Table of contents"													
7														
8	0. Sheet "Version history"													
10	a. Sheet "Table of contents"													
12	b. Sheet "Guidelines & conditions"													
14	c. Sheet "Code Lists"													
16	A. Sheet "A_InstData" - General information, production processes and purchased precursors													
17	1 Reporting period													
18	2 About the installation													
19	3 Verifier of the report – only if available and not required during transitional period													
20	4 Aggregated goods categories and relevant production processes													
21	5 Purchased precursors													
23	B. Sheet "B_Emlnst" - Installation's emission at source stream and emission source level													
24	1 Source Streams (excluding PFC emissions)													
25	2 PFC Emissions													
26	3 Emissions Sources (Measurement-Based Approaches)													
28	C. Sheet "C_Emissions&Energy" - Installation-level GHG emissions and energy consumption													
29	1 Fuel balance													
30	2 Greenhouse gas emissions balance & information on data quality													
32	D. Sheet "D_Processes" - Production level and attributed emissions for SEE calculation													
33	1 Data input for the determination of the specific embedded emissions													
35	E. Sheet "E_PurchPrec" - Purchased precursors for SEE calculation													
36	1 Data input for the determination of the specific embedded emissions													
38	F. Sheet "F_Tools" - Tools for facilitating reporting													
39	1 Cogeneration Tool													
40	2 Tool to calculate the carbon price due													
42	G. Sheet "G_FurtherGuidance" - Further guidance on specific sections in this template													
43	1 General guidance													
44	2 Source streams and emission sources													
45	3 Attribution of emissions to production processes													
46	4 Summary of products													
49	The following two sheets summarise the results at process and product level, respectively:													
50	Summary of production processes													
51	Summary of products													
53	The following sheet summarises the main information to be communicated to the reporting declarant:													
54	Communication with reporting declarants													
57														
58	Language version:			English Version (Original)										
59	Reference filename:			CBAM SEE Communication UBA_en_231023.xls										
61	Information about this file:													
62	Installation name:													
63	Reporting period:			from:						to:				
64														

Pagrindinės šablono ypatybės:

- naudotojui patogus naršymas ir automatinis PADKM būdingojo išmetamo ŠESD kiekio duomenų apskaičiavimas pagal įvesties duomenis, parodant, kaip apskaičiuotas kiekvienam gamybos procesui priskirtas išmetamas ŠESD kiekis;
- įtraukta pirmiau paminėtos veiklos vykdytojų ataskaitos tiek 1, tiek 2 dalyje nurodyta informacija, nurodoma, kokie duomenys turi būti pateikti ataskaitas teikiantiems deklarantams PADKM ataskaitai užpildyti ir kokie duomenys yra neprivalomi, taip pat paaiškinama, kaip naudoti šabloną ir kaip atlikti įvairūs skaičiavimai;
- priemonės, padedančios parengti ataskaitas, paskirstyti išmetamą ŠESD kiekį bendros šilumos ir elektros energijos gamybos (kogeneracijos) atveju ir apskaičiuoti mokėtiną anglies dioksido kainą;

- santraukos su pagrindine informacija apie gamybos procesus ir produktus, kuri turi būti pateikta ataskaitas teikiančiam deklarantui jo rengiamoms PADKM ataskaitoms parengti.

Skaičiuoklės formato šablonas pateikiamas PADKM skirtoje Europos Komisijos interneto svetainėje.

6.3.2 Deklarantų teikiamos ataskaitos

PADKM ataskaitos, kurią turi užpildyti ataskaitas teikiantys deklarantai, turinys ir struktūra nurodyti Įgyvendinimo reglamento I priede „PADKM ataskaitose teiktina informacija“. PADKM ataskaita buvo skaitmeniniu būdu integruota į Pereinamojo laikotarpio registrą, kaip apibendrinta toliau pateiktoje lentelėje.

6-3 lentelė. Pereinamojo laikotarpio registre pateikiamos PADKM ataskaitos turinys

Registre pateikiamos PADKM ataskaitos struktūra	I priede pateiktos PADKM ataskaitos turinio santrauka
1 skirsnis. Antraštinė dalis	– Ataskaitos parengimo data, numeris, ataskaitinis laikotarpis ir metai. – Bendras importuotų prekių kiekis ir bendras išmestas ŠESD kiekis. – Atitinkamai ataskaitą teikiančio deklaranto, atstovo, importuotojo ir kompetentingos institucijos identifikavimo ir kontaktiniai duomenys. – Ataskaitos pateikimo patvirtinimo procesas.
2 skirsnis. Pagal PADKM importuojamos prekės	– Prekių aprašymas, įskaitant išsamią informaciją apie prekių kodus. – Procedūros, taikomos importuojamoms prekėms, įskaitant laikinojo įvežimo perdirbti procedūrą. – Importuojamų prekių kiekis ir atitinkamas išmestas ŠESD kiekis. – Prekių patvirtinamieji dokumentai, kuriuos galima įkelti į registrą, ir, jei taikytina, papildoma informacija.
3 skirsnis. PADKM prekių išmetamas ŠESD kiekis	– Įrenginio duomenys, įskaitant pavadinimą, vietą ir kontaktinius duomenis. – Išsami informacija apie pagamintas prekes pagal ataskaitų teikimo metodiką. – Išsami informacija apie įrenginio būdingąjį tiesiogiai, netiesiogiai ir visą išmetamą ŠESD kiekį, išmestą ŠESD kiekį ir susijusius reikalavimų atitikties parametrus.

	– Išsami informacija apie mokėtiną anglies dioksido kainą, produktą ir atitinkamą įtraukiamą išmetamą ŠESD kiekį.
--	---

Informacija apie veiklos vykdytojų būdingąjį išmetamą ŠESD kiekį yra naudojama PADKM ataskaitos 3 skirsniai užpildyti ir taip pat įtraukiama į 2 skirsnį. Toliau pateiktoje lentelėje parodyta, kaip pagrindinė informacija, pateikiama ataskaitas teikiančio deklaranto PADKM ataskaitoje, yra susijusi su veiklos vykdytojo pranešimu apie išmetamą ŠESD kiekį.

6-4 lentelė. Registre teikiamos PADKM ataskaitos ir veiklos vykdytojo pranešimo apie išmetamą ŠESD kiekį sąsajos

Pereinamojo laikotarpio registre teikiama PADKM ataskaita	Įgyvendinimo reglamento I priedas. Deklarantams skirta PADKM ataskaita	Šavanoriško pranešimo apie išmetamą ŠESD kiekį forma
Skirsnis	Ataskaitos struktūra	Veiklos vykdytojo duomenų lapo nuoroda
Importuojamo PADKM prekės	--Importuojamos PADKM prekės	
	----Atstovas	
	----Importuotojas	
	----Prekių kodas	
	Suderintos sistemos subpozicijos kodas	Lapas „Summary_Communication“
	Kombinuotosios nomenklatūros kodas	Lapas „Summary_Communication“
	-----Prekės duomenys	
	Prekių aprašymas	Lapas „Summary_Communication“
	----Kilmės šalis	
	Šalies kodas	Lapas „Summary_Communication“
	-----Pagal muitinės procedūrą įvežtas kiekis	
	-----Procedūra	
	Laikinojo įvežimo perdirbti informacija	
	-----Importo sritis	
	-----Prekių matavimo vienetas (kiekvienai procedūrai)	
	-----Specialios prekių nuorodos	
	----Prekių matavimo vienetas (importuota)	
	----Importuotų prekių bendras išmetamas ŠESD kiekis	
	----Patvirtinamieji dokumentai (dėl prekių)	
	-----Priedai	
	----Pastabos	

Pereinamojo laikotarpio registre teikiama PADKM ataskaita	Igyvendinimo reglamento I priedas. Deklarantams skirta PADKM ataskaita	Savanoriško pranešimo apie išmestą ŠESD kiekį forma
PADKM prekių išmetamas ŠESD kiekis	----PADKM prekių išmetamas ŠESD kiekis	----PADKM prekių išmetamas ŠESD kiekis
	Gamybos šalis	Lapas „Summary_Communication“
	-----Įrenginio įmonės pavadinimas	
	-----Adresas	
	-----Kontaktiniai duomenys	
	Pavadinimas	Lapas „A_InstData“
	Telefono numeris	Lapas „A_InstData“
	E. paštas	Lapas „A_InstData“
	-----Įrenginys	
	Įrenginio pavadinimas	Lapas „Summary_Communication“
	Ekonominė veikla	Lapas „Summary_Communication“
	-----Adresas	
	Įsisteigimo šalis	Lapas „A_InstData“
	Miestas	Lapas „A_InstData“
	Gatvė	Lapas „A_InstData“
	Numeris	Lapas „A_InstData“
	Pašto kodas	Lapas „A_InstData“
	Pašto dėžutė	Lapas „A_InstData“
	UN/LOCODE	Lapas „Summary_Communication“ ir
	Platuma	Lapas „Summary_Communication“
	Ilguma	Lapas „Summary_Communication“
	Koordinatų tipas	Lapas „Summary_Communication“
	-----Prekių matavimo vienetas (pagaminta)	
	Neto masė	Lapas „D_Processes“
	Papildomi matavimo vienetai	Lapas „D_Processes“
	Matavimo vieneto rūšis	Lapas „D_Processes“
	-----Įrenginio išmetamas ŠESD kiekis	
	Bendras įrenginio išmetamas ŠESD kiekis	Lapas „Summary_Communication“
	Įrenginio tiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis	Lapas „Summary_Communication“
	Įrenginio netiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis	Lapas „Summary_Communication“
	Išmetamo ŠESD kiekio matavimo vieneto rūšis	Lapas „Summary_Communication“
	-----Būdingasis tiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis	
	Nustatymo rūšis	Lapas „B_Emlnst“ ir „C_Emissions and Energy“
	Taikytinos ataskaitų teikimo metodikos rūšis	Lapas „B_Emlnst“ ir „C_Emissions and Energy“

Pereinamojo laikotarpio registre teikiama PADKM ataskaita	Įgyvendinimo reglamento I priedas. Deklarantams skirta PADKM ataskaita	Savanoriško pranešimo apie išmestą ŠESD kiekį forma
	Taikytina ataskaitų teikimo metodika	Lapas „Summary_Communication“
	Savitasis būdingasis (tiesiogiai) išmetamas ŠESD kiekis	Lapas „Summary_Communication“
	Importuotos elektros energijos kiekis	Lapas „D_Processes“
	Importuotos elektros energijos būdingasis išmetamas ŠESD kiekis	Lapas „Summary_Communication“
	Matavimo vieneto rūšis	Lapas „Summary_Communication“
	Išmetamųjų teršalų faktoriaus vertės išvedimas	Lapas „Summary_Communication“
	-----Būdingasis netiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis	
	Nustatymo rūšis	Lapas „D_Processes“
	Išmetamųjų teršalų faktoriaus vertės išvedimas	Lapas „Summary_Communication“
	Išmetamųjų teršalų faktorius	Lapas „D_Processes“
	Savitasis būdingasis (netiesiogiai) išmetamas ŠESD kiekis	Lapas „Summary_Communication“
	Matavimo vieneto rūšis	Lapas „Summary_Communication“
	Suvargota elektros energija	Lapas „Summary_Communication“
	-----Gamybos būdas ir reikalavimų atitikties parametrai	
	Būdo pavadinimas	Lapas „Summary_Communication“
	Konkrečios plieno gamyklos identifikacinis numeris	Lapas „Summary_Communication“
	Papildoma informacija	Lapas „Summary_Communication“
	-----Tiesiogiai išmetamo ŠESD kiekio reikalavimų atitikties parametrai	
	-----Netiesiogiai išmetamo ŠESD kiekio reikalavimų atitikties parametrai	
	-----Patvirtinamieji dokumentai (išmetamam ŠESD kiekiui apibrėžti)	
	-----Priedai	
	-----Mokėtina anglies dioksido kaina	
	Anglies dioksido kainos, korekcijos mechanizmo ar bet kokios kitos formos kompensacijos rūšis	Lapas „Summary_Communication“
	Mokėtinios anglies dioksido kainos suma	Lapas „Summary_Communication“
	Valiuta	Lapas „Summary_Communication“
	Šalies kodas	Lapas „Summary_Communication“
	-----Prekės, kurias apima mokėtina anglies dioksido kaina	
	Į kainą įtrauktų prekių rūšis	Lapas „Summary_Communication“
	Įtrauktų prekių KN kodas	Lapas „Summary_Communication“
	Į kainą įtrauktas išmetamas ŠESD kiekis	Lapas „Summary_Communication“ ir lapas „F_Tools“

Pereinamojo laikotarpio registre teikiama PADKM ataskaita	Igyvendinimo reglamento I priedas. Deklarantams skirta PADKM ataskaita	Savanoriško pranešimo apie išmestą ŠESD kiekį forma
	Kiekis, kuriam taikomas bet kuris korekcijos mechanizmas arba kitos formos kompensacija -----Prekių matavimo vienetas (įtraukta)	Lapas „Summary_Communication“
	-----Pastabos	

Informacija, reikalinga PADKM ataskaitai užpildyti, daugiausia pateikiama lape „Summary_Communication“, veiklos vykdytojo pranešimo apie išmetamą ŠESD kiekį pabaigoje.

6-3 diagrama. Pranešimo santrauka, elektroninis savanoriškai teikiamų duomenų šablonas

The image shows a screenshot of a web-based form titled "Summary of the installation and production processes". The form is divided into two main sections: "1 Installation details" and "2 Summary of the production processes and production routes, where relevant".

Section 1: Installation details

- Name of the installation (English name):** Test installation
- Street, number:** [Empty]
- Economic activity:** [Empty]
- Country:** Test country
- UNLOCODE:** [Empty]
- Coordinates of the main emission source (latitude):** [Empty]
- Coordinates of the main emission source (longitude):** [Empty]
- Reporting period start:** 01.01.2020
- Reporting period end:** 31.12.2020
- Total direct emissions during reporting period:** IC02a 1 261 058
- Total indirect emissions during reporting period:** IC02b 188 305
- Total emissions during reporting period:** IC02c 1 450 063

Section 2: Summary of the production processes and production routes, where relevant

This section contains a table for summarizing production processes and routes. The table has columns for "Production process", "Aggregated goods", "Route 1", "Route 2", "Route 3", "Route 4", "Route 5", "Route 6", "Production process category", "Type of steel product", and "Only direct emissions".

The table is currently empty, with only the headers visible.

Atitinkami parametrai, apskaičiuoti ataskaitų teikimo tikslais šioje santraukoje, yra:

- mokėtinos anglies dioksido kainos suma;
- suvartota elektros energija;
- savitasis būdingasis (tiesiogiai) išmetamas ŠESD kiekis;
- savitasis būdingasis (netiesiogiai) išmetamas ŠESD kiekis;
- papildomi ataskaitose nurodytini konkrečių sektorių parametrai, pvz., lydinio kiekis procentais, laužo kiekis tonomis vienoje tonoje aliuminio arba plieno, laužo, susidariusio iki vartojimo etapo, kiekis procentais, koncentracija, azoto kiekis ir kt.

Nors skaičiuoklės formato šablono naudoti neprivaloma, ataskaitas teikiantys deklarantai gali prašyti, kad veiklos vykdytojai pranešimus apie išmetamą ŠESD kiekį teiktų naudodami šį šabloną.

7 PADKM IŠIMTYS

Pereinamuoju laikotarpiu taikomos tam tikros, toliau nurodytos bendrosios išimtys.

Igyvendinimo reglamento nuostatos:

- PADKM reglamento (ES) 2023/956 I skirsnio 2 straipsnio „Taikymo sritis“ 3, 4 ir 7 dalys; III priedas „Trečiosios valstybės ir teritorijos, kurioms netaikomas šis reglamentas 2 straipsnio tikslais“.
-

***De minimis* išimtis**

Nedideliems importuojamų prekių, kurioms taikomas PADKM, kiekams (*de minimis*), gali būti savaime taikoma PADKM teisės aktų nuostatų išimtis, jeigu šių prekių vertė yra nedidelė, t. y. vienos siuntos vertė neviršija 150 EUR⁶⁹. Ši išimtis taip pat taikoma pereinamuoju laikotarpiu.

Karinės paskirties išimtis⁷⁰

Išimtis taikoma visoms importuojamoms prekėms, skirtoms naudoti valstybių narių karinėse institucijose, pagal susitarimą su tokiomis ES nepriklausančios šalies institucijomis, pagal ES bendrą saugumo ir gynybos politiką arba NATO reikmėms.

ELPA išimtis

Šalims, kurios taiko ES ATLPS (Norvegija, Islandija, Lichtenšteinas) arba kurių ATLPS yra visapusiškai susieta su ES ATLPS (Šveicarija), PADKM netaikomas.

Šalys, kurioms išimtis taikoma visų PADKM prekių atžvilgiu, išvardytos PADKM reglamento III priedo 1 skirsnyje; šalys, kurioms išimtis taikoma elektros energijos atžvilgiu, būtų įtrauktos į to priedo 2 skirsnį, tačiau šiuo metu jis yra tuščias.

Ribota išimtis elektros energijos importui

PADKM taikomas elektros energijos importui iš ES nepriklausančių šalių, išskyrus atvejus, kai ES nepriklausanti šalis yra taip glaudžiai integruota į ES elektros energijos vidaus rinką, kad techninio sprendimo, kaip taikyti PADKM šiam importui, nebūtų galima rasti; ši išimtis taikoma tik tam tikromis aplinkybėmis ir tik laikantis PADKM reglamento 2 straipsnyje nustatytų sąlygų.

⁶⁹ Tarybos reglamento (EB) Nr. 1186/2009 23 straipsnis. Žr. <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:324:0023:0057:EN:PDF>

⁷⁰ 2015 m. liepos 28 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2015/2446, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 952/2013 papildomas išsamiomis taisyklėmis, kuriomis patikslinamos kai kurios Sąjungos muitinės kodekso nuostatos.

Annex A**Santrumpų sąrašas**

Santrumpa	Visas terminas
VD	Veiklos duomenys
AEM	Anodinio efekto minutės
AEO	Anodinio efekto viršįtampis
VL	Veiklos lygis
AOD	Dekarbonizavimas argonu ir deguonimi
GPGB	Geriausi prieinami gamybos būdai
BF	Biomasės anglies dalis
BFG	Aukštakrosnių dujos
BOF	Deguoninis konverteris
BOFG	Deguoninio konverterio dujos
GPGPID	Geriausių prieinamų gamybos būdų informaciniai dokumentai
KI	Kompetentinga institucija
PADKM	Pasienio anglies dioksido korekcinis mechanizmas
CCR	Klinkerio ir cemento santykis
CCS	Anglies dioksido surinkimas ir saugojimas
CCU	Anglies dioksido surinkimas ir naudojimas
CCUS	Anglies dioksido surinkimas, naudojimas ir saugojimas
CEMS	Nepertraukiamojo išmetamo teršalų kiekio matavimo sistema
CF	Konversijos koeficientas
ADIR	Produktų anglies dioksido išmetimo rodiklis
KG	Bendra šilumos ir elektros energijos gamyba
CKD	Cemento krosnių dulkės
KN	Kombinuotoji nomenklatūra
COG	Koksavimo dujos
DRI	Tiesiogiai redukuota geležis
EAf	Elektros lanko krosnis
EF	Išmetamųjų teršalų faktorius
ELPA	Europos laisvosios prekybos erdvė
ATLPS	Apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema
ES ATLPS	ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema
ESATL	ES apyvartiniai taršos leidimai (naudojami ES ATLPS)
EUR	Euro (valiuta)

Santrumpa	Visas terminas
FAR	Nemokamų apyvartinių taršos leidimų suteikimo taisyklės (Reglamentas 2019/331) ⁷¹
ŠESD	Šiltnamio efektą sukeliančios dujos
VAP	Visuotinio atšilimo potencialas
HBI	Karštuuoju būdu pagaminti geležies briketai
SS	Suderinta sistema (tarptautinėje prekyboje)
TEA	Tarptautinė energetikos agentūra
ISO	Tarptautinė standartizacijos organizacija
LULUCF	Žemės naudojimas, žemės naudojimo keitimas ir miškininkystė (kriterijai)
SMD	Stebėsenos metodikos dokumentai
SAR	Stebėsenos ir ataskaitų teikimo reglamentas (Reglamentas 2018/2066) ⁷²
SATT	stebėseną, ataskaitų teikimas ir tikrinimas
VN	valstybė (-ės) narė (-ės)
MWh	megavatvalandė
NCV	apatinis šilumingumas
NPI	nikeliu legiruotas ketus
OF	oksidacijos koeficientas
PCI	dulkinių anglių įkrovimas
PEMS	Prognozinė išmetamųjų teršalų stebėsenos sistema
PFC	perfluoranglis
SEE	savitasis būdingasis išmetamas ŠESD kiekis
TARIC	Europos Sąjungos integruotojo muitų tarifo duomenų bazė
TJ	teradžauliai
PSO	perdavimo sistemos operatorius
SMK	Sąjungos muitinės kodeksas
UN/LOCODE	Jungtinių Tautų prekybos ir transporto vietos kodeksas

⁷¹ Nemokamų apyvartinių taršos leidimų suteikimo taisyklės (2018 m. gruodžio 19 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2019/331, kuriuo nustatomos suderinto nemokamų apyvartinių taršos leidimų suteikimo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/87/EB 10a straipsnį pereinamojo laikotarpio Sąjungos taisyklės).

⁷² Stebėsenos ir ataskaitų teikimo reglamentas (2018 m. gruodžio 19 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2018/2066 dėl išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio stebėsenos ir ataskaitų teikimo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/87/EB, kuriuo iš dalies keičiamas Komisijos reglamentas (ES) Nr. 601/2012).

Terminas	Apibrėžtis
Tikslumas	matavimo rezultato ir konkretaus matuojamojo dydžio tikrosios vertės arba atskaitos vertės, empiriškai nustatytos naudojant tarptautiniu mastu priimtas ir atsekamas kalibravimo medžiagas ir standartinius metodus, artumas atsižvelgiant į atsitiktinius ir sisteminius veiksnius
Veiklos duomenys	vykstant procesui sunaudotas arba pagamintas kuro ar medžiagų kiekis, kuriam taikoma skaičiavimu grindžiama stebėsenos metodika ir kuris išreikštas atitinkamai teradžauliais, masės tonomis arba dujų atveju – tūriu, nurodytu normaliaisiais kubiniais metrais
Faktinis išmetamas ŠESD kiekis	išmetamas ŠESD kiekis, apskaičiuotas remiantis pirminiais prekių gamybos procesų ir per tuos procesus suvartotos elektros energijos gamybos duomenimis, kaip nustatyta remiantis IV priede [Įgyvendinimo reglamento priedai] nurodytais metodais
Veiklos lygis	gamybos proceso ribose pagamintų prekių kiekis (išreikštas elektros energijos MWh arba kitų prekių tonomis)
Žemės ūkio, akvakultūros, žvejybos ir miškininkystės liekanos	liekanos, kurios tiesiogiai gaunamos iš žemės ūkio, akvakultūros, žvejybos ir miškininkystės ir kurios neapima liekanų, gaunamų iš susijusių pramonės šakų ar perdirbimo
Įgaliotasis PADKM deklarantas	asmuo, kurį pagal PADKM reglamento (ES) 2023/956 17 straipsnį įgaliojo kompetentinga institucija
Partija	reprezentatyvųjį ėminį ir apibūdinimą atitinkančio kuro arba medžiagos kiekis, pristatomas viena siunta arba nepertraukiamai tam tikrą laikotarpį
Biomasė	biologiškai skaidi biologinės kilmės produktų, atliekų ir liekanų, gaunamų žemės ūkyje, įskaitant augalinės ir gyvūninės kilmės medžiagas, miškų ūkyje ir susijusiose pramonės šakose, įskaitant žvejybą ir akvakultūrą, dalis, taip pat biologiškai skaidi atliekų, įskaitant biologinės kilmės pramonines ir buitines atliekas, dalis
Apskaičiavimo faktoriai	apatinis šilumingumas, išmetamųjų teršalų faktorius, preliminarus išmetamųjų teršalų faktorius, oksidacijos koeficientas, konversijos koeficientas, anglies kiekis ar biomasės anglies dalis
Anglies dioksido kaina	pinigų suma, mokama pagal išmetamo anglies dioksido kiekio mažinimo sistemą trečiojoje valstybėje mokesčiais, rinkliavomis, įmokomis arba apyvartiniais taršos leidimais pagal ŠESD apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą ir apskaičiuojama pagal ŠESD, kurioms taikoma tokia priemonė ir kurios išskiriamos gaminant prekes, kiekį

Terminas	Apibrėžtis
CBAM sertifikatas	elektroninio formato sertifikatas, atitinkantis vieną CO ₂ e toną prekėms būdingo išmetamo ŠESD kiekio
išmetamo CO₂ faktorius	konkrečioje geografinėje vietovėje iš iškastinio kuro gaminant elektros energiją susidarančios taršos CO ₂ intensyvumo svertinis vidurkis; išmetamo CO ₂ faktorius apskaičiuojamas konkrečioje geografinėje vietovėje elektros energijos sektoriuje išmetamo CO ₂ kiekį padalijus iš bendro iš iškastinio kuro pagaminto elektros energijos kiekio; jis išreiškiamas CO ₂ tonomis vienai megavatvalandei
Kombinuotoji nomenklatūra (KN)	prekių klasifikavimas, skirtas šioms reikmėms: i) Bendrajam muitų tarifui, kuriuo nustatomi į Europos Sąjungą (ES) importuojamų produktų importo muitai, taip pat Europos Bendrijų integruotajam tarifui (TARIC), apimančiam visas ES ir prekybos priemones, taikomas į ES importuojamoms ir iš jos eksportuojamoms prekėms; ii) ES tarptautinės prekybos statistikai. KN suteikia galimybę rinkti ES tarptautinės prekybos statistikos duomenis, tais duomenimis keistis ir juos skelbti. Ji taip pat naudojama ES vidaus tarptautinės prekybos statistiniams duomenims rinkti ir skelbti ⁷³ .
Degimo metu išsiskiriančios ŠESD	vykstant egzoterminei kuro ir deguonies reakcijai išsiskiriančios šiltnamio efektą sukeliančios dujos
Kompetentinga institucija	pagal PADKM reglamento (ES) 2023/956 11 straipsnį kiekvienos valstybės narės paskirta institucija
Nepertraukiamas išmetamo ŠESD kiekio matavimas (CEM)	seka operacijų, kurias atliekant kiekis nustatomas periodiniais matavimais, atliekant juos kamine arba iš jo ištraukus išmetamųjų dujų ir naudojant matavimo prietaisą, esantį arti kamino; šis matavimas neapima pavienių ėminių iš kamino ėmimu grindžiamų matavimo metodų
Sudėtingos prekės	prekės, kurios nėra paprastos prekės
Konservatyvus	būdvardis, kuriuo nusakomos tam tikros apibrėžtos prielaidos, kuriomis užtikrinama, kad nebūtų pamažintas deklaruotas išmetamas ŠESD kiekis arba nebūtų padidinti šilumos, elektros ar prekių gamybos duomenys
Konversijos koeficientas	trupmena išreikštas anglies, kuri išmetama kaip CO ₂ , ir viso sukėliklyje iki prasidedant išmetimo procesui esančios anglies kiekio santykis, į atmosferą išmestą CO kiekį laikant moliniu CO ₂ kiekio ekvivalentu
Muitinės deklarantas	Reglamento (ES) Nr. 952/2013 5 straipsnio 15 punkte apibrėžtas deklarantas, pateikiantis prekių išleidimo į laisvą apyvartą muitinės deklaraciją savo vardu, arba asmuo, kurio vardu tokia deklaracija yra pateikiama

⁷³ Apibrėžtis pateikta [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Glossary:Combined_nomenclature_\(CN\)](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Glossary:Combined_nomenclature_(CN))

Terminas	Apibrėžtis
CCUS sistema	grupė ekonominės veiklos vykdytojų, turinčių techniškai prijungtus įrenginius ir transportavimo įrangą, skirtą CO ₂ surinkimui, transportavimui, naudojimui prekėms gaminti arba geologiniam saugojimui
Duomenų srauto valdymo veikla	veikla, susijusi su duomenų, reikalingų išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio ataskaitai naudojant pirminio šaltinio duomenis parengti, gavimu, apdorojimu ir tvarkymu
Duomenų rinkinys	atsižvelgiant į aplinkybes, įrenginio arba gamybos proceso dalies lygmens vienos rūšies duomenys, kurie gali būti bet kurie iš šių duomenų: a) vykstant gamybos procesui sunaudotas arba pagamintas kuro ar medžiagų kiekis, kuriam taikoma skaičiavimu grindžiama metodika ir kuris išreikštas atitinkamai teradžauliais, masės tonomis arba dujų (įskaitant išmetamąsias dujas) atveju – tūriu, nurodytu normaliaisiais kubiniais metrais, b) apskaičiavimo faktorius; c) grynasis išmatuojamos šilumos kiekis ir atitinkami parametrai, reikalingi šiam kiekiui nustatyti, visų pirma: i) šilumnešio masės srautas ir ii) perduoto ir grąžinto šilumnešio entalpija, apibūdinta pagal sudėtį, temperatūrą, slėgį ir sotį; d) neišmatuojamos šilumos kiekiai, apibūdinti nurodant atitinkamus kuro kiekius, sunaudotus šilumai gaminti, ir kuro rūšių derinio apatinį šilumingumą; e) elektros energijos kiekiai; f) tarp įrenginių perduoti CO₂ kiekiai; g) ne įrenginyje gautų pirmtakų kiekis ir atitinkami jų parametrai, pvz., kilmės šalis, naudotas gamybos būdas, savitasis tiesiogiai ir netiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis, mokėtina anglies dioksido kaina; h) su mokėtina anglies dioksido kaina susiję parametrai.
Numatytoji vertė	vertė, apskaičiuota arba gauta iš antrinių duomenų, rodančių prekėms būdingą išmetamą ŠESD kiekį
Tiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis	vykstant prekių gamybos procesams išmetamas ŠESD kiekis, įskaitant gaminant šildymo ir aušinimo energiją, kuri suvartojama vykstant gamybos procesams, išmetamą ŠESD kiekį, neatsižvelgiant į šildymo ir aušinimo energijos gamybos vietą

Terminas	Apibrėžtis
Reikalavimus atitinkanti stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo (SATT) sistema	SATT sistemos, kurios įrenginio buvimo vietoje ⁷⁴ taikomos laikantis anglies dioksido apmokestinimo sistemos arba privalomų išmetamųjų teršalų stebėsenos sistemų, arba išmetamųjų teršalų stebėsenos sistema, įrenginio buvimo vietoje, kuri gali apimti akredituoto tikrintojo atliekamą patikrinimą, kaip numatyta PADKM reglamento 4 straipsnio 2 dalyje
Būdingasis išmetamas ŠESD kiekis	gaminant prekes tiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis ir gaminant elektros energiją, kuri suvartojama prekių gamybos procesų metu, netiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis, apskaičiuotas pagal IV priede nustatytus ir pagal 7 straipsnio 7 dalį priimtuose įgyvendinimo aktuose išsamiau apibūdintus metodus
Išmetamas ŠESD kiekis	šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, išmetamas į atmosferą gaminant prekes
Išmetamųjų teršalų faktorius	vidutinė šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo sparta, siejama su sukėlikliui priskiriamais veiklos duomenimis, darant prielaidą, kad degimo rezultatas yra visiška oksidacija, o visų kitų cheminių reakcijų – visiška konversija
Elektros energijos išmetamųjų teršalų faktorius	CO ₂ e išreikšta numatytoji vertė, atitinkanti gaminant prekes suvartotos elektros energijos taršos intensyvumą
Taršos šaltinis	pavienė identifikuojama įrenginio dalis ar jame vykdomas procesas, dėl kurio išmetamos atitinkamos šiltnamio efektą sukeliančios dujos
ES ATLPS	Sąjungos ŠESD apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema, taikoma Direktyvos 2003/87/EB I priede išvardytai veiklai, išskyrus aviacijos veiklą
Iškastinė anglis	neorganinė ir organinė anglis, kuri nėra biomasė
Iškastinio kuro anglies dalis	trupmena išreikštas iškastinio kuro ir neorganinės anglies kiekio ir kuro ar medžiagos viso anglies kiekio santykis
Nevaldomai išmetamos ŠESD	iš nenustatytų arba pernelyg įvairių ar per mažų, kad būtų galima atskirai vykdyti jų stebėseną, šaltinių atsitiktinai ar netyčia išmetamos šiltnamio efektą sukeliančios dujos
Prekės	PADKM reglamento (ES) 2023/956 I priede [ir Įgyvendinimo reglamento II priede] išvardytos prekės
Šiltnamio efektą sukeliančios dujos	PADKM reglamento (ES) 2023/956 I priede [ir Įgyvendinimo reglamento II priede] nurodytos šiltnamio efektą sukeliančios dujos, susijusios su kiekviena iš tame priede išvardytų prekių

⁷⁴ Jurisdikcijoje, kurioje yra įrenginys.

Terminas	Apibrėžtis
Importuotojas	asmuo, kuris savo vardu ir savo interesais pateikia prekių išleidimo į laisvą apyvartą muitinės deklaraciją arba, kai muitinės deklaracija pateikiama netiesioginio atstovo muitinėje pagal Reglamento (ES) Nr. 952/2013 18 straipsnį – asmuo, kurio interesais tokia deklaracija yra pateikiama
Importas	išleidimas į laisvą apyvartą, kaip nustatyta Reglamento (ES) Nr. 952/2013 201 straipsnyje
Netiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis	ŠESD kiekis, išmetamas gaminant elektros energiją, kuri suvartojama prekių gamybos procesų metu, neatsižvelgiant į suvartotos elektros energijos gamybos vietą
Būdingasis CO₂	CO ₂ , kuris yra sukėlėjo dalis
Įrenginys	stacionarus techninis objektas, kuriame vykdomas gamybos procesas
Išmatuojama šiluma	grynasis šilumos srautas, transportuojamas naudojant šilumnešį, visų pirma garus, karštą orą, vandenį, aliejų, skystuosius metalus ir druskas, identifikuojamais vamzdynais arba kanalais, kuriuose yra arba gali būti sumontuotas šilumos skaitiklis
Matavimo taškas	taršos šaltinis, iš kurio išmetami teršalai matuojami taikant nepertraukiamojo išmetamo ŠESD kiekio matavimo sistemas (CEMS), arba vamzdynų sistemos, kurioje CO ₂ srautas matuojamas taikant nepertraukiamojo matavimo sistemas, sankirta
Matavimo sistema	matavimo prietaisų ir kitos įrangos, pvz., ėminių ėmimo ir duomenų apdorojimo įrangos, visuma, naudojama kintamiesiems, pvz., veiklos duomenims, anglies kiekiui, šilumingumui arba šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetamųjų teršalų faktoriui, nustatyti
Būtiniausi reikalavimai	stebėsenos metodai, kuriuos taikant dedamos minimalios pastangos duomenims nustatyti, kad išmetamųjų teršalų duomenys būtų priimtini pagal Reglamentą (ES) 2023/956
Mišrusis kuras	kuras, kurio sudėtyje yra ir biomasės, ir iškastinio kuro anglies
Mišrioji medžiaga	medžiaga, kurios sudėtyje yra ir biomasės, ir iškastinio kuro anglies
Apatinis šilumingumas (NCV)	tam tikras kaip šiluma išskirtos energijos kiekis, kai kuras ar medžiaga visiškai sudega reaguodami su deguonimi normaliosiomis sąlygomis, atėmus susidariusio vandens garavimo šilumą
Neišmatuojama šiluma	visa kita šiluma, kuri nėra išmatuojama šiluma
Veiklos vykdytojas	asmuo, valdantis arba kontroliuojantis įrenginį trečiojoje (t. y. ne ES) valstybėje

Terminas	Apibrėžtis
Elektros energijos pirkimo sutartis	sutartis, pagal kurią asmuo sutinka pirkti elektros energiją tiesiai iš elektros energijos gamintojo
Gamybos procesas	įrenginio dalyse vykdomi cheminiai arba fiziniai procesai prekėms, priskiriamoms prie II priedo 2 skirsnio 1 lentelėje apibrėžtos apibendrintos prekių kategorijos, gaminti, ir nustatytos sistemos ribos, susijusios su gamybos priemonėmis, produkcija ir atitinkamais išmetamaisiais teršalais
Gamybos būdas⁷⁵	konkreči technologija, naudojama gamybos procese prekėms, priskiriamoms prie apibendrintos prekių kategorijos, gaminti
Proceso metu išsiskiriančios ŠESD	kitos nei degimo metu išsiskiriančios ŠESD, išmetamos dėl tyčinių ir netyčinių medžiagų reakcijų arba jų transformacijos, siekiant jas naudoti pagal pirminę paskirtį, išskyrus šilumos gamybą, be kita ko, vykstant šiems procesams: a) cheminei, elektrolitinei arba pirometalurginei metalo junginių redukcijai rūdose, koncentratuose ir antrinėse medžiagose; b) priemaišų iš metalų ir metalų junginių šalinimui; c) karbonatų, įskaitant tuos, kurie skirti dūmų dujoms valyti, skaidymui; d) produktų ir tarpinių produktų, kurių reakcijoje dalyvauja anglies turinti medžiaga, cheminei sintezei; e) anglies turinčių priedų ar žaliavų naudojimui; f) cheminei arba elektrolitinei metaloidų oksidų arba nemetalų oksidų, tokių kaip silicio oksidai ir fosfatai, redukcijai
Pakaitiniai duomenys	empiriškai pagrįstos ar remiantis priimtais šaltiniais gautos metinės vertės, kurias, siekdamas parengti išsamią ataskaitą, veiklos vykdytojas naudoja vietoj duomenų rinkinio ⁷⁶ , jeigu visų būtinų duomenų ar veiksmų neįmanoma surinkti pagal taikomą stebėsenos metodiką
Korekcijos mechanizmas	suma, kuria sumažinama asmens, privalančio sumokėti anglies dioksido kainą, mokėtina arba sumokėta suma prieš ją sumokant arba vėliau, pinigais ar bet kokia kita forma
Rekomenduojami patobulinimai	stebėsenos metodai, kuriais, kaip įrodyta, užtikrinama, kad duomenys būtų tikslesni arba mažiau klaidingi nei taikant vien minimaliuosius reikalavimus, ir kuriuos galima pasirinkti savanoriškai
Ataskaitas teikiantis deklarantas	bet kuris iš toliau išvardytų asmenų: a) importuotojas, kuris savo vardu ir savo interesais pateikia prekių išleidimo į laisvą apyvartą muitinės deklaraciją;

⁷⁵ Atkreipkite dėmesį, kad per tą patį gamybos procesą gali būti taikomi skirtingi gamybos būdai.

⁷⁶ Veiklos duomenys arba apskaičiavimo faktoriai.

Terminas	Apibrėžtis
	b) asmuo, turintis leidimą pateikti muitinės deklaraciją, nurodytą Reglamento (ES) Nr. 952/2013 182 straipsnio 1 dalyje, deklaruojantis prekių importą; c) netiesioginis atstovas muitinėje, kai muitinės deklaraciją pateikia pagal Reglamento (ES) Nr. 952/2013 18 straipsnį paskirtas netiesioginis atstovas muitinėje, kai importuotojas yra įsisteigęs už Sąjungos ribų arba jeigu netiesioginis atstovas muitinėje pagal Reglamento (ES) 2023/956 32 straipsnį sutiko su pareiga teikti ataskaitas
Ataskaitinis laikotarpis	laikotarpis, kuriuo įrenginio veiklos vykdytojas nusprendė remtis kaip atskaitos tašku nustatydamas būdingąjį išmetamą ŠESD kiekį
Liekanos	medžiaga, kurios kaip galutinio (-ių) produkto (-ų) nesiekama tiesiogiai pagaminti gamybos proceso metu. Ji nėra pirminis gamybos proceso tikslas ir procesas nėra sąmoningai pakeistas tam, kad ji būtų gaminama
Paprastos prekės	prekės, kurių gamybos procese naudojamos tik tokios žaliavinės medžiagos (pirmtakai) ir kuras, kuriems būdingas išmetamas ŠESD kiekis yra nulinis
Sukėlėklis	bet kuris iš šių dalykų: a) tam tikro tipo kuras, žaliava ar produktas, kurį naudojant ar gaminant iš vieno ar kelių taršos šaltinių išmetamos atitinkamos šiltnamio efektą sukeliančios dujos; b) tam tikro tipo kuras, žaliava ar produktas, kurio sudėtyje yra anglies ir kuris įtraukiamas apskaičiuojant šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį pagal masės balanso metodą
Savitasis būdingasis išmetamas ŠESD kiekis	vienai tonai prekių būdingas išmetamas ŠESD kiekis, išreiškiamas išmetamo CO ₂ e tonomis vienai prekių tonai
Trečioji valstybė	Europos Sąjungos muitų teritorijai nepriklausanti šalis arba teritorija
CO₂e tona	viena anglies dioksido (CO ₂) metrinė tona arba bet kurių kitų I priede išvardytų ŠESD kiekis, galintis kelti lygiavertį visuotinį atšilimą (CO ₂ e)
Perdavimo sistemos operatorius	operatorius, apibrėžtas Europos Parlamento ir Tarybos Direktyvos 2019/944 ⁷⁷ 2 straipsnio 35 punkte
Atliekos	medžiaga ar objektas, kurio turėtojas atsikrato arba ketina ar privalo atsikratyti, išskyrus medžiagas, kurios buvo sąmoningai pakeistos arba užterštos, kad atitiktų šią apibrėžtį

⁷⁷ 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/944 dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2012/27/ES (OL L 158, 2019 6 14, p. 125).

Terminas	Apibrėžtis
Išmetamosios dujos	dujos, kuriose normaliosiomis sąlygomis yra nevisiškai oksiduotos dujinės būsenos anglies ir kuri yra bet kurio procesų, išvardytų sąvokos „proceso metu išsiskiriančios ŠESD“ apibrėžtyje, rezultatas